

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی پدافند در دشت آزادگان

نویسنده: سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

سرشناسه	: حسینی، یعقوب، ۱۳۱۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی : پدافند در دشت آزادگان/نویسنده یعقوب حسینی.
مشخصات نشر	: تهران: ایران سبز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۷-۳۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: ایران. ارتش. نیروی زمینی. لشکر نود و دو زرهی خوزستان. تیپ سه
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- خوزستان
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- ارتش
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۴۶ح۹/خ/۱۶۱۰ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۱۴۴۸۷۰

نویسنده: سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

نوبت / سال چاپ: اول / ۱۳۹۲

شماره شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۷-۳۳-۹

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر: انتشارات ایران سبز - تهران

مرکز پخش: تلفن ۲۲۴۸۸۷۵۶ - نامبر ۲۲۴۸۸۶۵۰ - صندوق پستی ۱۷۱-۱۹۵۶۵

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

حق چاپ برای هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» محفوظ است.

از همه نگارندگان حوادث جنگ و همه کسانی که توان
انجام وظیفه در این مهم را دارند، درخواست می‌کنم از ثبت و
ضبط جزئیات این دوران غفلت نکنند و این گنجینه
تمام‌نشده را برای آیندگان به ودیعه بگذارند.

امام خمینی (ره)

می‌خواهم بگویم که این جنگ، یک گنج است. آیا
خواهیم توانست از این گنج استفاده کنیم؟ آن هشت سال
جنگ بایستی تاریخ ما را تغذیه بکند.

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

همکاران

سرتیپ ۲ ستاد نجاتعلی صادقی گویا بازیابی و مرتب سازی، ویرایش تخصصی، آماده سازی، نشر

سرتیپ ۲ توپخانه حمید شکیبا بازیابی

حامد خدمتی حروف نگاری و صفحه آرایی

حمیدرضا خزاعی طرح جلد

الهه آموزگار ویرایش نهایی

پیشگفتار

کتابی که ملاحظه می‌فرمایید از سلسله کتاب‌هایی است که جناب سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی در سال‌های دفاع مقدس به رشته تحریر درآورد. پس از پایان جنگ تحمیلی تعدادی از این کتاب‌ها با عنوان «ارتش جمهوری اسلامی ایران در هشت سال دفاع مقدس» توسط سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش، انتشار یافت و در زمره کتاب‌های معتبر دفاع مقدس محسوب و تاکنون مورد استفاده بسیاری از نویسندگان و پژوهشگران این عرصه قرار گرفته است.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» با استفاده از بایگانی موجود، کتاب حاضر را توسط سرتیپ ۲ صادقی‌گوبا، مجدداً بررسی و با حذف اضافات و انجام تصحیحات لازم در مرحله انتشار قرار داد. امید است برای روشن شدن حقایق بخشی از تاریخ نظامی این کشور، اقدامی مفید و ماندگار انجام شده باشد.

در ماه‌های پایانی سال ۱۳۸۸، متأسفانه اطلاع یافتیم که نویسنده محترم در تاریخ ۸۸/۱۰/۱۴ وفات یافته‌اند.

ایشان دوران پرافتخار و زندگی سالم و آبرومندانه را در کسوت نظامی و سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به ویژه در ابتدای جنگ تحمیلی طی نمودند. پس از بازنشستگی نیز، تاریخ نظامی دفاع مقدس را در چند جلد تدوین کرده و خدمت بزرگی در عرصه علمی- نظامی کشور از خود به یادگار گذاشته‌اند. آرزو داریم خداوند متعال، ایشان را با مجاهدان فی سبیل الله محشور و به بازماندگان آن مرحوم نیز سلامتی و سعادت دنیوی و اخروی نصیب فرماید.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی»

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دست آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آنها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

سازمان افتخاری «هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳، با تصویب حضرت امام خامنه‌ای و بنیان‌گذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» و حمایت‌های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»، با صداقت و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پژوهشی - فرهنگی - عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خداوند متعال دارد.

شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشته‌های تحریری، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده و در نهایت بعد از تطبیق آنها با مدارک و اسناد جبهه‌های نبرد در مسیر تدوین قرار داده اند.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری امام علی(ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای کلیه دانشگاه‌های افسری ارتش جمهوری اسلامی ایران به اجرا درآمده و تا زمان نگارش این کتاب بیش از ۲۰ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش قرار داده است.

هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۸ آموزش کارکنان وظیفه در مقاطع تحصیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این عزیزان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت ۱۶ ساعت آموزش معارف جنگ را در ساعات فوق برنامه طی نموده که تا زمان چاپ این کتاب بیش از ۱۲۰ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»

فهرست

۲۶	معرفی نویسنده
۲۷	سخن ویراستار
۳۳	مقدمه
۳۹	عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در دشت آزادگان
۴۱	کلیات
۴۱	مشخصات کلی عملیات
۴۲	مأموریت
۴۳	شرح کلی منطقه عملیات
۴۵	سازمان و گسترش نیروهای متجاوز
۴۶	سازمان و گسترش نیروهای خودی
۴۹	پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات
۱۸۵	بررسی و تجزیه و تحلیل عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی
۱۸۷	کلیات
۱۹۱	ایمان و اعتقاد
۱۹۱	بررسی چگونگی رعایت اصول جنگ در عملیات تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی
۱۹۱	اصل هدف
۱۹۲	اصل وحدت فرماندهی
۱۹۳	اصل تمرکز قوا

۱۹۳	اصل صرفه‌جویی در قوا
۱۹۳	اصل غافلگیری
۱۹۵	اصل سادگی
۱۹۵	اصل تأمین
۱۹۷	اصل مانور
۱۹۸	اصل تعرض
۱۹۹	هم‌آهنگی‌ها
۱۹۹	هم‌آهنگی بین رده‌های فرماندهی ارتشی
۲۰۰	هم‌آهنگی با سایر رزمندگان
۲۰۰	چگونگی مسائل اطلاعاتی در عملیات دشت آزادگان
۲۰۰	جو
۲۰۰	زمین
۲۰۱	عوارض حساس
۲۰۲	معابر وصولی
۲۰۳	موانع
۲۰۳	میدان دید و تیر
۲۰۴	اختفاء و پوشش
۲۰۴	وضعیت دشمن در دو ماهه اول نبرد
۲۰۶	چگونگی مسائل عملیاتی در منطقه دشت آزادگان (۲ ماه اول جنگ)
۲۰۶	برآورد وضعیت

۲۰۷	سازمان برای رزم
۲۰۸	طرح عملیاتی تیپ
۲۰۹	هدایت عملیات
۲۱۰	مرحله یکم عملیات: پوشش و تأخیر در مرز
۲۱۵	مرحله دوم عملیات
۲۲۳	مرحله سوم عملیات
۲۳۴	مرحله چهارم عملیات
۲۴۵	نمایه
۲۵۱	نقشه‌ها

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات

- ۵۱ کسورات و نیازمندی‌ها؛ تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲
- ۵۱ وضعیت منطقه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۱۱
- ۵۱ وضعیت منطقه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۱۱
- ۵۲ اشغال مواضع؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۶/۲۱
- ۵۲ عزیمت اولین ستون؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۱
- ۵۲ ورود گردان ۳۱۸ توپخانه؛ از ستاد توپخانه لشکری - ۵۹/۶/۲۲
- ۵۳ استقرار کلیه یگان‌ها در مواضع؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۲
- ۵۳ حرکت کلیه یگان‌ها؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۲
- ۵۳ نتیجه شناسایی مرزی؛ از ستاد عملیاتی تیپ ۳ زرهی - ۵۹/۶/۲۴
- ۵۴ موقعیت پاسگاه فرماندهی؛ از تیپ ۳ زرهی ستاد عملیاتی - ۵۹/۶/۲۴
- ۵۴ تبادل آتش شدید؛ از تیپ ۳ زرهی - ۵۹/۶/۲۴
- ۵۵ درگیری با دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۶/۲۵
- ۵۵ درگیری نیروهای عراق و ایران؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۵
- ۵۵ درخواست کمک ژاندارمری سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۵
- ۵۶ گزارش فرمانده گروهان ژاندارمری بستان؛ از ۰۷ - ۵۹/۶/۲۵
- ۵۶ استقرار و حرکت یگان‌ها؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۶
- ۵۷ گزارش وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۶
- ۵۷ درگیری مرزی؛ از ۰۷ - ۵۹/۶/۲۶
- ۵۸ درگیری با دشمن در فکه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۶
- ۵۸ نیروی پاسگاه صفریه و سوبله؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۶
- ۵۸ درخواست توپخانه دور زن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۷
- ۵۹ درخواست آتش پشتیبانی هوایی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۷
- ۵۹ وضعیت کلی یگان‌های درگیر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۷

- ۶۰ درگیری و تعداد زخمی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۸
- ۶۰ درخواست توپخانه برد بلند؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۸
- ۶۰ اعزام یک دسته آتشبار ۱۷۵ م؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۶/۲۹
- ۶۱ تشدید فعالیت هوایی و توپخانه دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۶۱ خسارات دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۶۱ وضعیت تیپ در ۵۹/۶/۲۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۲۹
- ۶۲ آتشبار ۱۵۵ م در پشتیبانی گردان ۲۸۳؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۶/۳۰
- ۶۲ مین‌گذاری معابر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۳۰
- ۶۳ درگیری در پاسگاه فکه و نیاز به مهمات؛ از صالح (تیپ ۲) - ۵۹/۶/۳۰
- ۶۳ مین‌گذاری معابر؛ از ل ۹۲ زرهی - ۵۹/۶/۳۱
- ۶۳ عدم مین‌گذاری؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۳۱
- ۶۴ نیازمندی متخصص مین؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۳۱
- ۶۴ شدت عمل دشمن در صفریه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۳۱
- ۶۵ واگذاری یک گروهان تانک ام-۶۰؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۶/۳۱
- ۶۵ اعزام یک گروهان تانک؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱
- ۶۵ سقوط هواپیمای خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱
- ۶۶ سقوط پاسگاه سوبله و وضعیت خودی؛ از تیپ ۳ -
- ۶۶ اشغال سوبله توسط دشمن؛ از ستاد عملیاتی تیپ ۳ زرهی -
- ۶۷ وضعیت گردان ۳۱۸ توپخانه؛ از ستاد توپخانه لشکری - ۵۹/۷/۲
- ۶۷ اعزام فوری یک قبضه توپ ۵۷ م؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۲
- ۶۸ تقویت آتشبار ۱۷۵ م؛ از گردان ۳۸۸ - ۵۹/۷/۲
- ۶۸ تقویت آتشبار ۱۷۵ م؛ از گردان ۳۸۸ - ۵۹/۷/۲
- ۶۸ هماهنگی؛ از گردان ۳۸۸ - ۵۹/۷/۲
- ۶۹ تیراندازی؛ از گردان ۳۸۸ - ۵۹/۷/۲

۱۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۶۹ درخواست نیروی کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۴
- ۷۰ حفظ مواضع تا آخرین نفس؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۴
- ۷۰ تیراندازی عوامل مشکوک؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۴
- ۷۱ حرکت دشمن به طرف ارتفاعات الله اکبر؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۴
- ۷۱ درگیری با دشمن و درخواست نیروی کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۴
- ۷۲ ادامه تک با آخرین نیرو؛ ستاد ل ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۴
- ۷۲ آتش توپخانه خودی؛ ستاد ل ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۴
- ۷۲ هدف نیروهای دشمن؛ از ل ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۵
- ۷۳ تماس با توپخانه خودی؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۶
- ۷۳ آتشبار ۱۷۵ م؛ از گردان ۳۷۸ توپخانه ۱۷۵ م - ۵۹/۷/۶
- ۷۳ تصرف ارتفاعات از دست رفته؛ از رکن ۳ لشکر - ۵۹/۷/۶
- ۷۴ تیراندازی با تانک؛ از گد ۱۴۸ پیاده - ۵۹/۷/۷
- ۷۴ حرکت دشمن به جلو از ارتفاعات الله اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۷
- ۷۴ احتمال حمله دشمن به پادگان؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۷
- ۷۵ عدم امکان تصرف ارتفاعات؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۷
- ۷۵ پیشروی دشمن از ارتفاعات الله اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۷
- ۷۵ نیاز به هلی کوپتر شناسایی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۷
- ۷۶ ورود دشمن به سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۷
- ۷۶ حفظ یگان و تماس با دشمن؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۷
- ۷۶ تماس مستمر با دشمن؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۷
- ۷۷ امکان نفوذ دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۷۷ آخرین وضعیت بسیار حساس خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۷۸ تقاضای پشتیبانی هوایی؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۷۸ تک مقدور نیست؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸

- ۷۹ حرکت دشمن به طرف فولی آباد؛ از لشکر ۵۹/۷/۸ - ۹۲
- ۷۹ آمادگی برای اجرای مأموریت؛ از لشکر ۵۹/۷/۸ - ۹۲
- ۷۹ نیاز به کمک عاجل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۸۰ نیاز به اعزام گردان کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۸۰ یگان کمکی اعزام خواهد شد؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۸۰ فکر اساسی نمایید؛ از تیپ ۳ - ۵/۷/۸
- ۸۱ مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۸۱ نیازمندی برای حرکت یگان؛ گروه رزمی ۱۴۸ پیاده - ۵۹/۷/۸
- ۸۱ فرمانده گردان به لشکر بیاید؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۸۲ نیاز به دستگاه تله تایپ؛ گروه رزمی ۱۴۸ پیاده - ۵۹/۷/۸
- ۸۲ انجام مأموریت با مقدمات فعلی؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۸۲ دشمن درگیر شده و تقاضای نیروی کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۸
- ۸۳ اعزام گروه رزمی ۱۴۸؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۸۳ عملیات ویژه برای شکار تانک؛ لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۸
- ۸۳ نیازمندی برای اجرای مأموریت؛ از گردان ۱۴۸ پیاده - ۵۹/۷/۸
- ۸۴ نزدیکی دشمن از طرف خرمشهر - اهواز؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۸
- ۸۴ اطلاع واصله از گردان ۳۱۸ توپخانه؛ توپخانه لشکری - ۵۹/۷/۹
- ۸۵ دستگیری پرسنل فراری؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۹
- ۸۵ حرکت به سمت ارتفاعات الله اکبر؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۹
- ۸۵ گروه رزمی ۱۴۸ زیر امر قرار گرفت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۹
- ۸۵ جلوگیری از فرار و تجدید قوای دشمن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۰
- ۸۶ ورود گروه رزمی ۱۴۸؛ از گروه ۱۴۸ مشهد - ۵۹/۷/۹
- ۸۶ تخریب وسایل باقی مانده دشمن؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۰
- ۸۷ وضعیت تانک‌های باقی مانده دشمن؛ از رکن ۳ لشکر - ۵۹/۷/۱۰

- ۸۷ خنثی‌سازی فعالیت دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۱
- ۸۸ استقرار در منطقه الله‌اکبر؛ از گروه ۱۴۸ مشهد - ۵۹/۷/۱۱
- ۸۸ تحکیم مواضع؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۲
- ۸۸ اشغال ارتفاعات الله‌اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۲
- ۸۹ بستان در زیر آتش دشمن؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۲
- ۸۹ ضعف فرماندهی؛ از گردان ۱۴۸ - ۵۹/۷/۱۱
- ۸۹ فرمانده گردان اجرا کننده است؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۲
- ۹۰ زیر آتش دشمن هستیم؛ گروه رزمی شیراز - ۵۹/۷/۱۳
- ۹۰ تغییر موضع دهید؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۳
- ۹۰ سد پیشروی دشمن؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۳
- ۹۱ دشمن در حوالی بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۳
- ۹۱ نیاز به گروه رزمی تانک؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۳
- ۹۱ رهایی گروهان سوار زرهی؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۴
- ۹۲ رهایی گروه رزمی ۱۴۸؛ از لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۴
- ۹۲ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۴
- ۹۳ گروه رزمی ۱۴۸ در زیر امر باقی باشد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۴
- ۹۳ گروه رزمی ۱۴۸ در احتیاط لشکر؛ از ستاد ل ۹۲ - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۳ ناهماهنگی در حمله هواپیمای خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۴
- ۹۴ عدم اطمینان از حمله هواپیمای خودی؛ از ستاد ل ۹۲ - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۴ دشمن در حوالی سوبله؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۴ سد پیشروی دشمن با آتش؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۵ دشمن در حال پیشروی به سمت سوسنگرد؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۵ جلوگیری از ایجاد پل توسط دشمن؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۵
- ۹۵ نیاز به گروه رزمی ۱۴۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۵

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۵

- ۹۶ پاسخ به علت عدم اعزام گروه رزمی ۱۴۸؛ ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۶
- ۹۶ اعزام گروه رزمی ۱۴۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۶
- ۹۶ درخواست مین‌گذاری؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۶
- ۹۷ استعداد تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۶
- ۹۷ استراق سمع از یگان‌های سوبله بستان؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۷
- ۹۷ تیراندازی دشمن به بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۷
- ۹۸ عدم امکان مین‌گذاری؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۷
- ۹۸ عدم امکان اعزام تانک به خرمشهر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۷
- ۹۸ مین‌گذاری در منطقه محوله؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۱۸
- ۹۹ گزارش وضعیت و موقعیت؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۸
- ۹۹ نتیجه تیراندازی توپخانه خودی به دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۹۹ دشمن در حال پیشروی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۰ حرکت دشمن به سمت بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۰ درخواست نیروی کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۰ به کارگیری توپخانه؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۱ مانع پیشروی دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۱ دشمن در ۱۰ کیلومتری سوسنگرد؛ از شهرداری استان خوزستان - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۱ قصد تهاجم دشمن به سوسنگرد؛ از ل ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۲ نیاز به تقویت آتش توپخانه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۲ درخواست نیروی کمکی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۲ گزارش گروه ضربت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۳ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۸
- ۱۰۳ قدردانی از فرمانده و کلیه پرسنل؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۱۹
- ۱۰۳ درگیری با دشمن در محور سوسنگرد - بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۱۹

۱۶ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۰۴ پشتیبانی هوایی با هلی کوپتر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۰
- ۱۰۴ دشمن به سمت ارتفاع الله اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۱
- ۱۰۴ گزارش خلبان هلی کوپتر؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۲۱
- ۱۰۵ دشمن در بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۱
- ۱۰۵ تانک‌های دشمن به طرف بستان و سوسنگرد؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۶ عقب‌نشینی دشمن و درخواست هلی کوپتر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۶ درخواست هلی کوپتر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۶ وضعیت دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۷ تانک‌های دشمن در منطقه هویزه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۷ نیاز به شناسایی هوایی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۷ موشک سه‌سپند ۳؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۸ استعداد دشمن در حوالی بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۸ منطقه بستان در اختیار کامل دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۹ موقعیت یگان‌های تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۲
- ۱۰۹ اجرای آتش برای متوقف ساختن دشمن؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۰ درخواست نیروی تقویتی بین سوسنگرد و بستان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۰ اعزام تانک به محور حمیدیه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۰ مقدمات تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۱ حرکت دشمن در محور بستان - الله اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۱ انهدام دشمن با آتش توپخانه؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۱ تلفات خودی در اثر تک هوایی خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۲ اظهار تسلیم و انتظار مقاومت؛ از ستاد لشکر ۹۲ زرهی - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۲ اجرای آتش روی دشمن برای محور حمیدیه سوسنگرد؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۲ تک هوایی خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷

- ۱۱۳ قطع جاده حمیدیه به سوسنگرد به وسیله عوامل دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۳ مقدورات تیپ و نیاز به تقویت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۳
- ۱۱۴ گزارش موقعیت فعلی؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۴ دشمن در ۱۰ کیلومتری حمیدیه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۴ پشتیبانی محور بستان سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۵ اجرای آتش به هر دو طرف؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۵ ستون دشمن به سمت سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۵ یگان‌های تیپ در اطراف الله‌اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۶ تقاضای مراجعت توپخانه ۱۷۵ م؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۶ تقاضای هلی‌کوپتر آتش؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۷ اعزام دسته شناسایی؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۷ درخواست آتشبار ۱۳۰ م؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۷ حداکثر استفاده از توپخانه موجود؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۴
- ۱۱۸ مواضع توپخانه دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۶
- ۱۱۸ سد پیشروی دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۷/۲۷
- ۱۱۹ وضعیت بغرنج تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۷
- ۱۱۹ روحیه پایین پرسنل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۸
- ۱۲۰ حاضر به کاری ۳ قبضه توپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۸
- ۱۲۰ قصد دشمن برای احداث پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۸
- ۱۲۰ مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۸
- ۱۲۰ مختصات استقرار دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۸
- ۱۲۱ پدافند سوسنگرد؟؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۱ موقعیت نیروهای خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۲ بر هم زدن آرایش دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۲۹

۱۸ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۲۲ آمادگی دشمن برای تک؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۲ درگیری با دشمن و عقب‌نشینی آن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۳ درگیری‌های نیروهای خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۳ عدم دقت در گزارش؛ از ستاد لشکر رکن ۳ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۳ وضعیت نیروهای خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۲۴ عقب‌نشینی قابل قبول نیست؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۴ مواضع از دست رفته تصرف شود؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۵ به سوی دشمن تک کنید؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۵ مختصات یگان‌های خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۶ استعداد قلیل تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۶ وضعیت تعمیراتی و خدمه تانک‌ها؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۶ مین‌گذاری لبه جلویی منطقه پدافندی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۷ مواضع دشمن را اشغال نمایید؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۲۷ اعزام پاسدار رزمی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱
- ۱۲۷ یگان درگیر در کوت؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۲۸ درخواست آتش از توپخانه عمل کلی و تقویت؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۲۸ گزارش رکن سوم لشکر در بازرسی ۵۹/۷/۳۰ از مواضع تیپ ۳؛ از ستاد ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۰ عدم امکان تک گردان؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۳۰
- ۱۳۰ به دست آوردن مواضع قبلی؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۰ تعداد تانک‌های موجود؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۱ انجام مأموریت با وضع موجود؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۱ احتمال ورود نیروی جدید دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۱ استفاده از توپخانه و نیروی موجود؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱
- ۱۳۲ آتش توپخانه خودی و نیاز به هلی‌کوپتر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱

- ۱۳۲ نیاز به تجدید سازمان تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۹
- ۱۳۲ اعزام دسته موشک‌انداز تاو؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲
- ۱۳۳ محل استقرار دشمن در بخش‌داری بستان؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۳
- ۱۳۳ دشمن در حال تقویت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۳ حرکات دشمن سد شود؛ از ستاد لشکر - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۴ نیروهای دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۴ تک دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۴ اجرای آتش ضد آتشبار؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۵ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۴
- ۱۳۵ گزارش موقعیت خودی و دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۸
- ۱۳۵ درگیری شدید با دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۵
- ۱۳۶ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۵
- ۱۳۶ تقویت و احتمال تک دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۷
- ۱۳۶ هوشیاری و دفع حرکات دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۷
- ۱۳۷ سد پیشروی دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۹
- ۱۳۷ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۹
- ۱۳۷ گسترش یگان مستقر در کوت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۹
- ۱۳۸ مأموریت گردان ۲۹۳؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱۰
- ۱۳۸ گردان ۲۶۱ و گردان ۲۹۳؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۰
- ۱۳۹ مأموریت گردان ۲۶۱؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۰
- ۱۳۹ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۰
- ۱۳۹ پشتیبانی از نیروی سپاه پاسداران؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۱
- ۱۴۰ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۱
- ۱۴۰ پشتیبانی گروه رزمی سپاه پاسداران؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱۲

۲۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۴۱ درگیری با دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۲
- ۱۴۱ پایان درگیری و نصب پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۳
- ۱۴۱ خسارات به دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۴
- ۱۴۲ احتیاج به هلی کوپتر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۵
- ۱۴۲ تهیه مواضع و موانع؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۵
- ۱۴۳ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۵
- ۱۴۳ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۶
- ۱۴۳ شهر سوسنگرد زیر آتش؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۶
- ۱۴۴ توپخانه دشمن منهدم شود؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۶
- ۱۴۴ پاسخ آتش دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۶
- ۱۴۴ کروکی منطقه مین گذاری شده؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۷
- ۱۴۵ دشمن در بستان و کرخه؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۱۷
- ۱۴۵ شهر سوسنگرد زیر آتش؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۸
- ۱۴۵ وضعیت دشمن و خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۸
- ۱۴۶ مختصات منطقه مین گذاری شده؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۷
- ۱۴۶ استعداد نیروهای دشمن در الله اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۷
- ۱۴۶ آخرین وضعیت خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۷
- ۱۴۷ دهلاویه در دست نیروهای خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۱۹
- ۱۴۷ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۰
- ۱۴۷ گزارش وضعیت منطقه؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۱۹
- ۱۴۸ در مورد ایجاد موانع و مواضع؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۰
- ۱۴۸ مواضع دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۰
- ۱۴۹ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۱
- ۱۴۹ تقویت مواضع؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۱

- ۱۴۹ نواقص موشک‌انداز سهند؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۱
- ۱۵۰ وضعیت دشمن و خودی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۱
- ۱۵۰ عامل اصلی موفقیت در تلاش موثر؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۱
- ۱۵۰ آخرین وضعیت؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۱
- ۱۵۱ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۱ زیر آتش توپخانه دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۲
- ۱۵۱ آتش توپخانه دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۲ حداکثر استفاده از توپخانه؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۲ تک هوایی دشمن با بمب خوشه‌ای؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۲ دستور پانک هوایی؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۳ آتش توپخانه و مستقیم بر دشمن؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۳ حرکت دشمن از سابله به سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۳ انهدام دشمن با آتش؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۴ دشمن انهدام شود؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۴ استعداد تیپ کم است؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۴ استعداد موجود؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۵ نیاز به پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۵ احداث یا برچیدن پل با لشکر است؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۵ سوسنگرد و تیپ در خطر است؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۶ دشمن در بین پل سابله و دهلاویه؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۷
- ۱۵۶ نیاز به کمک؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۶ کمک آتش توسط احتیاط؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۷ تک دشمن از ۲ محور؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۷ انهدام دشمن با امکانات موجود؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳

۲۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۵۷ آتشبار کاتیوشا؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۸ گردان ۲۶۱؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۸ تصحیح مختصات؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۸ گردان ۲۶۱؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۹ گزارش رئیس ستاد؛ ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۹ توقف دشمن با آتش؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۵۹ محاصره سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۶۰ گزارش اقدامات؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۶۰ موقعیت گردان ۲۶۱؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۳
- ۱۶۰ اقدامات عملیاتی؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۱ گردان ۱۰۰ و ۲۶۱؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۱ گردان ۱۰۰ و گروه رزمی ۱۴۸؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۱ گروه رزمی ۱۴۸؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۲ خودداری از تجزیه گروه رزمی ۱۴۸؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۲ اعزام گردان ۲۶۱ به شاکریه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۲ گروه رزمی ۱۴۸ در محور حمیدیه سوسنگرد؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۳ گزارش خلبانان هوانیروز؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۳ گزارش وصول گروه رزمی ۱۴۸؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۳ ورود و استقرار گروه رزمی ۱۴۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۴ اقدامات تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۴ تلاش جهت انهدام دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۵ تأمین جاده حمیدیه سوسنگرد؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۵ امکانات پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
- ۱۶۵ احداث پل؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۲۳

۱۶۶	گروه رزمی ۱۴۸ و گردان ۲۶۱؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۶	پل نداریم؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۶	گروهان رزمی ۱۴۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۷	نیاز به پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۷	نصب پل؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۷	انهدام دشمن و جلوگیری از نصب پل؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۸	گزارش وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۷/۲۴
۱۶۸	حرکت دشمن به حردان؛ از تیپ ۱ زرهی - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۸	آتش شدید دشمن از طرف دهلاویه؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۹	گزارش نوبه‌ای؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۶۹	گزارش وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۷۰	آب گرفتگی و گردان ۲۶۱؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۴
۱۷۰	مقابله با دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۰	احداث پل؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۱	اجرای آتش روی دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۱	گزارش آخرین وضعیت گروه رزمی ۱۴۸؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۱	آسیب‌پذیری پهلوی چپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۲	تأمین بر عهده تیپ؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۲	تیپ در زیر آتش؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۲	پل و ارتباط با تیپ ۴؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۳	تویخانه ۱۷۵ م؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۳	تک دشمن از طرف ارتفاعات الله‌اکبر؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۳	گزارش ژاندارمری؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
۱۷۴	نیروهای ضربتی؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵

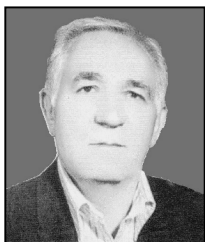
۲۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۱۷۴ سد و انهدام دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۴ کمک به عبور از خط تیپ ۲؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۵ ژاندارمری سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۵ تأمین جهت عبور تیپ ۲؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۵ عبور گروه رزمی ۱۴۸ از روی پل؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۵ گردان ۲۶۱ و شناسایی با رزم؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۶ گزارش وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۶ گردان ۲۶۱؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۵
- ۱۷۷ گزارش آخرین وضعیت؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۷ سوسنگرد و موقعیت تیپ؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۷ ارتباط با فرمانده لشکر؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۷ وضعیت دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۸ ورود تیپ ۲ به شهر سوسنگرد؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۸ وضعیت تیپ؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۸ بررسی منطقه و گزارش مجدد؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۹ درخواست یگان احتیاط؛ از تیپ ۲ - ۵۹/۸/۲۶
- ۱۷۹ موقعیت گردان ۲۶۱؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۷
- ۱۷۹ انهدام پل دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۷
- ۱۸۰ آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۷
- ۱۸۰ پدافند غیر عامل؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۷
- ۱۸۰ یگان توپخانه ۱۷۵ م؛ از ستاد لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۲۸
- ۱۸۱ گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۲۸
- ۱۸۱ اقدامات دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۸
- ۱۸۲ وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۹

فهرست پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۲۵

۱۸۲	آخرین وضعیت؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۹
۱۸۳	پاسخ گردان ۳۸۸؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۳۰
۱۸۳	تقویت گروهان هوزگان؛ از لشکر ۹۲ - ۵۹/۸/۳۰
۱۸۳	وضعیت خودی و دشمن؛ از تیپ ۳ - ۵۹/۸/۲۹
۱۸۴	اجرای آتش بر سنگرهای دشمن؛ از ل ۹۲ - ۵۹/۸/۳۰

معرفی نویسنده

سرهنگ زرهی ستاد، سید یعقوب حسینی در سال ۱۳۱۱ در خانواده‌ای مذهبی در ابهر به دنیا آمد. تحصیلات خود را در ابهر و سپس در تهران ادامه داد و در سال ۱۳۳۱ وارد دانشکدهٔ افسری و سال ۱۳۳۴ با درجهٔ ستوان‌دومی فارغ‌التحصیل شد. پس از پایان دورهٔ آموزش رسته زرهی، در لشکر اصفهان مشغول به خدمت شد.

در سال ۱۳۴۶ پس از طی دوره دانشکده فرماندهی و ستاد به لشکر ۹۲ اهواز منتقل شد که آن زمان مصادف با آغاز اختلافات مرزی ایران و عراق و صف‌آرایی نظامی طرفین بود. وی در سمت افسر عملیات و طراح طرح‌های عملیاتی مربوطه در لشکر تا سال ۱۳۵۴ و عقد قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر فعال بود. از سال ۱۳۵۶، فرماندهی تیپ سوم لشکر ۹۲ زرهی را عهده‌دار بوده و پس از پیروزی انقلاب اسلامی در مدیریت آمادگی رزمی معاونت عملیات و اطلاعات ستاد نیروی زمینی خدمت کرد. با آغاز جنگ تحمیلی در سال ۱۳۵۹ در سمت جانشین عملیاتی نزاجا به خوزستان اعزام شد. در سال ۱۳۶۰ با درخواست شخصی، بازنشسته شد.

پس از بازنشستگی در دانشکدهٔ فرماندهی و ستاد نیروی زمینی و سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش، مشغول تهیه و تنظیم تاریخ جنگ شد. با حمایت فرمانده وقت نزاجا - سرهنگ صیادشیرازی - توانست تعداد قابل توجهی کتاب، دربارهٔ عملیات‌های هشت سال جنگ تدوین کند که تاکنون تعدادی از آنها در مرحله انتشار قرار گرفته و بقیه نیز در مراکز دانشگاهی و پژوهشی آجا مورد استفاده می‌باشد.

در دی‌ماه سال ۱۳۸۸ به دیار ابدی پیوستند. روحشان شاد.

سخن ویراستار

در مرکز اسناد و هیئت معارف جنگ «شهید سپهد علی صیادشیرازی» کپی نسخه‌ای از این کتاب را در کنار سایر کتاب‌هایی که به قلم نویسنده محترم آن، مرحوم جناب سرهنگ سید یعقوب حسینی در زمان خود تهیه شده است، مشاهده، مطالعه و بررسی نمودم.

با مطالعه و بررسی مطالب این کتاب و دیگر کتاب‌ها به قلم ایشان متوجه شدم که چه کار بزرگ و بی‌نظیری توسط نویسنده، در زمان جنگ انجام گرفته است. شاید اگر چنین همت عالی از سوی نویسنده و حمایت از طرف فرمانده وقت نزاجا، دافوس و رئیس عقیدتی - سیاسی اجا که از سال ۶۱ به بعد به اجرا درآمد، وجود نداشت، امروز با نیرویی چندبرابر آن زمان، هرگز نمی‌توانستیم به چنین مدارک و نگارشی دست یابیم. بدین ترتیب تاریخ نظامی این کشور از چگونگی رویدادها، درگیری‌ها، محدودیت‌ها، اقدامات، عملیات‌ها محروم می‌ماند. همین کمبودها سبب تحریف‌ها و دورشدن از بیان واقعیت‌ها می‌گردید. همچنان که بسیاری از حوادث جنگ تحمیلی، به سبب آن که از جزئیات و اطلاعات کمی و کیفی آن، مدارکی باقی نمانده و یا به موقع در اختیار پژوهشگران قرار داده نشده است، امکان تدوین و تحلیل دقیق آن وجود ندارد.

یادم می‌آید در سال ۱۳۶۲ که مشغول طی دوره دافوس بودم، در یکی از روزها که فرمانده وقت نزاجا - جناب سرهنگ صیاد شیرازی - جهت سخنرانی برای دانشجویان و اساتید به سالن اجتماعات دانشکده تشریف آورده بودند. در مسیر خروج ایشان از سالن، جناب سرهنگ حسینی که در آن زمان بازنشسته و با لباس شخصی بودند و در آن جمع به غیر از فرمانده وقت دافوس - جناب سرهنگ غلامحسین فاضل - که هم‌دوره ایشان نیز بودند و از همه مسن‌تر بودند، تعدادی از کتاب‌های مجلدشده را درباره دفاع مقدس در روی میزی به صورت تایپ‌شده، به حضور فرمانده نیروی زمینی ارائه و توضیح دادند. از آن صحبت‌ها، این طور یادم می‌آید که این دیدار و اقدامات،

سابقه قبلی داشته و قبلاً فرمانده نیرو دستوراتی درباره پشتیبانی از اقدام ایشان و در اختیار گذاردن مدارک و نیروی انسانی موردنیاز صادر نموده بودند. در آن جلسه، در پی گزارش جناب سرهنگ حسینی، دستورات تکمیلی دیگری به فرمانده دافوس و همراهان ابلاغ نمودند.

سال‌ها از زمان این خاطره گذشت، تا آن که ۲۴ سال بعد، در سال ۱۳۸۴ به واسطه مسئولیت مدیریتی که در مجموعه هیئت معارف جنگ داشتم، با ملاحظه نسخه‌های کتاب‌های تایپ‌شده موجود به قلم ایشان در مرکز اسناد و نیز به سبب آن که مأموریت تهیه، تنظیم و انتشار کتاب‌های موردنظر هیئت معارف جنگ را داشتم، درصدد برآمدم که با ایشان تماس و راجع به انتشار این کتاب‌ها، نظرشان را جويا شوم. بالأخره بعد از مدتی جستجو، موفق به تماس تلفنی شده و درخواست نمودم که به هیئت معارف جنگ تشریف بیاورند و حضوری مذاکره نمائیم. محبت نمودند و در روز تعیین شده - ۸۴/۴/۲۱ - از کرج به تهران تشریف آوردند. خلاصه نظرشان این بود که «من هر چه در توانم بود، در زمان خود به نگارش درآوردم و در اختیار دافوس و عقیدتی - سیاسی اجا قرار دادم، اکنون دیگر توان ادامه و اقدامات تکمیلی در مورد این موضوعات را ندارم. شما آن چه که به صلاح و مفید برای تاریخ نظامی این کشور می‌دانید انجام دهید»

یک جلسه دیگر نیز برای مصاحبه - ۸۴/۵/۱۸ - به همراه یکی از همکاران افتخاری به منزل جناب سرهنگ حسینی رفتیم. ای کاش این مصاحبه‌ها ادامه می‌یافت، که متأسفانه از طرف آن همکار محترم، چنین امکانی حاصل نشد.

بعد از آن جلسه، هیئت معارف جنگ توانست سه عنوان کتاب «تاریخ نظامی جنگ تحمیلی ج ۱ و ۲ و جبهه جنوب در شهریور ۵۹» به قلم ایشان منتشر و تعدادی به منزل نویسنده محترم ارسال نماید. احتمالاً آنها را ملاحظه کردند. تا آن که در سال ۱۳۸۸ خیر ناگوار فوت ایشان دریافت شد...

دو عنوان دیگر نیز به نام «عملیات والفجر مقدماتی و نبردهای سال ۱۳۶۲ تا پایان سال ۱۳۶۴» بعد از فوت نویسنده محترم انتشار یافت که در مقدمه کتاب‌ها به شرح موضوع اشاره شده است. ریاست محترم هیئت معارف جنگ، امیر سرتیپ آراسته، همیشه اصرار دارند تا فرصت‌ها از دست نرفته و پیشکسوتان دفاع مقدس در حیات هستند، کلیه مطالب و مدارک جمع‌آوری شده، تنظیم، تدوین و انتشار یابند، تا نسل کنونی و آیندگان بتوانند از مجموعه افتخارات دفاعی کشور خود بهره‌برداری نمایند.

براساس این تدبیر، تاکنون - سال ۹۱- بیش از ۸۰ عنوان کتاب‌های مستند درباره دفاع مقدس توسط این هیئت انتشار یافته و در فهرست منابع بسیاری از کتاب‌های مستند درباره جنگ تحمیلی قرار گرفته‌اند. مسلماً اگر حمایت و تشویق ریاست هیئت نبود، چنین دستاوردی حاصل نمی‌شد. بر خود لازم می‌دانم به این جهت سپاسگزاری خود را از ایشان اعلام نمایم. همان‌طور که خوانندگان محترم ملاحظه می‌فرمایند، مدارک، مکاتبات، خاطرات و اظهارنظرهایی که در کتاب‌های این نویسنده محترم آمده است، بیانگر چگونگی بخش مهمی از فعالیت‌ها، اقدامات ستادی، اجرایی یگان‌های نظامی میدان رزم، در آن زمان است که از بایگانی‌های دور از دسترس دیگران خارج گشته و به ملت ایران برای ماندگاری در تاریخ و بهره‌برداری‌های متنوع ارائه شده است. مسلماً اگر آن روز این کار انجام نمی‌شد، امروز دیگر به هیچ وجه، چنین مدارکی یافت نمی‌شد.

انتظار نیست که این نوع کتاب‌ها که صرفاً بیان رسمی و نظامی دارند، مورد استفاده و علاقه عموم قرار گیرند، بلکه این کتاب‌ها با هدف‌های پژوهشی، تاریخی نظامی برای پژوهشگران، علاقمندان، کارشناسان، افسران، مدیران مراکز و دانشگاه‌های نظامی تدوین و انتشار می‌یابند. این نوع کتاب‌ها تعریف و کاربرد خاص خود را دارند و نگارش آنها نیز فقط از صاحبان دانش و تخصص نظامی که استعداد قلم‌نگاری هم داشته باشند برمی‌آید. انصافاً، نویسنده این کتاب که از

بزرگان این فن بودند، به خوبی از عهده این تعریف‌ها و هدف‌های خاص موردنظر برآمده‌اند. همان طور که اهل فن ملاحظه می‌فرمایند، کلیه پیام‌ها و اسناد آورده شده در این کتاب جای توضیح، تفسیر، بحث و اظهارنظر کارشناسی دارد. برای دریافت نکات آموزشی، تاریخی، نظامی و بالأخره درس‌هایی که از این حوادث و تجارب برای حال و آینده می‌توان کسب نمود، جای چنین مباحثی خالی است.

در این مرحله از تدوین و تنظیم و نشر کتاب، تصمیم گرفته شد، وقت و توان خود را بیشتر صرف انتشار آثار باقی‌مانده با شکل موجود نمائیم. تا درحدی که خداوند توفیق زندگی دنیوی به ما می‌دهد، این خدمت را انجام داده و این آثار و اسناد تاریخی- نظامی کشور را از قفسه‌های بایگانی خارج کنیم و با انتشار آنها به شکل مناسب، در انظار و دسترس عموم قرار دهیم. اقدامات تکمیلی و بهره‌برداری کارشناسانه از این کتاب‌ها را، اگر ما هم فرصت نیابیم، مسلماً دیگران با در اختیار داشتن این کتاب‌ها انجام خواهند داد. آن قسمت از خواسته‌هایی ما نیز به این ترتیب به خواست خداوند برآورده خواهد شد.

ضمناً باید توجه داشت که با توجه به اهمیت و حیاتی بودن موضوع مورد نگرارش، نویسنده محترم آن چه که به نظرش مثبت و یا منفی رسیده، بیان نموده است. با همین نگرش، اسناد منفی نیز ارائه گردیده است. اما متأسفانه مشکلی که افراد بشر دارند، آن است که ذهن آنان قادر به اندازه‌گیری دقیق از دیده‌ها و شنیده‌ها که بطور نمونه ارائه می‌شوند نمی‌باشد. ممکن است با دیدن، شنیدن و خواندن یک نمونه از موضوعی، آن نمونه را خارج از اندازه واقعی در کل موضوع تعریف و نتیجه‌گیری مثبت یا منفی نمایند، درحالی که هیچ وقت این نوع قضاوت و نتیجه‌گیری درست نیست. قضاوتی می‌تواند درست باشد که دقیقاً تمام جزئیات و ابعاد کمی و کیفی و شرایط زمان، مکان و اوضاع و احوال اجتماعی آن مشخص باشد. درباره این بحث، هر کس مثال‌های زیادی در ذهن خود دارد. مثلاً چقدر شنیدید که همه این‌طورند، یا همه چنین‌اند

و یا... . گوینده با محور قرار دادن یک نمونه، آن را به کل موضوع تطبیق می‌دهد.

با توجه به چنین آسیبی که مطالب یا اسناد منفی در خوانندگان ایجاد می‌کنند، معمولاً در کتاب‌ها از ارائه آنها خودداری می‌کنند.

رسانه‌ها هم در دنیای امروز، وقتی نظر خاصی را می‌خواهند به مخاطبان خود، به غلط یا درست، باور دهند، با استفاده از همین ضعف اندازه‌گیری ذهنی افراد بشر، با ارائه چند نمونه محدود مثبت یا منفی، نتیجه‌گیری مثبت یا منفی به مخاطبان القاء می‌کنند.

این توضیحات به جهت آن بود که خوانندگان محترم با مطالعه اسناد و مطالب مثبت یا منفی این کتاب، از نتیجه‌گیری غلط اجتناب نمایند و یا با برداشت ناقص از متن کتاب به بی‌راهه کشانده نشوند.

ما نیز همان‌طور که نویسنده محترم ارائه داده، امانت‌داری نموده و در کتاب آوردیم. هرچند که ممکن است بعضی از مباحث ارائه شده نیاز به نقد کارشناسان و اهل فن دیگری هم داشته باشد. این برداشت نیز طبیعی و منطقی است. نویسنده محترم نیز خود به این نکته توجه و در پایان مقدمه کتاب‌های خود به آن اشاره نموده‌اند.

نکته آموزنده دیگری که مسلماً خوانندگان محترم توجه خواهند نمود، آن است که در آن شرایط و زمان سخت، چگونه یگان‌ها و رده‌های مختلف فرماندهی، با بالادست و زیردست خود، صادقانه و مؤدبانه، مکاتبه کرده و به دور از رعایت ملاحظات خوش‌آیندی و با بدآیندی رده‌ها، به بیان واقعیت‌های موجود و مدیریت بحران پرداخته‌اند.

امید است که در جهت ادامه راه شهدا و شرح بخشی از حماسه تاریخی ملت بزرگ ایران در دفاع مقدس موفق بوده باشیم. ثواب این کار را نیز برای نویسنده محترم اهدا می‌نمائیم.

با سلام و احترام

سر تیپ ۲ ستاد نجات‌علی صادقی‌گویا

مقدمه

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ

بگو! در روی زمین بگردید و ببینید پایان کار پیشینیان چگونه بوده است (سوره روم آیه ۴۲)

پیش‌گفتار (مدارک تاریخی جنگ تحمیلی)

یادآوری مهم :

از بررسی‌کنندگان، خوانندگان و استفاده‌کنندگان این مدارک درخواست می‌شود قبل از بررسی به نکات زیر توجه فرمایند:

۱. دستورالعمل تهیه مدارک:

این مدارک در اجرای امریه ۶۰/۰۲/۱/۸۵ - ۶۱/۴/۳۰ معاونت آموزشی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران گردآوری، تنظیم و تدوین شده است.

۲. هدف‌های اصلی:

هدف‌های اصلی طبق دستورالعمل یادشده بالا به شرح زیر بوده است:

- الف) تجزیه و تحلیل هریک از نبردهای عمده و بررسی علل پیروزی یا شکست آنها.
- ب) ایجاد زمینه مطلوب برای تهیه مسائل آموزشی مراکز فرهنگی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران.
- ج) بهره‌برداری آموزشی از تجربیات به دست آمده از جنگ تحمیلی.

۳. اسناد اصلی بهره‌برداری شده برای تهیه این مدارک:

الف) برآوردهای ستادی، طرح‌ها، دستورهای عملیاتی تهیه شده در ستاد مشترک، نیروی زمینی، لشکرها، تیپ‌های اجراکننده عملیات که در پرونده‌های عملیاتی و اطلاعاتی نیروی زمینی و رده‌های پایین‌تر ثبت شده بود.

ب) پیام‌ها، دستورات، گزارش‌های مبادله شده بین قرارگاه‌ها، شامل ستاد مشترک، نیروی زمینی، لشکرها، تیپ‌های اجرا کننده عملیات که در پرونده‌های عملیاتی و اطلاعاتی این قرارگاه‌ها ثبت شده بود.

ج) خاطرات شخصی معدودی از فرماندهان و افسران ستاد که شخصاً در طرح‌ریزی و هدایت عملیات شرکت یا حضور داشتند.

د) مدارک مورد نظر تا رده قرارگاه، لشکرها، تیپ‌های مستقل بوده است و پیام‌ها و دستوراتی که بین قرارگاه تیپ‌ها، گردان‌ها، رده‌های پایین‌تر مبادله شده در بیشتر این مدارک منظور نشده است.

۴. درخواست اسناد از سازمان‌های خارج از نزاجا:

از سازمان‌های خارج از رده نیروی زمینی درخواست شد برای تکمیل این مدارک، اسناد و مدارک عملیاتی مربوط به نبردهای جنگ تحمیلی را در اختیار نیروی زمینی قرار دهند، ولی تا تکمیل این مجموعه مدارک خواسته شده را ارسال نکردند. این سازمان‌ها عبارتند از:

الف) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران که نقش فعال و سهمی بسیار در عملیات داشتند.

ب) ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران که در طرح‌ریزی و هدایت جنبه‌های سیاسی و اقتصادی جنگ تحمیلی نقش اصلی را داشته است.

ج) ژاندارمری جمهوری اسلامی ایران که قسمت عمده یگان‌های آن دوش به دوش برادران سرباز خود در یگان‌های نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در نبردها شرکت داشتند.

د) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که در پشتیبانی نزدیک هوایی و ترابری یگان‌های نیروی زمینی عامل مهمی بود.

ه) نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران که در منطقه آبادان و خرمشهر قسمتی از تلاش‌های پدافندی و آفندی در این منطقه را عهده‌دار بود.

توجه: به تهیه‌کنندگان تاریخ کامل جنگ تحمیلی توصیه می‌شود ضمن بررسی این مجموعه، همکاری سازمان‌های یادشده بالا را نیز درخواست کنند و مدارک عملیاتی آن سازمان‌ها را دریافت و در جریان حوادث جنگ تحمیلی منظور کنند.

۵. روش گردآوری مدارک مورد نیاز:

الف) عین پرونده‌های عملیاتی و دستورات و طرح‌های عملیاتی قرارگاه‌های شرکت‌کننده در عملیات درخواست و دریافت شد و تمام برگ‌های این اسناد و مدارک مورد بررسی قرار گرفت.

ب) از کلیه طرح‌ها و دستورات عملیاتی و برآوردهای ستادی و دستورات جزءبه‌جزء نسخه برداری شد و عیناً در کتاب مربوطه آورده شد.

ج) پرونده‌های ستادی معاونت عملیات و اطلاعات نیروی زمینی، قرارگاه مقدم نیروی زمینی در جنوب و لشکرهای ۱۶ و ۲۱ و ۷۷ و ۹۲ و تیپ‌های ۵۵ هوابرد و ۸۴ پیاده که در اختیار گروه بررسی قرار گرفت، همگی مطالعه شد و پیام‌ها و دستوراتی که بین قرارگاه‌های شرکت‌کننده در عملیات (تا ردهٔ تیپ داخل) مبادله شده بود و تأثیر قابل ملاحظه‌ای در هدایت نبردها داشت، عیناً نسخه‌برداری شد و در کتاب‌ها آورده

شد. ذکر این نکته لازم است که فقط پیام‌هایی نسخه‌برداری شد که از نظر افسر بررسی‌کننده حائز اهمیت تشخیص داده شد و ممکن است پیام‌هایی وجود داشته باشند که از نظر افسران دیگر مهم بوده‌اند، ولی در کتاب منظور نشده‌اند.

د) طی امریه‌ای از طریق ستاد نیروی زمینی، از کلیه افسران، درجه‌داران، سربازان و غیرنظامیان شرکت‌کننده در جنگ تحمیلی درخواست شد خاطرات خود را بنویسند و برای گروه بررسی ارسال کنند تا به نام خود آنان ثبت شود، ولی پاسخ مثبتی به این خواسته گروه بررسی داده نشد.

۶. نکته قابل توجه خوانندگان

نکته مهمی که لازم است مورد توجه قرار گیرد، مطالب مربوط به استنباط و نظریات و مشاهدات و خاطرات شخصی افسر بررسی‌کننده از جریان حوادث با توجه به مدارک گردآوری شده و ارتباط دادن حوادث با یکدیگر است. از این رو به صورت یک نتیجه قطعی و کامل نباید تلقی شود. بلکه ممکن است بررسی‌کنندگان بعدی مدارک دیگری از هر عملیات به دست آورند یا شخصاً در عملیاتی حضور داشته‌اند و شاهد عینی جریان حوادث نبوده‌اند که در ارتباط حوادث، نتیجه‌گیری دیگری از هر عملیات بکنند و نظریات کامل‌تری ارائه کنند. مسلماً مدارک گردآوری شده در این کتاب، ثبت و ضبط همه جریانات نیست و چه بسا اسناد و مدارک عملیاتی در پرونده‌های عملیاتی تیپ‌ها، گردان‌ها، گروهان‌ها و سایر سازمان‌ها وجود داشته باشند که می‌تواند جریان وقایع را روشن‌تر ارائه کند. این‌گونه مدارک در هنگام تدوین این کتاب در اختیار افسر بررسی‌کننده نبود. امید است در آینده بررسی‌کنندگان و محققان دیگر تاریخ جنگ تحمیلی برای تکمیل این مدرک گردآوری شده اقدام کنند، تا تاریخ نظامی و

در صورت امکان تاریخ سیاسی این جنگ تحمیلی که قسمتی از تاریخ میهن اسلامی ما برای نسل‌های آینده ملت ایران عزیز خواهد بود، هر چه کامل‌تر تهیه و تدوین شود.

که هستی را نمی‌بینم بقایی

غرض نقشی است کز ما باز ماند

افسرتهیه کننده:

سرهنگ زرهی ستاد سید یعقوب حسینی

فروردین سال ۱۳۶۲

**عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی
در دشت آزادگان**

کلیات

۱- مشخصات کلی عملیات

الف) عنوان:

عملیات پدافندی حرّ.

ب) منطقه عمومی عملیات:

دشت آزادگان که از جنوب به کرخه کور، از شمال به تپه‌های رملی شمال رودخانه کرخه، از شرق به حمیدیه و شاخه شمالی و جنوبی کرخه کور و از مغرب به خط مرز محدود می‌گردد.

پ) تاریخ اجرا:

از ۳۱ شهریور تا آخر آذر ۱۳۵۹.

ت) نوع عملیات:

تأخیری و پدافندی.

ث) قرارگاه کنترل‌کننده:

قرارگاه لشکر ۹۲ زرهی.

ج) یگان‌های عمده شرکت‌کننده خودی:

- تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی.

- گردان ۳۱۸ توپخانه لشکر ۹۲ زرهی.

- گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م م گروه ۳۳ توپخانه.

- هنگ ژاندارمری سوسنگرد.

- گروه نامنظم دکتر چمران.

- نیروهای پاسداران انقلاب اسلامی حمیدیه و سوسنگرد.

ج) یگان‌های عمده متجاوز:

- تیپ ۲۷ لشکر ۱ مکانیزه (در مراحل اولیه).

- عناصر لشکر ۹ زرهی در مراحل بعدی

(ح) اسامی فرماندهان:

- فرمانده لشکر ۹۲ زرهی: ابتدا سرهنگ زرهی ستاد ملک‌نژاد و از سوم مهر به بعد

سرهنگ زرهی ستاد غلامرضا قاسمی‌نو.

- فرمانده تیپ ۳ زرهی: ابتدا سرگرد زرهی صفوی و بعد سرهنگ زرهی ستاد عمیدی، بعد

سرهنگ زرهی ستاد الماسی.

- فرمانده ناحیه ژاندارمری خوزستان: سرهنگ رضوی.

(خ) نتیجه نهایی عملیات:

در این عملیات که حدود ۲ ماه طول کشید، نیروهای متجاوز تلاش کردند نیروهای مدافع ما را از سوسنگرد و حمیدیه عقب برانند و از طرف غرب به اهواز برسند، ولی در طول نبرد دو ماهه، رزمندگان ما موفق شدند پیشروی دشمن را در غرب سوسنگرد و جنوب کرخه کور سد کنند و در شمال رودخانه کرخه با وجود از دست دادن تپه الله‌اکبر در تپه شرقی آن دفاع کنند. در اواخر آبان پدافند در منطقه عملیات سوسنگرد و جنوب کرخه کور و تپه شرقی الله‌اکبر تثبیت گردید و نیروهای هر دو طرف (خودی و متجاوز) به حالت پدافند ثابت درآمدند.

۲- مأموریت

بر اساس طرح عملیاتی ابوذر نیروی زمینی، مأموریت اولیه لشکر ۹۲ زرهی پدافند در

مناسب‌ترین مواضع نزدیک مرز در تمام جبهه خوزستان بود که طرح عملیاتی حرّ لشکر ۹۲ زرهی بر آن اساس تهیه گردیده بود. در این طرح، مأموریت تیپ ۳ زرهی پدافند در مواضع

الله‌اکبر تعیین شده بود.

۳- شرح کلی منطقه عملیات

منطقه دشت آزادگان با جریان مسیر شرقی- غربی رودخانه کرخه که از حمیدیه آغاز می‌شود و تا خط مرز ایران و عراق در غرب بستان ادامه می‌یابد، عموماً به ۲ منطقه کاملاً متفاوت شمالی و جنوبی تقسیم می‌گردد. در قسمت جنوبی منطقه دشت کاملاً صاف و همواری است که از کرانه جنوبی کرخه به سمت جنوب با شیب ملایم ادامه می‌یابد و در حدود ۱۵ کیلومتری به کرخه کور می‌رسد. کرخه کور به موازات کرخه اصلی در مسیر شرقی- غربی از جنوب حمیدیه تا غرب هویزه ادامه می‌یابد. در این منطقه زمین قابل کشت و زرع است و در اطراف حمیدیه و سوسنگرد و هویزه و بستان کشتزارهای خوبی وجود دارد. غیر از مسیر رودخانه‌ها هیچ‌گونه عوارض طبیعی در جنوب کرخه وجود ندارد و عوارض مصنوعی نیز محدود به شهرها و آبادی‌ها و محور اصلی حمیدیه-سوسنگرد و بستان- سوسنگرد و هویزه می‌گردد. قسمت شمال رودخانه کرخه برعکس جنوب، زمینی است با تپه‌های رملی زیاد و فقط کرانه رودخانه، زمین‌های قابل کشت و زرع می‌باشد. در این منطقه به جز آبادی‌های کنار رودخانه در داخل منطقه، هیچ‌گونه نقاط مسکونی قابل ملاحظه‌ای دیده نمی‌شود. از نظر جنبه‌های نظامی، زمین منطقه عملیات دارای خصوصیات زیر است:

الف- عوارض حساس:

این عوارض به ترتیب مهم بودن از غرب به شرق عبارتند از: شهرهای سوسنگرد- بخش حمیدیه، پادگان تیپ ۳ زرهی در دشت آزادگان، تپه‌های شمال رودخانه کرخه که از الله‌اکبر شروع می‌شود و تا غرب حمیدیه امتداد می‌یابد و بالأخره تنگ چزابه در شمال بستان و تپه‌های جنوبی میشداغ که این تنگ را کنترل می‌کند.

ب- معابر وصولی:

با توجه به این که هدف نهایی در این منطقه وصولی به شهر اهواز از سمت غرب است،

معابری که برای وصول به اهواز در این سمت وجود دارد عبارتند از:

- معبر وصولی حلفائیه (در عراق)، تنگ چزابه، شمال کرخه، پادگان دشت آزادگان، محور اصلی اندیمشک اهواز.
- معبر وصولی حلفائیه، تنگ چزابه، بستان (با عبور از کرخه) سوسنگرد و حمیدیه اهواز.
- نهر کرخه کور، محور حمیدیه - سوسنگرد، حمیدیه اهواز.

پ- موانع:

رودخانه کرخه مانع مهمی برای حرکات عرضی شمالی و جنوبی و بالعکس است. غیر از آن رودخانه‌های انشعابی از کرخه در غرب سوسنگرد که مالکیه و نیسان می‌باشد و نهر کرخه کور که در حمیدیه از کرخه جدا می‌شود، تا حدودی مانع حرکات شمالی- جنوبی محسوب می‌گردند. در شمال کرخه تپه‌های رملی و ارتفاعات میشداغ مانع مهمی برای حرکت خودروها می‌باشند و مانع دیگر اراضی باطلاقی اطراف حمیدیه می‌باشد که در صورت سرازیر شدن آب رودخانه کرخه ایجاد می‌گردد.

ت- میدان دید و تیر

در جنوب کرخه میدان تیر و دید بسیار خوب است، فقط آبادی‌ها تا حدودی محدودیت ایجاد می‌کند، ولی در شمال کرخه به علت تپه ماهور بودن منطقه، دید و تیر محدودیت قابل ملاحظه‌ای دارد.

ت- اختفاء و پوشش:

در جنوب کرخه، اختفاء و پوشش در خارج از مناطق مسکونی وجود ندارد، ولی در شمال کرخه به علت وجود ارتفاعات و تپه‌ها، اختفاء و پوشش از دید زمینی بسیار خوب است.

۴- سازمان و گسترش نیروهای متجاوز

الف- سازمان:

در مراحل اولیه نبرد، تیپ ۲۷ لشکر ۱ مکانیزه در غرب بستان گسترش داشت که ترکیب یگان‌های آن به شرح زیر بود:

- گردان ۸ تانک.
- گردان ۱ و ۲ و ۳ مکانیزه.
- گردان ۲۸ توپخانه لشکر ۱.
- یک گردان تانک در تقویت.
- یک آتشبار سبک توپخانه از لشکر ۱.
- یک آتشبار ضد تانک از گردان ۴ لشکر ۵.

ب- در منطقه جنوب غربی اهواز، عناصر لشکر ۵ مکانیزه وارد عمل شده بودند که با وصول به جنوب کرخه کور می توانستند در جبهه جنوبی دشت آزادگان وارد عمل شوند. یگان‌های عمده این لشکر عبارت بودند از:

- تیپ ۱۵ مکانیزه لشکر ۵ مکانیزه.
- تیپ ۲۰ مکانیزه لشکر ۵ مکانیزه.
- تیپ ۲۶ زرهی لشکر ۵ مکانیزه.
- توپخانه لشکر ۵ مکانیزه.

پ- علاوه بر یگان‌های یاد شده بالا، تیپ‌های ۳۵ و ۴۳ زرهی لشکر ۹ زرهی در منطقه کوشک و طلائیه گسترش داشتند که در مراحل بعدی این تیپ‌ها در کرانه جنوبی کرخه کور مستقر شدند و تیپ ۱۴ مکانیزه لشکر ۹ زرهی نیز در منطقه شمال بستان وارد عمل شد. مسئولیت منطقه عملیات دشت آزادگان به لشکر ۹ زرهی واگذار شد و پس از عقب‌نشینی نیروهای ما

به شرق سوسنگرد و اشغال منطقه بستان به وسیله نیروی متجاوز، خط ارتباطی بین دو لشکر ۹ زرهی از هویزه تا بستان و سوبله برقرار شد.

۵- سازمان و گسترش نیروهای خودی

الف- سازمان:

در منطقه عملیات دشت آزادگان، تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی با رزمندگان غیرارتشی به شرح زیر وارد عمل شده بود:

- قرارگاه و گروهان قرارگاه تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی.
- گردان ۱۰۰ مکانیزه.
- گردان ۱۴۵ مکانیزه.
- گردان ۲۶۱ تانک.
- گردان ۲۹۳ تانک.
- یک گروهان از گردان ۲۲۱ سوار زرهی.
- گردان ۳۱۸ توپخانه ۱۵۵ م م خودکشی.
- گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م م خودکشی.
- هنگ ژاندارمری سوسنگرد.
- سپاه پاسداران حمیدیه و سوسنگرد.
- نیروی نامنظم دکتر چمران.

ب- گسترش:

به علت در دسترس نبودن طرح یا دستور عملیاتی تیپ ۳ و گردان‌های زیر امر آن، چگونگی گسترش تیپ کاملاً روشن نیست، اما آنچه که از متن پیام‌های مبادله شده به

دست می‌آید، این است که عناصر تیپ به صورت ترکیبی از تانک و پیاده به استعداد گروهان و دسته، ابتدا در منطقه مرزی از سوبله تا صفریه گسترش داشته و حتی گردان توپخانه کمک مستقیم تیپ نیز به علت محدودیت برد در نزدیکی مرز مستقر شد. گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م در تپه‌های الله‌اکبر موضع گرفته بوده است و نیروهای غیر ارتشی عمدتاً در قسمت جنوبی جبهه در غرب بستان و سوسنگرد و هویزه و حمیدیه وارد عمل بوده‌اند. قسمت کمی از عناصر تیپ ۳ به قسمت جنوبی جبهه اختصاص داده شده بودند. پس از عقب‌نشینی عناصر تیپ ۳ به تپه‌های الله‌اکبر، قسمت عمده یگان‌های تیپ در این مواضع مستقر شدند و عناصر کوچکی در حدود سه دسته تقویت شده در حمیدیه و سوسنگرد و بستان گسترش داشتند که پس از نبرد آزادسازی سوسنگرد در ۲۶ آبان ۱۳۵۹، کلیه عناصر تیپ ۳ زرهی در منطقه نبرد الله‌اکبر متمرکز گردیدند.

پیام‌ها. دستورات. طرح‌ها و هدایت عملیات

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۵۱

شماره: ۱۶۹۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[کسورات و نیازمندی‌ها]

بازگشت به شماره ۱۵۲۴-۴۸-۲۰۱-۱۳۵۹/۵/۳۱

- ۱- کمبود پرسنل اعم از افسر، درجه‌دار، سرباز مخصوص خدمه تانک چیفتن.
- ۲- کمبود قطعات یدکی خودروهای شنی‌دار چرخ‌دار و جنگ‌فزار.
- ۳- کمبود مکانیک تانک چیفتن نفربر روسی و امریکایی.
- ۴- فرسوده و خارج از رده بودن خودروهای چرخ‌دار گردان‌های پیاده مکانیزه.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۴۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۱۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[وضعیت منطقه]

از ساعت ۰۷۳۰ روز جاری الی ۱۵۳۰ روز جاری وضعیت منطقه عادی می‌باشد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۴۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۱۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[وضعیت منطقه]

پیرو ۲۰۴۱ - ۵۹/۶/۱۱

از ساعت ۱۵۳۰ الی ۱۸۳۰ روز جاری منطقه، وضعیت عادی می‌باشد.

ف تیپ ۳

۵۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۸۷۰

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۱

به: ف تیپ ۳ زرهی

[اشغال مواضع]

به محض رؤیت این دستور مواضع خود را در الله اکبر اشغال کنید. دسته مخابرات جلویی از گردان مخابرات زیر امر آن تیپ قرار داده شده و گردان توپخانه در کمک مستقیم آن تیپ می‌باشد. سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

شماره: ۲۳۰۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عزیمت اولین ستون]

اولین ستون این یگان گردان پیاده مکانیزه در ساعت ۲۱۰۰ از محل فعلی به سمت ارتفاعات الله اکبر عزیمت نمودند. حرکت سایر یگان‌های تیپ متعاقباً به عرض می‌رسد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱-۳۰

از : ستاد توپخانه لشکری - ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۲

به: ف ل ۹۲ زرهی - ۳

[ورود گردان ۳۱۸ توپخانه]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۱۸۷۰ - ۵۹/۶/۲۱

مقام عالی را آگاه می‌سازم:

گردان ۳۱۸ توپخانه که در ساعت ۰۶۰۰ روز ۵۹/۶/۲۲ به سوی مأموریت واگذاری اعزام شده بود در ساعت ۱۰۰۰ روز جاری بدون هیچ‌گونه اتفاقی وارد منطقه تیپ ۳ زرهی گردید. مراتب جهت اطلاع و هرگونه اقدام به عرض می‌رسد.

فرمانده توپخانه لشکری سرهنگ ستاد آخوندزاده

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۵۳

شماره: ۲۳۱۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[حرکت کلیه یگان‌ها]

کلیه یگان‌های تیپ تا ساعت ۰۹۰۰ مورخه ۵۹/۶/۲۲ از محل فعلی خارج و به سمت ارتفاعات الله‌اکبر حرکت نمودند.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۳۲۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[استقرار کلیه یگان‌ها در مواضع]

کلیه یگان‌های سازمانی و زیر امر تیپ و یگان توپخانه در مواضع خود در ارتفاعات الله‌اکبر مستقر شدند. محل دقیق پاسگاه فرماندهی متعاقباً به عرض می‌رسد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۱۰-۴۰-۲۰۱

از : ستاد عملیاتی تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نتیجه شناسایی مرزی]

پیرو شماره ۲۳۷۵ - ۵۹/۶/۲۴

شناسایی از منطقه تا نوار مرزی با فرماندهان گردان و رؤسای ارکان ۲ و ۳ تیپ و گردان‌ها

انجام و نتیجه به شرح زیر به عرض می‌رسد:

۱- یک نفر افسر و دو نفر سرباز عراقی از پاسگاه سوبله عراق به ایران آمده با سلاح و مهمات

تقاضای پناهندگی نمودند.

۲- پناهندگان اظهار داشتند عراق امکان یک تک در روز جاری یا روز آینده به مواضع ارتش

جمهوری اسلامی ایران را دارد.

۳- ارتش عراق فقط دارای ۹ دستگاه تانک در پاسگاه سوبله می‌باشد، ولی پرسنل تمایل به فرار دارند.

۴- مشاهدات عینی بند ۳ مورد تأیید و صحت دارد در مورد ۹ موضع تانک.

نتیجه:

استدعای اعزام ۲ دستگاه بلدوزر به منطقه جهت حفر موضع برای تانک‌ها و توپ‌ها و خودروها را دارم.

سرپرست تیپ ۳ زرهی سرگرد صفوی

شماره: ۲۳۷۳

از : تیپ ۳ زرهی ستاد عملیاتی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[موقعیت پاسگاه فرماندهی]

مختصات پاسگاه فرماندهی ۹۰۷۲۳۵ می‌باشد. نقشه ۱:۵۰۰۰۰

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۲۸-۲۰۱

آنی

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[تبادل آتش شدید]

از ساعت ۱۲۰۰ روز جاری تا ساعت ۱۴۳۰ این یگان زیر آتش توپخانه دشمن قرار گرفته است و یگان‌های این تیپ به آتش شدید دشمن پاسخ داده و موفق شده‌اند تانک‌های متجاوز دشمن را به عقب برانند و تعداد ۸ تانک دشمن را منهدم کرده است. با وجود این که ۲/۵ ساعت زیر آتش شدید دشمن بوده‌ایم و درخواست پشتیبانی هوایی نموده‌ایم، نیروی هوایی هیچ‌گونه پاسخ به ما نداده است. این یگان تا این ساعت بدون تلفات بوده و تلفات سنگینی به دشمن وارد آورده است.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۵۵

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم «رمز» شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۱۶۲

به: فرماندهی تیپ ۳ زرهی تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۵

[درگیری با دشمن]

آگهی به: تیپ ۲ و تیپ ۱ و تیپ ۳۷ زرهی

از ساعت ۱۵۳۰ روز جاری در پاسگاه‌های سوبله و رشیده و طاوسیة درگیری ایجاد شده است. در ضمن به چاه نفت شماره ۵۷ و ۵۸ و ریک ۲ به وسیله عوامل مزدور عراق حمله شده است و کارگران ریک ۲ کار را تعطیل و تقاضای کمک نموده‌اند. فوراً متجاوزین را سرکوب و نتیجه را به لشکر گزارش نمایید.

سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

از: تیپ ۳ شماره: ۲۳۹۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۵

[درگیری نیروهای عراق و ایران]

نیروهای عراق و ایران در پاسگاه فکه و سُمیده درگیر شده‌اند. تیپ در حال آماده باش می‌باشد.

ف تیپ ۳

از: تیپ ۳ شماره: ۲۴۱۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۵

[درخواست کمک ژاندارمری سوسنگرد]

بنا به گزارش رادیویی هنگ ژاندارمری سوسنگرد پاسگاه رشیده و طاوسیة به شدت درگیر شده و تقاضای کمک را دارند.

ف تیپ ۳

از : ۰۷-۰۳

شماره: ۵۰۹-۰۲-۱-۷۶

به: ف ل ۹۲ زرهی اهواز

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۵

[گزارش فرمانده گروهان ژاندارمری بستان]

رونوشت مرکز عملیات استانداری و اداره مرزبانی

پیرو شماره ۵۹/۶/۲۵ - ۵۰۹-۰۲۰/۰۷۵

در ساعت ۲۱۳۰ فرمانده گروهان بستان ستوان کاظمی خود را با شجاعت به پاسگاه دویرج رسانیده و اطلاع داد که پاسگاه در اثر مقاومت شدید سقوط نکرده، هواپیماها هدف‌های خود را در خاک دشمن بمباران کرده‌اند. گروه رزمی الله‌اکبر از طریق بستان سوبله خود را به پشت پاسگاه سوبله رسانیده و آماده پشتیبانی است. دستور دادم به هر طریق ممکن مرا از وضعیت پاسگاه رشیده، طاوسیه و صفریه مطلع سازند. نتیجه متعاقباً به عرض خواهد رسید.

سرهنگ رضوی

از : تیپ ۳

شماره: ۵۶ سیار

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۶

[استقرار و حرکت یگان‌ها]

بنا به دستور لشکر یک گروهان پیاده تقویت شده با هفت دستگاه تانک در سوبله و دو دستگاه نفربر فرماندهی و یک قبضه توپ در سوبله مستقر، ضمناً گروهان تانک از منطقه الله‌اکبر به طرف سوبله در حرکت است. جهت اطلاع به عرض می‌رسد.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۵۷

شماره: ۴ سیار

«آنی»

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۶

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گزارش وضعیت]

در همین لحظه ستون‌های اعزامی توپخانه مشغول اجرای آتش و یگان پیاده تانک در حال

پیشروی به طرف صفریه است.

ف تیپ ۳

شماره: ۵۰۹-۰۱-۲-۹۶

از : ۰۷-۳ ر

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۶

به: ف ل ۹۲ زرهی اهواز (۳ و ۲)

موضوع: درگیری مرزی

پیرو شماره ۵۹/۶/۲۵ - ۵۰۹-۰۱-۲-۹۵

گزارش بعدی حاکیست ساعت ۱۲۰۰ ارتباط پاسگاه سوبله قطع و کلیه نیروها شدیداً درگیر هستند.

سرهنگ ستاد رضوی

موضوع:

۱- گردان تانک چیفتن با پشتیبانی آتش گردان ۱۵۵ م با قدرت هرچه تمام‌تر و با رشادت

ارتش جمهوری اسلامی مواضع دشمن و همچنین پاسگاه سوبله را با خاک یکسان و دشمن

با دادن تلفات سنگین حدود ۱۴ کیلومتر در خاک خود عقب‌نشینی کرده است.

۲- تعدادی تانک‌های دشمن منهدم ولی به علت از بین رفتن سنگرهای دشمن تعداد دقیق

آنها مشخص نگردیده است.

۳- تیپ ۳ زرهی درخواست یک آتشبار ۸ اینچ را نموده در صورت امکان ظرف امشب به

منطقه عملیات (سوبله) اعزام دارند.

۴- تلفات نیروهای خودی از ارتش در روز جاری یک نفر سرباز شهید و یک نفر درجه‌دار

مجروح (از زاندارمری).

۵- ارتش ایران در منطقه صفریه و طاوسییه با سلاح توپخانه آتش نموده، برتری با نیروهای خودی است و دشمن از این منطقه نبرد در حال عقب‌نشینی می‌باشد.

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲ زرهی
شماره: ۲۴۹۵
تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۶
[درگیری با دشمن در فکه]

هنگ ژاندارمری سوسنگرد واحد مستقر در فکه که با دشمن درگیر است تقاضای یک گروهان تانک نموده است.

ف تیپ ۳

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲ زرهی
شماره: ۵۹ سیار
تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۶
[نیروی پاسگاه صفریه و سوبله]

گروهان پیاده تقویت شده با تانک تیپ در پاسگاه صفریه تیراندازی دشمن پاسخ شدید داده، ضمناً یک گروهان تانک در سوبله مستقر می‌باشد.

ف تیپ ۳

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲ زرهی
شماره: ۱۳
تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۷
[درخواست توپخانه دور زن]

تقاضای فوری واگذاری یک گردان توپخانه دورزن را دارم. در غیر این صورت با توجه به امکاناتی که دشمن در اختیار دارد ادامه پدافند مقدور نیست.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۵۹

شماره: ۱۴

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۷

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲ زرهی

[درخواست آتش پشتیبانی هوایی]

به انگیزه امکانات زیاد دشمن در پاسگاه صفریه تقاضای آتش پشتیبانی هوایی از ساعت ۰۶۰۰

صبح را دارد.

ف تیپ ۳

شماره: ۱۷

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۷

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲ زرهی

[وضعیت کلی یگان‌های درگیر]

وضعیت کلی یگان‌های درگیر به شرح زیر است:

- ۱- یگان تقویت‌شده در پاسگاه سوبله.
- ۲- یک گروهان تقویت‌شده تانک و پیاده در صفریه گد ۳۱۸ در صفریه.
- ۳- پاسگاه فرماندهی در صفریه.
- ۴- مأموریت واگذاری به خوبی اجرا تعداد بیش از ۱۵ دستگاه تانک دشمن منهدم.
- ۵- ادامه مأموریت از صفریه به رشیده از ساعت ۱۸۰۰ اجرا می‌شود.
- ۶- وضعیت تغذیه و تدارکات خوب نیست.
- ۷- باقیمانده یگان رزمی در مجاورت بستان می‌باشد.
- ۸- یگان‌های سرویس و پشتیبانی رزمی مستقر در الله‌اکبر.

ف تیپ ۳

۶۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درگیری و تعداد زخمی]

از ساعت ۰۶۳۰ روز جاری تاکنون درگیری شدیدی ادامه دارد. زخمی ۳ نفر.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۸

به: ف ل ۹۲

[درخواست توپخانه برد بلند]

مقاومت برای این تیپ بدون آتش توپخانه برد بلند امکان پذیر نیست.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۵۷۶

از : لشکر ۹۲ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۹

به: فرماندهی تیپ ۳ زرهی

[اعزام یک دسته آتشبار ۱۷۵ م]

یک دسته آتشبار ۱۷۵ م از گردان ۳۷۵ توپخانه اصفهان به آن تیپ اختصاص داده شده که

ظرف امروز ملحق می گردد.

سرهنگ ستاد ملک نژاد

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۶۱

شماره: ۲۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[تشدید فعالیت هوایی و توپخانه دشمن]

بازگشت به ۶۷۴۷-۲۸-۵۹- و ۲۴۷۳-۴۸-۲۰۱- رکن سوم

دشمن از زرباطیه و سوبله دفع شده و پاسگاه‌های یاد شده تحکیم گردیده ولی تا واگذاری گد توپخانه با برد بلند به علت تشدید فعالیت هوایی و توپخانه دشمن بر خودی چند برابر خواهد بود، زیرا تا ۵۹/۶/۲۸ دو شهید و پنج مجروح داشته است.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۶

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[خسارات دشمن]

در درگیری شدید بین نیروهای طرفین تعداد ۳ دستگاه تانک و دو دستگاه کامیون حامل مهمات از دشمن منفجر شد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۲۹

به: ل ۹۲ زرهی

[وضعیت تیپ در ۵۹/۶/۲۸]

وضعیت تیپ در ۵۹/۶/۲۸ به شرح زیر است:

- ۱- تلفات یک نفر درجه‌دار شهید و یک نفر مجروح در صفریه.
- ۲- برتری آتش با دشمن.
- ۳- روحیه پرسنل خوب است.

۶۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۴- نیاز شدید به سلاح ضدهوایی و توپخانه برد دور.
- ۵- نیاز به بلدوزر جهت تهیه مواضع تانک‌ها.
- ۶- نیاز مین و ضد تانک و ضد نفر در بعضی معابر و اطراف پاسگاه‌ها.
- ۷- احتیاج به پزشک و پزشکیار جهت کمک‌های اولیه.
- ۸- پاسگاه فرماندهی در بستان.

ف تیپ ۳

از : لشکر ۹۲ زرهی (رکن سوم) رمز شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۸۸۳
به: تیپ ۲ زرهی دزفول تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۰
[آتشبار ۱۵۵ مم در پشتیبانی گردان ۲۸۳]
دستور فرماید آتشبار ۱۵۵ مم به پشتیبانی گردان ۲۸۳ گمارده شود.

سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

از : تیپ ۳ شماره: ۳۶۷۹
به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۰
[مین‌گذاری معابر]

به منظور جلوگیری از نفوذ دشمن به منطقه خودی با توجه به درگیری‌های امروز در فکه اوامر عالی را در مورد مین‌گذاری معابر و مناطق مورد نظر در صفریه امر به ابلاغ فرمایند.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۶۳

شماره: ۲۰۲۵

از: صالح (تیپ ۲)

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۰

به: ارغوان (لشکر ۹۲ زرهی)

[درگیری در پاسگاه فکه و نیاز به مهمات]

سریعاً مهمات توپ ۱۰۵ م و ۹۰ م تانک ام-۶۰ و ام-۴۷ ارسال دارید و مهمات خمپاره‌انداز از ۱۲۰ م ارسال دارند.

با فرمانده لشکر ۹۲ تماس حاصل شود و بگویند از ساعت ۱۲۰۰ الی ۲۰۰۰ درگیری شدیدی در زیر آتش توپخانه دشمن بوده و تقریباً پاسگاه فکه از بین رفته ولی نیروی دشمن به عقب رانده شده و تاکنون پشتیبانی هوایی نشده است. درگیری هم اکنون ادامه دارد.

سرگرد امین

گوینده: سروان یارمحمدی

گیرنده: سرگرد زندی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۹۱۸

از: ل ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۱

به: ف تیپ ۳

[مین‌گذاری معابر]

بازگشت به ۳۶۷۹ - ۵۹/۶/۳۰

دستور فرمایید از گروهان مهندس زیر امر آن تیپ برای مین‌گذاری معابر مورد نظر سریعاً

اقدام نمایند.

سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

شماره: ۱۲ سیار

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عدم مین‌گذاری]

چون بایستی جلو مواضع در منطقه صفریه و سوبله مین‌گذاری شود، ولی فرمانده یگان مهندسی

۶۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

ستوان دوم علیزاده با این که مین به منطقه حمل شده است از اجرای دستور خودداری نموده است. مراتب استحضاراً به عرض می‌رسد. استدعا دارد از گردان مهندس پرسنل مورد نیاز و متخصص ظرف روز جاری به منطقه اعزام شود.

ف تیپ ۳

شماره: ۱۱ سیار

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیازمندی متخصص مین]

با این که مین جهت مین‌گذاری جلو مواضع به صفریه حمل شده، ولی یگان مهندسی مأمور تاکنون هیچ اقدامی نکرده و اظهار می‌دارد فاقد پرسنل متخصص هستند و این کار بایستی با نظر فرمانده گردان و پرسنل ورزیده گردان مهندسی انجام شود. استدعا دارد چند نفر پرسنل گردان مهندسی جهت مین‌گذاری به منطقه اعزام شود.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۷۴۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[شدت عمل دشمن در صفریه]

بازگشت به ۶۹۸۱ - ۵۹/۶/۳۰

- ۱- گروه رزمی مستقر در صفریه مرتباً روزانه زیر آتش توپخانه دشمن می‌باشد.
- ۲- یگان تانک مستقر در سوبله نیز به همین ترتیب است، ولی شدت عمل دشمن نیز در صفریه است.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۶۵

شماره: ۱۰ سیار

از: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۱۳۵۹/۶/۳۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[واگذاری یک گروهان تانک ام-۶۰]

اوامر عالی را در مورد واگذاری یک گروهان تانک ام-۶۰ جهت تأمین محدودیت‌های تانک‌های

چیفتن به ویژه در منطقه صفریه و سوبله اعلام دارید.

رکن سوم به عرض می‌رساند

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۱۲۱

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۱

به: تیپ ۳ دشت آزادگان

[اعزام یک گروهان تانک]

دستور فرمایید یک گروهان تانک از احتیاط تیپ، زیر امر سروان مهرآرا قرار بگیرد.

ف ل ۹۲ سرهنگ ملک‌نژاد

شماره: ۱۷۷

از: تیپ ۳ دشت آزادگان

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۱

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[سقوط هواپیمای خودی]

در فاصله ۲۰ کیلومتری پادگان سمت شرق عشیره دهنده یک فروند هواپیمای خودی شماره

۴/۰۰۹۶۲ سقوط، با تحقیقات کامل خلبان پیدا نشده، جهت هرگونه اقدام به عرض می‌رسد.

ف تیپ ۳

شماره:

از : تیپ ۳

تاریخ:

به: ف ل

[سقوط پاسگاه سوبله و وضعیت خودی]

۱- پاسگاه سوبله سقوط و تعداد زیادی از تانک‌ها و مهمات توسط نیروهای مهاجم منهدم و تعدادی نامشخص از پرسنل نیز مجروح و شهید شده‌اند و عده‌ای نیز در تپه‌های شوروان فرار کرده‌اند.

۲- پاسگاه صفریه نیز که به موجب دستور جهت کمک به یگان مستقر در سوبله آماده بود مورد تک مهاجم قرار گرفته و تعدادی تانک منهدم و نفربر هم با فرمانده گروهان فوق هم‌اکنون با من ارتباط رادیویی دارند و محل آنها مشخص نیست که به منظور جلوگیری از نابودی پرسنل و وسایل، دستور داده شد یک یا دو خیز به عقب رفته تا موقعیت بهتری به دست آورند تا پس از ایجاد برتری هوایی و آتش پشتیبانی مجدداً ترمیم شود.

۳- تیپ با یگان‌های موجود در تلاش متشکل نمودن یک یگان جهت اجرای یک تک جهت استفاده از موفقیت می‌باشد.

سرپرست تیپ ۳ سرگرد صفوی

شماره:

از: ستاد عملیاتی تیپ ۳ زرهی

تاریخ:

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[اشغال سوبله توسط دشمن]

۱- به دنبال درگیری ساعت ۱۷۳۰ مورخه ۵۹/۶/۳۱ و اشغال سوبله، توپخانه دشمن با اجرای آتش شدید یگان خودی را زمین‌گیر کرده و محاصره به طوری که خبرهای واصله از نیروهایی که توانسته‌اند از محل بگریزند حاکیست تعداد زیادی تانک خودی معدوم و منهدم گردیده با مهمات مربوطه و احتمالاً تعدادی از پرسنل نیز شهید یا زخمی شده‌اند.

۲- یگان مستقر از صفریه نیز که بنا به دستور مأموریت داشت به کمک پرسنل محاصره شده

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۶۷

در سوبله برود بلافاصله پس از حرکت توسط دشمن و توپخانه‌اش محاصره شد و در نتیجه تعدادی تانک منهدم و از فرمانده آن یگان و معاون او تلفات احتمالی اطلاع دقیقی در دست نیست. مراتب استحضاراً به عرض می‌رسد. لذا تقاضای کمک با استعداد یک گردان تقویت شده تانک به منظور جلوگیری از پیش‌روی دشمن و تصرف بستان و سوسنگرد.

سرگرد صفوی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۳

از: ستاد توپخانه لشکری ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۲

به: ف ل ۹۲ ستاد عملیات

[وضعیت گردان ۳۱۸ توپخانه]

برابر گزارش گردان ۳۱۸ توپخانه مستقر در بستان، تیپ ۳ زرهی از منطقه خارج شده و گردان ۳۱۸ توپخانه در جلو و تنها و آسیب‌پذیر می‌باشد. مقرر فرمایید در این مورد اقدام و اوامر عالی را امر به ابلاغ فرمایید.

سرهنگ آخوندزاده

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۶۸۰

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۲

به: تیپ ۳

[اعزام فوری یک قبضه توپ ۵۷ م]

یک قبضه توپ ۵۷ م م ضدهوایی را فوراً رها نمایید و جهت انجام مأموریت با سریع‌ترین وسیله ممکن به اهواز اعزام دارید.

سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم
به: فرماندهی گروه ۳۳ توپخانه
موضوع: تقویت آتشبار ۱۷۵ م

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۶۹۰
تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۳

دستور دهید باقیمانده گردان ۳۸۸، ۱۷۵ م توپخانه را با ۴ قبضه توپ با پرسنل کامل جهت تقویت آتشبار ۱۷۵ م مستقر در منطقه بستان اعزام شوند. ضمناً ستوان یکم توپخانه عزت‌اله حاجعلی نماینده گردان جهت آگهی و حرکت و استقرار یگان به تهران اعزام می‌گردد.
فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد ملک‌نژاد

از: گردان ۳۸۸ ت (-) ۳
به: ف ل ۹۲ زرهی ۳
موضوع: تقویت آتشبار ۱۷۵ م

شماره: ۷۰۱-۰۱-۵۳
تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۲

به علت احتیاج به آتش مداوم ۲۴ ساعته در منطقه و فرسودگی توپ‌ها مقرر فرمایند با هماهنگی قبلی که تلفنی با فرمانده گروه ۳۳ به عمل آمده است، سریعاً چهار قبضه توپ ۱۷۵ م با ۵۰ درصد پرسنل باقیمانده و کلیه افسران گردان را به منطقه جنگی بستان اعزام دارند. ضمناً به علت حملات ۲۴ ساعته هوایی نیاز مبرمی به یک دسته پدافند هوایی با یگان اعزامی از تهران می‌باشد.
فرمانده گردان ۳۸۸ ت سرگرد ستاد آجوری

از: گردان ۳۸۸ ت (-) ۳
به: ف ل ۹۲ زرهی
موضوع: هماهنگی

شماره: ۲۰۱-۰۱-۵۳
تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۲

همانطوری که در ساعت ۱۸۰۰ روز ۵۹/۷/۱ تلفنی با لشکر از بستان تماس حاصل کردم، هیچگونه هماهنگی در این عملیات وجود ندارد. با توجه به این که یگان قادر است هر لحظه آتش در منطقه اجرا نماید، ولی به علت نبودن یگان‌های در خط، اجرای این آتش‌ها بی‌ثمر است. مستدعی است در این مورد لشکر به منظور هماهنگی عملیات هرچه زودتر اقدام سریع مبذول و نتیجه را

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۶۹

ابلاغ فرمایند و اکثر یگان‌های تیپ مواضع خود را ترک و در پشت یگان توپخانه به فاصله ۳ کیلومتر مستقر شده‌اند.

فرمانده گردان ۳۸۸ (-) سرگرد ستاد آجوری

شماره: ۲۰۱-۰۱-۵۲

از: گردان ۳۸۸ ت (-) ۳ ر

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

موضوع: تیراندازی

به استحضار می‌رساند:

۱- روز ۵۹/۷/۱ از ساعت ۷ صبح آتش تهیه و طبق درخواست تیپ روی مواضع دشمن در سوبله، ۱۰۶ گلوله، مجدداً در همین تاریخ روی مواضع دشمن در سوبله ۷۹ گلوله.

۲- ۵۹/۷/۱ هدف یک مربع ۵×۳ کیلومتر در امتداد از پاسگاه سوبله ۳۰ گلوله مجموعاً ۲۱۵ گلوله تیراندازی شده است. مراتب جهت اطلاع به عرض می‌رسد.

فرمانده گردان ۳۸۸ ت سرگرد ستاد آجوری

شماره: ۳۸۳۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۴

به: لشکر ۹۲ اهواز

[درخواست نیروی کمکی]

به انگیزه درگیری‌های متوالی چند روز اخیر با متجاوز و ضمن منهدم کردن نیروی زیادی از دشمن این تیپ توانایی رزمی خود را از دست داده است. مقرر فرمایید نسبت به واگذاری نیروی کمکی شبانه سریعاً اقدام نمایند. ضمناً محل فعلی تیپ در ارتفاعات الله‌اکبر می‌باشد و در حال حاضر در موقعیت خطرناکی است و احتمال غافلگیر شدن نیز دارد.

تیپ ۳

۷۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۳۴۵

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۴

به: تیپ ۳

[حفظ مواضع تا آخرین نفس]

بازگشت به ۳۸۳۱ - ۵۹/۷/۴

۱- امام و ملت هیچ‌گونه عقب‌نشینی را نمی‌پذیرند.

۲- قوای کمکی فعلاً مقدور نیست.

۳- مواضع خود را تا آخرین نفس حفظ کنید.

۴- با استفاده از عقب‌نشینی شبانه دشمن سریعاً مواضع اولیه اشغال و دفاع شود.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷۵۹

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۴

به: فرماندهی تیپ ۳

[تیراندازی عوامل مشکوک]

دستور دهید چنانچه از طرف عوامل مشکوک به طرف پرسنل نظامی تیراندازی می‌شود با

نهایت قدرت به آتش آنها پاسخ بدهید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پی‌نوشت:

تیپ ۳ در تپه‌های الله‌اکبر مستقر شده و احتیاج به گلوله ۱۵۵ و ۱۷۵ مم دارند، احتیاج به تانک

داریم، سلاح‌های ضدتانک دشمن در بستان مسقر است و احتمال حمله دارد، سوخت مورد نیاز است.

دستورات فرمانده لشکر به تیپ ۳ زرهی:

۱- یگان‌های تیپ ۳ زرهی پس از اجرای آتش مواضع قبلی خود را اشغال می‌نماید.

۲- فرمانده تیپ را از ساعت ۰۷۰۰ روز ۵۹/۷/۴ به عهده دارید.

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۷۱

۳- روغن و مواد غذایی و سایر نیازمندی‌ها از طریق رکن چهارم درخواست نمایند.

۴- رکن دوم سریعاً از یگان‌های خودی و دشمن بازدید نماید.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷۹۸

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۴

به: ف تیپ ۳ زرهی

[حرکت دشمن به طرف ارتفاعات الله اکبر]

برابر اطلاع رسیده دشمن از طریق معبر سوبله پشت بستان به طرف ارتفاعات الله اکبر در حرکت است. دستور دهید با اجرای آتش شدید دشمن را سرکوب و تأمین جلو را برقرار سازید و نتیجه را گزارش کنید.

فرمانده لشکر

اطلاعیه

دشمن عقب‌نشینی کرده و به سایر یگان‌های خودی دستور آگهی داده که ساعت ۲ شب گذشته ابلاغ کرده از بغداد با ۲ تیپ تقویت شده از این محور به نیروهای خودی تک می‌کند. تیپ تقاضای پشتیبانی کرده، ضمناً مهمات ۸۱ م م و ۱۰۶ م م و ۱۲۰ م م را درخواست نکنید. به اضافه مهماتی که قبلاً گفتیم از قرار اطلاع دشمن عقب‌نشینی، سازمان‌دهی مجدد کرده است. جهت هوشیاری به تیپ ۳ گفته شده که غافل‌گیر نشوند.

شماره:

از: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۴

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[درگیری با دشمن و درخواست نیروی کمکی]

بازگشت به ۷۶۳۳ - ۵۹/۷/۴

تیپ از ساعت ۱۸۰۰ با یگان‌های دشمن درگیر شده و تا این ساعت ادامه دارد. ضمناً تعداد

۱۵ دستگاه تانک دشمن منهدم شده و آتش دشمن بسیار شدید و احتیاج به نیروی کمکی می‌باشد.

ف تیپ ۳

۷۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد ل ۹۲ زرهی ۳
به: ف تیپ ۳
[ادامه تک با آخرین نیرو]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۴ - ۳۸۵۱

دستور دهید تا آخرین نفس به تک خود ادامه دهند. لشکر در حد توانایی نیروی کمکی خواهد فرستاد. موفق باشید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از: ستاد ل ۹۲ زرهی ۳
به: ف توپخانه لشکری
[آتش توپخانه خودی]

به توپخانه‌های مستقر در دشت آزادگان ابلاغ گردد که دشمن را پیرو مذاکره تلفنی بکوبد و نتیجه را گزارش نمایند.

فرمانده لشکر سرهنگ ستاد قاسمی

از: ل ۹۲ زرهی
به: ف تیپ ۳
[هدف نیروهای دشمن]

برابر خبر واصله از نزاجا هدف نیروهای دشمن در مورخه ۵۹/۷/۵ تپه‌های الله اکبر بین بستان و سوسنگرد می‌باشد. دستور فرمایید با قاطعیت و تمام امکانات موجود جلو دشمن را سد نمایند.

سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۷۳

از: لشکر ۹۲

شماره:

به: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[تماس با توپخانه خودی]

توپخانه ۱۵۵ سرهنگ ابراهیمی به وسیله بی‌سیم ژاندارمری باند ۲ به سمت ۷۶ تماس حاصل
نمایید از نزدیک برای شما دیدبانی شود، ضمناً دیدبان گروهبان احمدی است. این عمل جنبه حیاتی
داشته و قابل بهره‌برداری است.

ستوانیکم کاظمی‌زاده

از: گردان ۳۷۸ توپخانه ۱۷۵ م

شماره:

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۶

[آتشبار ۱۷۵ م]

آگهی به توپخانه لشکر ۴

آتشبار ۱۷۵ در منطقه کوه‌های الله‌اکبر موضع گرفته‌اند و حداکثر برد آن ۳۷ کیلومتر است و
هم‌اکنون از یگان‌های تیپ پشتیبانی می‌نمایند و در تمام منطقه تیپ آتش اجرا می‌نماید و در تمام
منطقه قادر به زدن است هدف‌های واقع در صنایع فولاد اهواز نمی‌باشد. ضمناً تا ساعت ۲۰۰۰
امروز تعداد ۶۰۰ گلوله ۱۷۵ م خرج و ماسوره بفرستید.

سرگرد آجوری

از: رکن ۳ ل

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۰

به: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۶

[تصرف ارتفاعات از دست رفته]

آگهی به:

دشمن در منطقه شما توسط نیروی هوایی منهدم، ارتفاعات از دست رفته را تصرف نمایند. در
صورت وجود کمبود پرسنل از وجود ژاندارمری و پاسداران استفاده گردد.

سرهنگ ستاد قاسمی

۷۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۰۸-۴-۱۹

از: گد ۱۴۸ پ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف ل ۹۲ ز - ۳

[تیراندازی با تانک]

بازگشت به شماره ۵۹/۷/۷ - ۲۰۱-۴۸-۲۱۷

در اجرای امریه شماره بالا از یک منطقه کوچک به دو هلی کوپتر تیراندازی، بلافاصله به وسیله توپ ۹۰ م تانک کوبیده و معدوم گردید.

ف گروه رزمی ۱۴۸ سرگرد امیر شقاقی

شماره:

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ل ۹۲ ر ۳

[حرکت دشمن به جلو از ارتفاعات الله اکبر]

برابر اطلاع نیروهای دشمن از ارتفاعات الله اکبر به جلو حرکت نموده است. مقرر فرمایید نسبت به انهدام آن توسط هواپیما و هلی کوپتر اقدام فوری به عمل آورند.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۲

از: ستاد ل ۹۲ / ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: تیپ ۳

[احتمال حمله دشمن به پادگان]

سپاه پاسداران گزارش نموده که ممکن است دشمن قصد حمله به پادگان آن تیپ را داشته باشد. دستور فرمایید که اقدامات لازم را انجام تا از هرگونه رخنه آن جلوگیری به عمل آید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۷۵

شماره: ۲۰۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ل ۹۲ ر ۳

[عدم امکان تصرف ارتفاعات]

در حال حاضر نیرویی که برای تصرف ارتفاع مذکور لازم است موجود نیست. بیشتر خودروهای تدارکاتی از کار افتاده، چنانچه یک گروه رزمی واگذار نشود نمی‌توان ارتفاعات را تصرف نمود.

تیپ ۳

شماره: ۳۸۸۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[پیشروی دشمن از ارتفاعات الله اکبر]

برابر اطلاع واصله، دشمن از ارتفاعات الله اکبر پیشروی نموده است. درخواست پشتیبانی هوایی و هلی کوپتری به منظور انهدام تانک‌های دشمن را دارم. با این‌که فاصله تا دشمن زیاد است مع‌ذکب توجه به نیروهای خود نمایید.

تیپ ۳

شماره: ۳۸۸۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به هلی کوپتر شناسایی]

یک فروند هلی کوپتر شناسایی جهت مواضع دشمن در ساعت ۱۸۰۰ امروز مورد نیاز است.

تیپ ۳

۷۶ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۳۸۸۷

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[ورود دشمن به سوسنگرد]

دشمن در ساعت ۱۶۳۰ جاری وارد سوسنگرد شده و افراد سپاه پاسداران حمیدیه، خود با آن‌ها روبه‌رو گشتند و واحد زرهی خود را از پل سوسنگرد به این‌طرف آورده است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۷

از: ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف تیپ ۳ زرهی

[حفظ یگان و تماس با دشمن]

بازگشت به شماره ۳۸۸۷ - ۵۹/۷/۷

۱- با تأمین دورادور موقعیت خود را حفظ کنید.

۲- با اعزام گشتی شناسایی و تیم‌های شکاری تانک تماس خود را با وی حفظ کنید.

۳- گزارش‌های حتی منفی مستمر گزارش شود.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۴

از: ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۷

به: ف تیپ ۳، گد ۲۸۳، ف ۱۴۸ مشهد

[تماس مستمر با دشمن]

۱- ارتباط دائم برقرار نمایید.

۲- تماس مستمر خود را با یگان دشمن که در محور سوسنگرد اهواز پیش می‌رود حفظ نمایید.

گزارش لحظه به لحظه و مستمر فرستاده شود.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۷۷

شماره: ۳۸۹۷

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۸

به: لشکر ۹۲

[امکان نفوذ دشمن]

تیپ در ضلع جنوبی میدان تیر مستقر می‌باشد و استعداد تیپ یک دسته تانک با یک گروهان پیاده مکانیزه تقلیل یافته. با عرض مراتب بالا چنانچه کمک نشود، تیپ قادر به مقاومت نیست و امکان زیاد دارد دشمن نفوذ نماید.

تیپ ۳

شماره: ۱۵۳ - ۴۰ - ۲۰۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۸

به: ل ۹۲ - ۳

[آخرین وضعیت بسیار حساس خودی]

اکنون ساعت ۰۲۰۰ مورخه ۵۹/۷/۸ می‌باشد و اطلاعات واصله حاکی است دشمن سوسنگرد را تصرف نموده و در ارتفاعات الله اکبر مشغول پیشروی است. در نتیجه تیپ دشت آزادگان در محاصره خواهد افتاد و احتمال تصرف آن می‌رود. در نتیجه میلیاردها تومان وسایل و مهمات به دست خواهد آورد. با این که مکرراً درخواست شده هیچ یگانی زیر امر قرار نگرفته و یگان‌های اعزامی به تیپ اهواز اختصاص داده شده است. پرسنل به علت ضعف روحیه که در اثر ۱۵ روز زیر آتش دشمن قرار گرفتن حاصل شده، علاقه‌مند به جنگیدن نیستند و میل جنگجویی را از دست داده‌اند و احتیاج به تعویض دارند. ضمن این که نیرویی در حدود یک دسته تانک و یک گروهان موجود می‌باشد، آن هم موفق به اعزام پرسنل به خط پدافندی نشده‌ام و اشکالات مهمی ایجاد می‌نمایند. هر چه زودتر یک واحد بفرستید تا حداقل بتوانم وی را به تأخیر انداخته و به راحتی وارد نشوند. زیرا وضع تیپ کاملاً متلاشی شده است و زمان زیادی لازم خواهد داشت تا به سطح کارایی اولیه برسد. پشتیبانی هوایی و هوانیروز تأثیر زیادی در روحیه پرسنل دارد. نیروی دشمن همواره ۳ یا ۴ برابر می‌باشد. تیپ در خطر جدی است و احتمال محاصره آن بسیار می‌رود و اجرای آتش توپخانه دشمن باعث انفجار تأسیسات

آب و برق و مهمات می‌گردد. ضعف پرسنل مشهود است، ضمن این‌که استعداد قبل از شروع عملیات ۴۰ درصد بوده و اکنون به علت فرار تعدادی از سربازان و یا ترک کردن منطقه به وسیله درجه‌داران به منظور ترابری خانواده‌های خود به شهرستان مربوطه تقلیل یافته، تعدادی از افسران نیز به بهداری اعزام شده‌اند.

مجدداً به عرض می‌رسانم وضع بسیار حساس است، واحد بدهید، با هلی‌کوپتر و هواپیما پشتیبانی نمایید تا فشار دشمن کم بشود. حتماً سرکار سرهنگ جفرودی کمک‌ها و راهنمایی‌های لازم را می‌نماید و تأثیر فراوانی، وجود ایشان در حال حاضر دارا می‌باشد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۶

از: ل ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[تقاضای پشتیبانی هوایی]

بازگشت به ۱۵۳-۴۰-۲۰۱-۵۹/۷/۸

۱- تقاضای پشتیبانی هوایی شده است و در تقدم ۱ قرار دارد.

۲- پشتیبانی هوایی به وسیله هلی‌کوپتر همان‌طوری که با سرهنگ جفرودی انجام گردید اجرا خواهد شد.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۱۹۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ل ۹۲

[تک مقدور نیست]

همان‌طوری که چندین بار تلفنی به عرض رسانیدم وضع روحی پرسنل بسیار ضعیف و با کمبود خودرو چرخدار و شنی‌دار مواجه هستیم و یک مقدار تک مقدور نیست، جز اینکه یک گروه رزمی واگذار شود.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۷۹

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۸

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: تیپ ۳

[حرکت دشمن به طرف فولی آباد]

- ۱- دشمن از محور سوسنگرد- حمیدیه به طرف فولی آباد در حرکت است.
- ۲- تیپ ۳ مأموریت دارد سریع حرکت نموده؛ مواضع پدافندی را در غرب شهر حمیدیه اشغال (در باغات) و جلو دشمن را سد نمایند تا نیروی کمکی از شیراز و از امکانات موجود در حال حاضر استفاده شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۴

از: لشکر ۹۲ / ۳ ر

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: فرمانده گروه رزمی ۱۴۸ مشهد

[آمادگی برای اجرای مأموریت]

دستور فرمایید یگان آماده شود تا جهت اجرای مأموریت اعزام گردد. دشمن در محور سوسنگرد-حمیدیه می‌باشد. منطقه را دیدبانی و نتیجه را سریعاً اعلام نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۹۰۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲

[نیاز به کمک عاجل]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۱۰۲ - ۵۹/۷/۷

چنانچه به تیپ کمک عاجل، چه از نظر نیروی زمینی و هوایی و هلی کوپتر، نشود به محاصره خواهد افتاد و به دست دشمن می‌افتد. استعداد تیپ یک دسته تانک و یک گروهان پیاده مکانیزه می‌باشد. روحیه صفر و میل جنگجویی در پرسنل وجود ندارد و با کوچک‌ترین ضربه‌ای، از مقاومت دست خواهند کشید. تشریف بیاورید و به هر ترتیب که تشخیص می‌دهید راهنمایی کنید.

ف تیپ ۳

شماره: ۳۹۱۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲

[نیاز به اعزام گردان کمکی]

بازگشت به ۵۹/۷/۸ - ۲۰۱-۴۸-۷۶

۱- اگر دشمن کوچک‌ترین فشاری به پادگان بیاورد با وضع فعلی سقوط تیپ حتمی است.

۲- به هر نحوی ممکن است واحد به استعداد گردان اعزام شود.

ف تیپ ۳

شماره:

از : ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: تیپ ۳ زرهی

[یگان کمکی اعزام خواهد شد]

بازگشت به ۵۹/۷/۸ - ۳۹۱۳

یگان کمکی اعزام خواهد شد. ضمناً با مقدرات موجود جلو پیشروی دشمن را بر روی محور

آسفالته در حدود ۵ کیلومتری پادگان به طرف حمیدیه را بگیرید. آرپی جی ۷ فرستاده شد.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۹۱۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[فکر اساسی نمایند]

طی گزارش‌هایی متعدد، تیپ به نحوی است که اعزام گشتی شناسایی به علت عدم وجود

خودرو و هم‌چنین نفربر امکان‌پذیر نیست و تیپ اطلاعات خود را فقط از طریق نفرات شخصی که

از سایر منابع اعزام می‌شوند به دست می‌آورد. بهتر است به جای دادن چنین دستوراتی فکر اساسی

بنمایید و از سقوط تیپ جلوگیری نمایید.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۸۱

شماره: ۳۹۱۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ]

بازگشت به ۳۱-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۷

پاسگاه فرماندهی تیپ در مختصات ۲۳۵ و ۰۹۲ می‌باشد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰-۰۸-۴-۱۵

از : گروه رزمی ۱۴۸ پ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ز ۹۲ ر ۳

[نیازمندی برای حرکت یگان]

بازگشت به شماره ۱۰۴-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۸

این یگان جهت حرکت احتیاج به ۱۰ دستگاه خودرو زیل و ۱۲ عدد سه پایه ضد هوایی و نیاز به پشتیبانی هوایی و آتش توپخانه دارد. بعد از جذب وسائط فوق آماده حرکت خواهیم بود. ضمناً دیدبانی تنها جابه‌جایی یگان توپخانه خودی را گزارش نموده، وجود دشمن به علت جنگلی بودن منطقه دیدبانی مقدور نیست.

فرمانده گروه رزمی ۱۴۸ سرگرد امیر شقاقی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶۵

از : ستاد ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف گروه رزمی ۱۴۸ پیاده

[فرمانده گردان به لشکر بیاید]

بازگشت به شماره ۱۵-۴-۲۰-۰۸-۵۹/۷/۸

دستور دهید فرمانده گردان خود را به فرماندهی لشکر معرفی و معاون گردان یا ارشدترین افسر گردان مأموریت واگذاری انجام و نتیجه را سریعاً گزارش نماید.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

۸۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۰۸-۴-۱۴

از : گروه رزمی ۱۴۸ پ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف لشکر ۹۲ اهواز ۳

[نیاز به دستگاه تله تایپ]

یک دستگاه تله تایپ که در اختیار این یگان می باشد قادر به کار کردن در پست مشهد و اهواز نمی باشد. به علت این که در موقعیت فعلی این یگان باید همیشه با لشکر ۷۷ و لشکر ۹۲ در تماس باشد یک دستگاه تله تایپ به این یگان واگذار فرمایند.

فرمانده گروه رزمی ۱۴۸ سرگرد امیر شقاقی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۲

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف گروه رزمی ۱۴۸ پیاده

[انجام مأموریت با مقدمات فعلی]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۰۸-۴-۱۴ - ۵۹/۷/۸

فعلاً مقدر نیست. با مقدمات فعلی مأموریت را انجام دهید.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۹۴۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ل ۹۲

[دشمن درگیر شده و تقاضای نیروی کمکی]

دشمن در نزدیکی حمیدیه با نیروهای خودی درگیر و تاکنون سه تانک خود را از دست داده

است. نیروی کمکی بفرستید.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۸۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۳۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف تیپ ۳

[اعزام گروه رزمی ۱۴۸]

بازگشت به ۳۹۴۵ - ۵۹/۷/۸

گروه رزمی ۱۴۸ پیاده با ۹ دستگاه تانک و ۵ دستگاه تانک دیگر که سهمیه آن یگان است اعزام گردیده. دستور دهید با استفاده از آن یگان و کلیه امکانات تیپ ۳ شبانه دشمن را منهدم نمایید.
ق ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۴۰

از : ل ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف تی ۱ و ۳ و گروه رزمی ۱۴۸ مشهد

[عملیات ویژه برای شکار تانک]

یک گروه عملیات ویژه که مرکب از ۴۸ نفر است حدود ساعت ۲۲۰۰، ۰۸ به منظور شکار تانک‌های دشمن به حمیدیه از جاده اعزام می‌گردد. دستور دهید مراتب به کلیه پرسنل خصوصاً عوامل نگهبانی و گشتی ابلاغ نمایند که به آنها تیراندازی نکنند.
ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۱۸-۴-۱۶

از : گد ۱۴۸ پ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۸

به: ف ل ز ۹۲ ر ۳

[نیازمندی برای اجرای مأموریت]

این یگان جهت اجرای مأموریت احتیاج به شناسایی قبلی دارد. ضمناً وسایل و پرسنل مشروحه زیر مورد نیاز است:

سرهنگ ستاد قاسمی

۱- بلدوزر جهت کندن سنگرهای تانک، ۳ دستگاه.

۲- جرثقیل، یک دستگاه.

۸۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

- ۳- آمبولانس سیمرخ یا اورژانس، ۲ دستگاه.
- ۴- تکمیل گروه رزمی از لحاظ تانک به تعداد ۸ دستگاه.
- ۵- در اختیار گذاشتن نفربر زرهی به تعداد ۴۰ دستگاه جهت مکانیزه کردن.
- ۶- افسر عملیات از زرهی و هماهنگ کننده ۲ نفر.
- ۷- پشتیبانی هوایی و توپخانه قوی.

از : ل ۹۲
شماره: ۲۶۹-۴۸-۲۰۱
به: تیپ ۱ و ۳ و گردان ۱۴۸ اعزامی از مشهد
تاریخ: ۵۹/۷/۸
[نزدیکی دشمن از طرف خرمشهر - اهواز]
دشمن در جناح کارون از طرف خرمشهر به اهواز در حرکت و در نزدیکی شماسست. سریعاً
مقابله کنید.

سرهنگ قاسمی

از : توپخانه لشکری
شماره: ۱ سیار
به: ف ل ۹۲ زرهی
تاریخ ۵۹/۷/۹
[اطلاع واصله از گردان ۳۱۸ توپخانه]

طبق اطلاع واصله از گردان ۳۱۸ تا این ساعت ۰۶۳۰ - ۵۹/۷/۹، یگان زیر آتش تهیه دشمن
ضمن آمادگی کامل در امتداد تپه‌ها تا ۷ کیلومتری سربازخانه دشت آزادگان تغییر موضع داده
است و آماده اجرای مأموریت می‌باشد. ضمناً مشاهده می‌گردد که کلیه پرسنل تیپ ۳ با خودرو
شخصی یا ارتشی با اسلحه انفرادی از طرف جاده خاکی به اهواز در حرکت هستند.
ف توپخانه لشکری

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۸۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۰

از : ستاد ل ۹۲ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: دژبان لشکر ۹۲ زرهی

[دستگیری پرسنل فراری]

فوراً به سه‌راهی جلو سربازخانه دشت آزادگان و سه راه خرمشهر، اهواز، اندیمشک رفته و پرسنلی که در تیپ ۳ در حال فرار به شهر هستند دستگیر و به زندان بفرستید.
از طرف فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۸۸

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: تیپ ۳

[حرکت به سمت ارتفاعات الله‌اکبر]

دستور دهید به دنبال استفاده از موقعیت، سریعاً به سمت ارتفاعات الله‌اکبر حرکت، آن را تأمین و پدافند نمایید و نتیجه را به لشکر گزارش کنید.
فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۹۹۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گروه رزمی ۱۴۸ زیر امر قرار گرفت]

گروه رزمی ۱۴۸ در ساعت ۱۱۰۰ روز جاری زیر امر تیپ قرار گرفت.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۸

از : ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: ف تیپ ۳

[جلوگیری از فرار و تجدید قوای دشمن]

۱- دشمن در اطراف جرگه سید علی رو به فرار است. دستور فرمایید تیم‌های شکار تانک آن یگان با امکانات کافی، از فرار، تمرکز و تجدید قوای وی سریعاً جلوگیری نمایند.

- ۲- دسته‌های تانک و خمپاره‌انداز آماده پشتیبانی بنا به درخواست باشند.
- ۳- موقعیت خود را با دشمن و نیروهای اعزامی و محلی حفظ کنید.
- ۴- موقعیت خود را گزارش و چنانچه به سمت مواضع الله‌اکبر حرکت نکرده‌اید با تأمین و شناسایی فوراً حرکت نمایید.
- ۵- هلی‌کوپتر کبری شما را پشتیبانی می‌نماید.
- ۶- نیروی هوایی برای تخریب پل‌ها مأموریت دارد.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۳-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۹

از : گروه ۱۴۸ مشهد

به: ف ل ۹۲ زرهی

[ورود گروه رزمی ۱۴۸]

گروه رزمی ۱۴۸ در ساعت ۱۲۰۰ روز ۵۹/۷/۹ به پادگان دشت آزادگان وارد گردید.

گروه رزمی ۱۴۸

شماره: ۵۴-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

از : ل ۹۲ زرهی رکن سوم

به: ف تیپ ۳، آگهی به تیپ ۱

[تخریب وسایل باقی‌مانده دشمن]

دستور دهید یگان مهندسی مأمور به آن تیپ سریعاً با وسایل تخریب و گماردن عناصر تأمینی زرهی و پیاده زرهی (یک تیم مختلط) در محور حمیدیه به سوسنگرد حرکت نموده و وسایل باقی‌مانده دشمن را در محل تخریب نمایند. ضمناً هوانیروز پشتیبانی لازم را در محل انجام خواهد داد.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۸۷

شماره:

از : رکن سوم لشکر

تاریخ: ۵۹/۷/۱۰

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی

[وضعیت تانک‌های باقی‌مانده دشمن]

به عرض می‌رساند:

طبق گزارش تلفنی سرکار سرهنگ جفرودی در مورخه ۵۹/۷/۱۰ به کمک سپاهیان پاسدار

انقلاب اسلامی و تیم هوانیروز و تیپ ۳ اقدامات زیر انجام شده است:

۱- تعداد ۸ دستگاه تانک دشمن در محل تخریب شد.

۲- ۲ دستگاه تانک و ۲ دستگاه نفربر دشمن به پادگان حمل شد.

۳- ۷ دستگاه تانک با مهمات مربوطه حاضر به کار در بیابان موجود است و اقدامی روی آن-

ها انجام نشده است.

۴- ۲ دستگاه تانک با مهمات مربوطه روی پل فرعی سوسنگرد متوقف است.

۵- ۲ دستگاه تانک در حوالی سوسنگرد در باطلاق فرو رفته است که احتمال دارد مردم از

انهدام آن جلوگیری به عمل آورند.

رئیس رکن سوم سرهنگ زرهی ستاد بدرخواهان

شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۴۶۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۱۱

به: ف تیپ ۳ زرهی

[خنثی‌سازی فعالیت دشمن]

برابر اطلاع واصله یگان‌های دشمن از راه سوبله به سمت دامنه شمالی ارتفاعات میشداغ در

حرکت می‌باشند. در حوالی مختصات ۳۱ درجه و ۵۰ دقیقه عرضی شمالی و ۴۸ درجه و ۹ دقیقه

طول شرقی در تیررس آن یگان می‌باشد. دستور فرمایید با فرستادن دیدبان روی ارتفاعات

میشداغ و بررسی کامل، فعالیت دشمن را خنثی نمایند.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

از : گروه ۱۴۸ مشهد
شماره: ۲۲-۴-۰۸-۲۰۱
به: ف ل ۹۲ زرهی
تاریخ: ۵۹/۷/۱۱
[استقرار در منطقه الله اکبر]

ساعت ۰۶۰۰ روز ۵۹/۷/۹ به مقصد دشت آزادگان به صورت بندی تاکتیکی راهپیمایی و در ساعت ۱۴۰۰ روز ۵۹/۷/۹ وارد پادگان دشت آزادگان و ساعت ۰۶۰۰ روز ۵۹/۷/۱۰ به صورت مکانیزه به قصد اشغال الله اکبر و ساعت ۰۷۱۵ روز ۵۹/۷/۱۰ در منطقه الله اکبر مستقر هستیم.
گروه رزمی ۱۴۸

از : ل ۹۲
شماره: ۳۲-۴۸-۲۰۱
به: تیپ ۳ دشت آزادگان
تاریخ: ۵۹/۷/۱۲
[تحکیم مواضع]

- ۱- مواضع خود را در ارتفاعات الله اکبر اشغال و مواضع خود را تحکیم نموده و با اجرای دیدبانی و گشت زنی وضعیت دشمن را گزارش نمایند.
- ۲- با همکاری جهاد سازندگی و نیروهای محلی و مین گذاری و کندن کانال نسبت به ایجاد موانع مصنوعی در منطقه سوبله اقدام نمایید.
- ۳- نتیجه استقرار و ایجاد موانع و هرگونه اطلاع از دشمن را گزارش دهید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۳
شماره: ۴۰۶۹
به: ل ۹۲
تاریخ: ۵۹/۷/۱۲
[اشغال ارتفاعات الله اکبر]

ارتفاعات الله اکبر در ساعت ۰۶۳۰ روز ۵۹/۷/۱۰ اشغال و تا دهانه بستان شناسایی گردید.
مأموریت بعدی را با توجه به وضع دشمن ابلاغ فرمایند.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۸۹

شماره: ۲۱-۶۸-۹۳

از : ل ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۱۲

به: ف تیپ ۳

[بستان در زیر آتش دشمن]

برابر اطلاع رسیده بستان زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار دارد. دستور دهید با استفاده از

آتش توپخانه نسبت به انهدام مواضع توپخانه دشمن اقدام و نتیجه را گزارش نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۰۸-۴-۲۳

از : گد ۱۴۸

تاریخ: ۵۹/۷/۱۱

به: ف ل ۹۲

[ضعف فرماندهی]

به عرض می‌رسد فرماندهی و تصمیم‌گیری فوق‌العاده ضعیف و در ساعت ۰۷۳۰ روز ۱۱ نیز از

صحرا رمز شده است و موجب تخریب روحیه و اگر ادامه داشته باشد با این فرمانده تیپ که مطلقاً

قادر به اداره یک راهپیمایی تاکتیکی نیست مجدداً دشت آزادگان به دست عوامل مزدور عراق

خواهد افتاد. فرمانده گروه رزمی ۱۴۸ صراحتاً با این وضع، پیش‌بینی کشتار جدیدی در ستون

می‌نماید، چون فرمانده نه به حرف و پیشنهاد توجه دارد و نه کاری در مورد عملیات و اداره رزم

قادر است انجام دهد. با وصف این تمام و کمال با تمام قدرت در اجرای اوامر ایشان هستیم.

شماره: ۲۰۰-۴۸-۱۲۰

از : ستاد ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۲

به: ف تیپ ۱ زرهی

آگهی: ف تیپ ۳ زرهی دشت آزادگان

[فرمانده گردان اجراکننده است]

بازگشت ۲۳-۴-۰۸-۲۰۱ - ۱۱/۷/۵۹ گد ۱۴۸

فرمانده گردان پیشنهاددهنده نیست، اجراکننده است.

ف ل ۹۲

۹۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره:

از : گروه رزمی شیراز

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: فرمانده لشکر ۹۲ زرهی

[زیر آتش دشمن هستیم]

در ناحیه پیچ حمیدیه در حاشیه جنگل ۲ دستگاه تانک دشمن به سمت سوسنگرد در حال رفتن است و توپخانه دشمن جلو مواضع ما را می کوبد و ما شدیداً زیر آتش آنها هستیم. فوری اقدام شود.

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۲

از : ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: گروه رزمی شیراز

[تغییر موضع دهید]

بازگشت بدون شماره - ۵۹/۷/۱۳

تغییر موضع دهید، با رعایت اصول تفرقه و دفاع در مقابل آتش، آتش باری.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۷

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: ف تیپ ۳

[سد پیشروی دشمن]

برابر خبر رسیده تیپ ۳، واحد پیاده دشمن از ساعت ۲۰۱۰ روز جاری از طرف کرخه کور به طرف حمیدیه در حرکت هستند. دستور دهید چگونگی را بررسی و پیش بینی لازم را به منظور سد نمودن پیشروی دشمن به عمل آورند.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۹۱

شماره: ۱۴۰۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[دشمن در حوالی بستان]

نیروهای خودی در جلو ارتفاعات الله اکبر می‌باشند و دشمن در حوالی بستان دیده شده است.

تیپ ۳

شماره: ۴۱۴۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۳

به: ل ۹۲

[نیاز به گروه رزمی تانک]

جهت پدافند منطقه، به یک گروه رزمی تانک نیاز است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۷

از : ل ۹۲ زرهی (۳)

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[رهایی گروهان سوار زرهی]

۱- تیپ ۳ زرهی دستور فرماید گروهان سوار زرهی که در تپه‌های الله اکبر مستقر گردیده از

زیر امر رها نماید.

۲- ساعت رهایی را اعلام فرمایند.

۳- فرمانده یگان پس از استقرار در تپه‌های فرح آباد جهت اخذ دستور به ستاد عملیات

مراجعه نماید.

ف ل ۹۲ زرهی

۹۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۶۸-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: ل ۹۲ زرهی رکن سوم

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[رهای گروه رزمی ۱۴۸]

آگهی: گروه رزمی ۱۴۸ به وسیله تیپ ۳

دستورات جزء به جزء:

- ۱- گروه رزمی ۱۴۸ را فوراً از زیر امر رها سازید.
- ۲- گروه مزبور را با راهنمایی یک نفر راهنما به جنوب حمیدیه اعزام تا در روی ارتفاعات بین فولی آباد تا حمیدیه در زمین مناسب مستقر گردد.
- ۳- افسر رکن سوم گروه قبل از حرکت گروه، به لشکر مراجعه و دستور بگیرد.
- ۴- گروه مزبور ضمن اشغال مواضع و مأموریت پدافندی احتیاط لشکر بوده و بنا به دستور به کار برده خواهد شد.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۱۹۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

از: تیپ ۳ زرهی

به: لشکر ۹۲ زرهی

[آخرین وضعیت]

در وضع خودی تغییری حاصل نشده. در مورخه ۵۹/۷/۱۴ شناسایی به عمل آمد، فعالیت‌هایی

از دشمن مشاهده نشد.

ف تیپ ۳ زرهی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۹۳

شماره: ۴۲۱۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: ل ۹۲

[گروه رزمی ۱۴۸ در زیر امر باقی باشد]

بازگشت به شماره ۶۸-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۱۴

تیپ در حال حاضر در ارتفاعات الله‌اکبر مستقر می‌باشد و با توجه به اوامر ابلاغی لشکر که استعداد دشمن در جلو تیپ یک تیپ زرهی می‌باشد و محور الله‌اکبر میدان تیر حمیدیه نیز یک محور نفوذی می‌باشد، لذا در صورت امکان مقرر فرمایید که گروه رزمی ۱۴۸ کماکان زیر امر تیپ باقی بماند. ضمناً در حال حاضر تیپ دارای حداقل توان رزمی است.

تیپ ۳

شماره: ۷-۴۸-۲۰۱

از : ستاد ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

به: ف تیپ ۳

[گروه رزمی ۱۴۸ در احتیاط لشکر]

بازگشت به ۴۲۱۳ - ۵۹/۷/۱۴

دستور دهید یگان مزبور طوری حرکت نماید که حداکثر تا ساعت ۱۶۰۰ روز ۵۹/۷/۱۵ در تپه‌های فولی‌آباد به عنوان احتیاط لشکر مستقر گردد.

سرهنگ زرهی ستاد قاسمی

شماره: ۴۲۶۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۴

به: لشکر ۹۲

[ناهماهنگی در حمله هواپیمای خودی]

بین رابط هوایی مستقر در منطقه تیپ و دسک هوایی لشکر هماهنگی نبوده، در نتیجه ساعت ۱۲۱۵ روز جاری دو فروند هواپیما منطقه خودی را مورد حمله قرار داده که سبب زخمی شدن تعدادی از پرسنل گردید.

تیپ ۳

۹۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد ل ۹۲ ر ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۶

به: ف تیپ ۳ تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

[عدم اطمینان از حمله هواپیمای خودی]

بازگشت به ۴۲۶۱ - ۵۹/۷/۱۵

شما از کجا تشخیص دادید هواپیمای خودی این عمل را انجام داده است؟ چنانچه مطمئن هستید هواپیمای خودی بوده بدون اطلاع دسک لشکر بوده که گزارش نمایید.

سرهنگ زرهی ستاد قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۴۲۵۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

[دشمن در حوالی سوبله]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۲۲ - ۵۹/۷/۱۵

برابر اطلاع واصله دشمن به استعداد یک تیپ در حوالی سوبله مستقر و مبادرت به تیراندازی با توپخانه به سوی بستان می‌باشد.

تیپ ۳

از : ل ۹۲ رکن سوم شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۸

به: ف تی ۱ تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

[سد پیش‌روی دشمن با آتش]

بازگشت به شماره ۴۲۵۵ - ۵۹/۷/۱۵

دستور فرمایید متقابلاً با آتش‌های توپخانه و آتش‌های ضد آتشبار دشمن را به شدت سرکوب و جلو پیش‌روی دشمن را سد نمایید، با حداکثر استفاده از امکانات موجود.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۹۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۸

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

به: تیپ ۳

ساعت: ۱۷۴۰

[دشمن در حال پیش‌روی به سمت سوسنگرد]

طبق اطلاع واصله تعدادی تانک در حال پیش‌روی روی جاده از طریق بستان به سوسنگرد می‌باشد. دستور دهید ضمن اعزام یک تیم پاسدار رزمی به جلو محور نفوذی و تماس با دشمن، جلو پیش‌روی دشمن را در محور بستان- سوسنگرد سد نموده و با توپخانه برد بلند روی دشمن در مختصات ۳۱۳۵ شمالی و ۴۸۰۶ شرقی اجرای آتش نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۳۰

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

به: تیپ ۳

[جلوگیری از ایجاد پل توسط دشمن]

کاملاً هوشیار باشید و به وسیله توپخانه ۱۵۵ م از ایجاد پل که قرار است دشمن ایجاد نماید محافظت به عمل آورید و دشمن را در صورت روشن بودن چراغ‌ها که هدف خوبی ارائه می‌دهد بکوبید. ضمناً به محض رؤیت این امریه گروه رزمی ۱۴۸ را اعزام نموده و غیر این صورت مطابق مقررات رفتار خواهد شد.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۲۸۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به گروه رزمی ۱۴۸]

با توجه به وضعیت موجود که لشکر ابلاغ نموده هر لحظه امکان درگیری با دشمن می‌باشد و تیپ دارای ۱۰ دستگاه تانک و یک گروهان پیاده می‌باشد. مقرر فرمایید گروه رزمی ۱۴۸ در منطقه بماند.

تیپ ۳

۹۶ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۲

به: تیپ ۳ - رمز - آنی تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[پاسخ به علت عدم اعزام گروه رزمی ۱۴۸]

گروه رزمی ۱۴۸ به چه علت تاکنون به اهواز اعزام نگردیده، علت را توضیح دهید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۴۳۴۵

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[اعزام گروه رزمی ۱۴۸]

گروه رزمی ۱۴۸ ساعت ۰۴۳۰ صبح روز جاری به اهواز اعزام گردیده است.

تیپ ۳

از : تیپ ۳ شماره: ۴۳۴۷

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

[درخواست مین گذاری]

برابر اطلاع واصله دشمن به استعداد ۲۵ الی ۳۰ تانک مشاهده شده و احتمالاً بیشتر در حوالی محور سوبله به چزابه مستقر بوده و این تیپ در نظر دارد در سمت راست دهانه بستان به سوبله مین گذاری نماید. نظریه عالی را امر به ابلاغ فرمایید.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۹۷

شماره: ۴۳۴۲
تاریخ: ۵۹/۷/۱۶

از : تیپ ۳
به: ل ۹۲
[استعداد تیپ]

بازگشت به شماره ۴۴-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۱۶

در حال حاضر استعداد تیپ ۶ دستگاه تانک چیفتن و ۲ گروهان پیاده منهای ادوات سنگین می‌باشد. ضمناً ۷ دستگاه نفربر بی‌ام‌بی ۱ در اختیار گروه رزمی ۱۴۸ گذاشته شده است.

تیپ ۳

شماره: ۷۳-۴۸-۲۰۱
تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳
به: تی ۳ - رمز آنی
[استراق سمع از یگان‌های سوبله بستان]

طبق استراق سمعی که توسط بی‌سیم‌های خودی روی چانل یگان‌های مستقر در سوبله - بستان به عمل آمد، فرمانده این منطقه با صدام حسین مذاکره کرده و وی گفته که پادگان حمیدیه بایستی حتماً تسخیر گردد. آمادگی کامل جهت مقابله با نیروهای متجاوز عراقی را داشته باشید.
سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۴۰۵
تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲
[تیراندازی دشمن به بستان]

برابر گزارش هنگ ژاندارمری سوسنگرد در ساعت ۱۰۴۵ روز جاری نیروهای دشمن از طریق سوبله عراق با توپخانه به طرف بستان تیراندازی می‌نمایند. استدعا می‌شود در صورت تصویب و همان‌طوری که با رمزهای متعددی به عرض رسیده یک گروه رزمی به تیپ اعزام تا از نفوذ دشمن جلوگیری به عمل آید.

ف تیپ ۳

۹۸ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۴۴۰۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

به: ف ل ۹۲

[عدم امکان مین گذاری]

به علت این که توپخانه دشمن دهانه بستان را زیر آتش گرفته، مین گذاری در مناطق مربوطه مقدور نمی باشد.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۴۰۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۷

به: ف ل ۹۲

[عدم امکان اعزام تانک به خرمشهر]

آقای خامنه ای و استاندار، خواستار اعزام چند دستگاه تانک از پادگان به خرمشهر شده اند. تیپ در الله اکبر فقط ۶ دستگاه تانک دارد. اوامر عالی را ابلاغ فرمایید.

تیپ ۳

شماره: ۲۸-۴۸-۲۰۱

از : ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: تیپ ۳ - رمز

[مین گذاری در منطقه محوله]

بازگشت به شماره ۴۴۰۳ - ۵۹/۷/۱۷

دستور فرمایید در اولین فرصت ممکن و با پشتیبانی آتش توپخانه و تأمین کافی نسبت به مین گذاری منطقه محوله اقدام نمایید.

سرهنک ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۹۹

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۶

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: فرماندهی تیپ ۳

[گزارش وضعیت و موقعیت]

چندین بار به آن یگان دستور دادم که موقعیت خود و وضعیت منطقه را گزارش کنید. به چه علت تاکنون این دستور را اجرا نکرده‌اید؟ سریعاً به محض رؤیت این دستور گزارش کنید در چه وضعیتی هستید و دشمن در مقابل شما چه موقعیتی دارد. پاسخ تا ساعت ۱۴۳۰ بایستی به لشکر واصل شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۹۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ل ۹۲

[نتیجه تیراندازی توپخانه خودی به دشمن]

از ساعت ۱۲۰۰ روز جاری روی مختصات ۵۸/۷۱ و ۵۹/۷۲ و ۵۹/۷۳ و ۶۰/۷۴ و ۶۰/۷۵ تیراندازی انجام شد. برابر گزارش دیدبان مقدم سروان خواجوی، استعداد دشمن یک تیپ زرهی بود که خسارات زیادی به دشمن وارد شد و تعداد زیادی زرهی و خودرو به جا گذاشتند. استعدادا دارد در مورد انهدام وسایل از طریق هوایی روی مختصات فوق سریعاً اقدام گردد.

سرگرد آجوری

شماره: ۴۴۵۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ل ۹۲

[دشمن در حال پیشروی]

دشمن از سوبله به طرف ارتفاعات الله‌اکبر در حال پیش‌روی، از دهانه بستان تا سوبله پشتیبانی هوایی اجرا نمایند.

تیپ ۳

۱۰۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۴۴۴۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ل ۹۲

[حرکت دشمن به سمت بستان]

برابر گزارش گروهان ژاندارمری بستان نیروی دشمن از چزابه به سمت بستان در حال حرکت می‌باشد. تیپ تقاضای کمکی را دارد. در اولین فرصت اعزام تا از نفوذ و پیشروی دشمن جلوگیری شود.
تیپ ۳

شماره: ۴۴۱۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ل ۹۲

[درخواست نیروی کمکی]

تیپ ضمن این‌که با نهایت فداکاری منطقه خود را حفظ خواهد نمود ولی لشکر باید آگاه باشد. در الله‌اکبر ۶ دستگاه تانک و ۳ دستگاه نفربر با پرسنل لازم مجهز به ژ ۳ و ۳ قبضه موشک تاو و ۵ قبضه توپ وجود دارد که استعداد تیپ را دارد باید در مورد اعزام یگان سریعاً تصمیم بگیرید.
ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۲

از : لشکر ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: تیپ ۳

[به کارگیری توپخانه]

بازگشت به ۴۴۴۹ - ۵۹/۷/۱۸

توپخانه را به کار ببرید و یگان‌های خود را که تاکنون کمترین آسیب را دیده‌اید به کار برید و از دور دشمن را زیر آتش بگیرید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۰۱

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۷

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از : ل ۹۲

به: ف تیپ ۳ - رمز

[مانع پیشروی دشمن]

چون ارتباط گروهان بستان به علت درگیری با دشمن قطع گردیده و احتمالاً دشمن از بستان به طرف سوسنگرد پیشروی خواهد داشت، دستور فرمایند پیش‌بینی‌های لازم را به عمل آورده و ضمناً با اجرای آتش‌های ۱۵۵ و ۱۷۵ دور و نزدیک مانع پیشروی دشمن گردیده و آرایش او را به هم زنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳۴۸۸

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از : شهربانی استان خوزستان

به: ل ۹۲ زرهی

[دشمن در ۱۰ کیلومتری سوسنگرد]

برابر اطلاع واصله تعداد ۲۵ تانک عراقی در پوشش شدید آتش توپخانه از بستان در کنار رود کرخه به طرف سوسنگرد حرکت می‌نمایند. هم اکنون در فاصله ۱۰ کیلومتری سوسنگرد می‌باشند در حال پیشروی و تعداد زیادی تانک در عقب آنها حرکت می‌کنند. بستان تخریب شده، سریعاً جلوگیری نمایید. مسیر کوه الله‌اکبر کنار رود کرخه هدف پیشروی به اهواز می‌باشد.

سرهنگ اکبری

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۴۵

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

از : ل ۹۲ زرهی ۳

به: تیپ ۳ زرهی

[قصد تهاجم دشمن به سوسنگرد]

برابر گزارش‌های رسیده از ساعت ۱۵۳۰ الی ۱۹۱۵ تعدادی تانک قصد تهاجم به سوسنگرد را دارند که پیشروی آنان با نیروی ژاندارمری و سپاه پاسداران از نفوذ جلوگیری شده. دستور دهید وضعیت خود و دشمن را که در مقابل آن تیپ در حال پیشروی است سریعاً گزارش نمایید. چنانچه این‌طور بی‌خیالی بکنید مسلم بدانید که طبق مقررات سلسله مراتب تسلیم دادگاه نظامی خواهد شد.

فرمانده ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

۱۰۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۴۴۶۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به تقویت آتش توپخانه]

با توجه به این که از ساعت ۱۳۰۰ توپخانه و نفربرهای دشمن بستان را می کوبند و در حوالی تپه های الله اکبر پیش می آیند به منظور تقویت آتش توپخانه گردان ۱۷۵ را سریعاً به منطقه اعزام دارند.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۴۸۱

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درخواست نیروی کمکی]

بنا به گزارش گروه ضربت، دشمن در محور بستان- سوسنگرد و بستان الله اکبر در حال پیش روی می باشد. در صورت امکان نیروی کمکی ارسال دارید.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۰۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف ل ۹۲ - رکن ۴

[گزارش گروه ضربت]

برابر گزارش حضوری نماینده گروه ضربت مستقر در بستان ستوان تاج مهرابی به علت تصرف بستان به وسیله نیروهای دشمن عقب نشینی و در سوسنگرد مستقر شده است و با آخرین امکانات مقاومت می کند. بی سیم و تفنگ ۱۰۶ برای وی ارسال گردد؛ حیاتی است.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۰۳

شماره: ۲۰۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۸

به: ف ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

- ۱- توپخانه دشمن جاده بستان و سوسنگرد را زیر آتش توپخانه قرار داده است.
- ۲- یک دستگاه تانک و موشک تاو و افسر رابط توپخانه به جاده سوسنگرد- بستان اعزام شد که در حال حاضر با نیروی دشمن درگیر است.
- ۳- مین‌گذاری فعلاً مقدور نمی‌باشد.
- ۴- به توپخانه ۱۷۵ دستور و به لشکر ابلاغ شد که تغییر مکان دهد.
- ۵- پاسگاه فرماندهی به طرف الله‌اکبر در حال پیشروی است.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۹

به: فرماندهی تیپ ۳

[قدردانی از فرمانده و کلیه پرسنل]

در بازدیدی که عرض امروز از مواضع آن یگان به عمل آمد تمامی افسران و درجه‌داران و سربازان با علاقه‌مندی فراوانی در تحکیم مواضع کوشیده بودند. بدین وسیله از شما و کلیه پرسنل از صمیم قلب تشکر و قدردانی می‌نمایم.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۵۳۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۱۹

به: لشکر ۹۲

[درگیری با دشمن در محور سوسنگرد - بستان]

درگیری که از ساعت ۱۰۳۰ تا ۱۳۳۰ بین نیروهای نظامی از تیپ ۳ در محور سوسنگرد- بستان با نیروی دشمن که در سمت بستان ارتفاعات الله‌اکبر پیشروی می‌نمود به وجود آمد، با

۱۰۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

استفاده از آتش توپخانه کمک مستقیم تیپ دشمن در چند کیلومتری بستان زمین گیر شده است و یگان‌های خودی در ارتفاعات الله‌اکبر مستقر و یک گروه ضربت در محور بستان سوسنگرد می‌باشد.

رکن ۳

شماره: ۴۵۷۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

[پشتیبانی هوایی با هلی کوپتر]

دشمن در دهانه بستان به طرف الله‌اکبر در حال پیشروی است. چند فروند هلی کوپتر جهت پشتیبانی اعزام دارید.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۶۰۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۱

به: ف ل ۹۲

[دشمن به سمت ارتفاع الله‌اکبر]

برابر اطلاع، دشمن از طریق پاسگاه چزابه به بستان نفوذ نموده و در حال حاضر عناصری از دشمن در بستان نیست. یک ستون به سمت الله‌اکبر در حرکت است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۹

از : ل ۹۲ رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۱

به: ف تیپ ۳

[گزارش خلبان هلی کوپتر]

برابر گزارش خلبان هلی کوپتر در ساعت ۰۹۰۰ روز جاری شهر بستان در محاصره نیروهای دشمن بوده و حدود ۲۰ تانک در این محل شرکت دارند. ضمناً یک ستون زرهی دشمن از سمت تپه‌های شنی شمال ارتفاعات الله‌اکبر به سمت شرق در حال حرکت بود که احتمالاً هدف آن یکی از ۲ راه زیر است. دستور فرمایید پیش‌بینی‌های لازم را به عمل آورند.

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۰۵

۱- دور زدن الله اکبر.

۲- دسترسی به محور اهواز - دزفول.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۶۲۰

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[دشمن در بستان]

بازگشت به ۸۳-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۲۱

برابر اطلاع واصله از عناصر درگیر با دشمن در اتباد (ابوجاموسی) پل زده و نیروی خود را عبور داده، اما به علت فشار شدید نیروی خودی که در بستان است متوقف شده است. ضمناً یک دستگاه تانک مستقر در سوسنگرد به علت ناقص بودن پل سوسنگرد قادر به حرکت به بستان نیست.

تیپ ۳

شماره:

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: تیپ ۳

[تانکهای دشمن به طرف بستان و سوسنگرد]

طبق اطلاع تعداد زیادی تانک به طرف بستان و سوسنگرد در حرکت هستند. دشمن را از دور زیر آتش بگیرید و موقعیت او را به لشکر گزارش کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی نو

شماره: ۴۶۶۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ل ۹۲

[عقب‌نشینی دشمن و درخواست هلی کوپتر]

برابر گزارش یگان‌های در خط دشمن به شماره بستان عقب‌نشینی نموده اند. مقرر فرمایید ۴ فروند هلی کوپتر جهت انهدام دشمن اعزام دارند. ضمناً قبلاً جهت توجیه در الله‌اکبر فرود آیند.

تیپ ۳

شماره: ۴۶۹۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ف ل ۹۲

[درخواست هلی کوپتر]

جهت انهدام دشمن در شرق بستان در فاصله ۵۰ متری جنوب غرب دکل مخابرات بستان چهار فروند هلی کوپتر اعزام نمایید. چنانچه هلی کوپتر در اسرع وقت اعزام نشود نیروی مخصوص قادر به دفاع نیست.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۶۵۵

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ف ل ۹۲

[وضعیت دشمن]

بازگشت به شماره ۱۱۷-۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۲۲

استعداد دشمن ۱۵ الی ۲۰ تانک و خمسه خمسه و توپخانه شلیکا می‌باشد که در سوبله و جزابه مستقر بوده و تانک‌ها در شماره بستان می‌باشند.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۰۷

شماره: ۴۶۸۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ل ۹۲

[تانک‌های دشمن در منطقه هویزه]

بنا به اطلاع واصله در منطقه هویزه کرخه کور در نزدیکی بنی‌تمیم نیروهای دشمن مجهز به تانک و نفربر دیده شده و تعداد آنها نزدیک به ۱۸ تانک و نفربر برآورد شده که به صورت پراکنده در منطقه فوق‌الذکر پراکنده هستند.

تیپ ۳

شماره: ۴۶۶۷

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نیاز به شناسایی هوایی]

مواضع خودی در الله‌اکبر زیر آتش توپخانه است. سریعاً نیاز به شناسایی هوایی مواضع توپخانه است.
ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۴۶۹۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ل ۹۲

[موشک سه‌سند ۳]

بازگشت به شماره ۲۲۰-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۲۲

این یگان تاکنون از موشک سه‌سند ۳ در عملیات استفاده ننموده است. در صورت استفاده مراتب

به عرض می‌رسد.

تیپ ۳

شماره: ۴۷۱۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ف ل ۹۲

[استعداد دشمن در حوالی بستان]

بازگشت به شماره -۴۸-۲۰۱-۵۹/۷/۲۲

برابر اعلام یگان مستقر در بستان استعداد دشمن حدود ۳۰ الی ۴۰ تانک و نفربر بوده و مختصات آن ۳۱۴۲ و ۴۷۹۵ می‌باشد. ضمناً هلی‌کوپترها قبل از انجام مأموریت در منطقه تیپ هم‌آهنگی لازم را بنمایند.

ف تیپ ۳

شماره: ۵۰۱-۱۷۰-۱۷۹

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ف تیپ ۳ زرهی

[منطقه بستان در اختیار کامل دشمن]

- ۱- برابر اطلاع، منطقه بستان در اختیار دشمن است و جاده بین بستان و سوبله فاقد امنیت است.
 - ۲- دشمن ۲ آتشبار توپخانه خود را در دو محل مستقر نموده، یکی از نخلستان سید آکلود و دیگری در سه راهی آن طرف رودخانه مقابل قریه فنیخی.
 - ۳- دشمن در این محل سه پل احداث کرده که یکی از آنها وسیله نیروی هوایی منهدم و دشمن که در مقابل قریه فنیخی موضع گرفته بود تغییر مسیر داده و به سمت ارتفاعات الله‌اکبر در حرکت بوده و پس از چند کیلومتر مستقر شده است.
 - ۴- در حال حاضر محل استقرار آن ۲ هزار متری سکینه سید جاسم و حدود ۵۰ دستگاه خودرو شنی‌دار و ۲ عراده توپ دارد و تانک‌ها به صورت دایره‌ای موضع گرفته و مستقر می‌باشند.
- سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۰۹

شماره: ۴۶۷۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۲

به: ل ۹۲

[موقعیت یگان‌های تیپ]

موقعیت یگان‌های این تیپ به شرح زیر است:

- ۱- در دامنه ارتفاعات الله‌اکبر یگان‌های تانک و پیاده زرهی مستقر می‌باشد.
- ۲- دسته پایدار رزمی در بستان.
- ۳- یک دسته تانک در سوسنگرد.
- ۴- توپخانه ۱۵۵ مم در مختصات ۳۳۰۰ و ۶۳۰۰۰ در مختصات برد بلند ۳۵۶۸۰۰۰۷۰۰ برد کوتاه در مختصات ۰۰۷۲۰ و ۵۱۲۰ و نقشه ۱:۰۰۰۰

تیپ ۳

شماره: ۲۵-۴۸-۲۰۱

از : ل ۳ ج ۹۲

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف تی ۳ دشت آزادگان

[اجرای آتش برای متوقف ساختن دشمن]

دستور فرمایید ضمن ابلاغ مختصات زیر به گردان‌های ۳۱۸ و ۳۸۸ و اجرای آتش‌های توده و ممانعتی به روی آنها، به یگان‌های مذکور ابلاغ شود که بایستی هرگونه حرکات دشمن را در منطقه استحقاقی تیپ ۳ زیر نظر داشته و با اجرای آتش‌های دیدبانی، آنها را در منطقه متوقف و با هم-آهنگی آن تیپ دشمن را نابود نمایند.

سرهنگ قاسمی

$$\begin{array}{l} A \begin{bmatrix} ۴۵ & ۸۰۰ \\ ۸۵ & ۴۰۰ \end{bmatrix} \\ B \begin{bmatrix} ۴۶ & ۸۰۰ \\ ۸۴ & ۴۰۰ \end{bmatrix} \end{array} \quad \begin{array}{l} C \begin{bmatrix} ۵۰ & ۸۰۰ \\ ۸۳ & ۵۰۰ \end{bmatrix} \\ D \begin{bmatrix} ۴۹ & ۸۰۰ \\ ۸۲ & ۴۰۰ \end{bmatrix} \end{array}$$

۱۱۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۴۷۲۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲

[درخواست نیروی تقویتی بین سوسنگرد و بستان]

با توجه به وضعیت موجود به خصوص در محور بستان- سوسنگرد، درگیری مدام بین نیروهای خودی و دشمن، در صورت امکان مقرر فرمایید نیرویی جهت تقویت در حدود بین سوسنگرد و بستان اعزام نمایند.

تیپ ۳

شماره: ۴۷۵۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ل ۹۲

[اعزام تانک به محور حمیدیه]

برای جلوگیری از نفوذ دشمن در محور حمیدیه سوسنگرد ۵ دستگاه تانک در ساعت ۱۱۰۰ از منطقه و سه راهی حمیدیه اعزام شوند.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۸

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲

[مقدورات تیپ]

ف لشکر که شخصاً بازدید نمودند امکان تیپ را ملاحظه فرمودند، باید به این تیپ کمک شود. این تیپ سازمانی، استعداد آن به اندازه گردان هم نیست؛ خواسته‌ها باید در حد مقدورات باشد.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۱۱

شماره: ۴۷۷۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲

[حرکت دشمن در محور بستان - الله اکبر]

دشمن از دهکده فنیخیه واقع در محور بستان الله اکبر در حال حرکت به سمت تیپ ۳ می‌باشد و استعداد آن در حدود ۳۵ تا ۴۰ تانک می‌باشد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: تیپ ۳ زرهی

[انهدام دشمن با آتش توپخانه]

بازگشت به ۴۷۷۱ - ۵۹/۷/۲۳

با آتش توپخانه دشمن را منهدم کنید و اجازه ندهید دشمن پیشروی نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۷۷۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: لشکر ۹۲

[تلفات خودی در اثر تک هوایی خودی]

پیرو شماره ۴۷۷۷ - ۵۹/۷/۲۳

فرماندهی محترم لشکر در اثر تک هوایی خودی امروز ۲ شهید و ۷ مجروح داشتیم. قطعات بمب که نوشته ساخت صنایع نظامی است، برای ارائه جمع آوری شده، چون هماهنگی نیست جواب پرسنل را چه بدهم توانایی فرماندهی را ندارم.

تیپ ۳

۱۱۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۳۸

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: فرماندهی تیپ ۳

[اظهار تسلیت و انتظار مقاومت]

بازگشت به رمز ۷۷۹ - ۵۹/۷/۲۳

از این حادثه تأسفانگیز نیز بی‌نهایت متأثر و متأسفم و به همه پرسنل تسلیت می‌گویم. بروز این گونه حوادث در جنگ گرچه مصیبت‌بار است، لیکن امکان آن وجود دارد. کما اینکه تاکنون چند فرزند از هواپیماهای خودی به وسیله خود پرسنل سرنگون شده است. پایداری و شهامت فرمانده تیپ و همه پرسنل در این حادثه را تأکید و از آنها انتظار دارم مانند همیشه باز هم مقاوم و مردانه در مقابل دشمن بایستند.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۵۶

از : ل ۹۲ رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف گد ۳۸۸ وسیله تی ۳

[اجرای آتش روی دشمن برای محور حمیدیه سوسنگرد]

دستور فرمایید روی ۳۰ دستگاه تانک دشمن در کوت سید نعیم به مختصات ۳۱۲۸ شمالی و ۴۸۲۲ شرقی تیراندازی دقیق نمایند و باعث عدم دسترسی دشمن به محور حمیدیه - سوسنگرد گردید، تلاش شما امروز مورد تقدیر است. چنانچه مانعی در اجرای آتش دارید تغییر موضع دهید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۷۷۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲

[تک هوایی خودی]

ساعت ۱۳۳۰ مورد تک هوایی در الله‌اکبر واقع و ۲ نفر مجروح و اعزام گردیدند و رابط هوایی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۱۳

اعلام نموده خودی است. با دسک هماهنگی که بیش از این در بلا تکلیفی نباشیم و به این وضع خاتمه دهید.

تیپ ۳

شماره: ۴۸۱۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[قطع جاده حمیدیه به سوسنگرد به وسیله عوامل دشمن]

جاده در ۱۰ کیلومتری حمیدیه به سوسنگرد به وسیله عوامل دشمن قطع و با آب پر شده. فوراً دو دستگاه تخلیه کن پر از سنگ همراه با کلنگ و بیل و گونی به وسیله سربازان و برادران پاسدار اعزام تا فوراً مرمت گردد.

تیپ ۳

شماره: ۴۸۱۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[مقدورات تیپ و نیاز به تقویت]

تیپ تاکنون تلاش نموده است و موفق هم شده پیش‌روی را سد کند، ولی ف لشکر از مواضع بازدید نمودند و مقدورات را دیدند، استعداد تیپ بیش از ۱۵ درصد نیست. مسئولان، فرماندهان و مشاوران امنیتی باید واقعیت را بپذیرند و تصمیم مقتضی اتخاذ و بدانند نیاز به واحد است که فوراً اعزام شود.

ف تیپ ۳

۱۱۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳
شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۸
به: تیپ ۳
تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

[گزارش موقعیت فعلی]

برابر گزارش خلبان از مواضع خود عقب‌نشینی نموده‌اید و مواضع فعلی شما مشخص نیست. به محض دریافت موقعیت خود و محل و چگونگی عقب‌نشینی و فرکانس ارتباطی با هلی‌کوپتر را گزارش دهید. در صورت تأخیر مسئولیت شدید متوجه آن تیپ خواهد بود.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳
شماره: ۴۷۳۱
به: ف ل ۹۲ زرهی
تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

[دشمن در ۱۰ کیلومتری حمیدیه]

برابر اطلاع، دشمن از دب حردان حرکت و هم‌اکنون در ۱۰ کیلومتری حمیدیه می‌باشد.

تیپ ۳

از : تیپ ۳
شماره: ۴۸۶۱
به: ف ل ۹۲ زرهی
تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

[پشتیبانی محور بستان سوسنگرد]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۱۲۷ - ۵۹/۷/۲۳

محور بستان - سوسنگرد احتیاج به پشتیبانی دارد. سرگرد اکبری بهتر است در محلی قرار گیرد که هر ۲ قسمت را پشتیبانی نماید.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۱۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

«آنی حضوری» - رمز

به: رمز تیپ ۳

[اجرای آتش به هر دو طرف]

بازگشت به شماره ۴۸۶۱ - ۵۹/۷/۲۴

- ۱- نظریه صحیح است و به وسیله تیپ ابلاغ شود.
 - ۲- در موضعی قرار گیرد که به هر ۲ طرف اجرای آتش کند.
 - ۳- هم اکنون با هماهنگی دیدبان روی مقابل گمبوعه و حردان به موازی محور حمیدیه - سوسنگرد و به موازی حمیدیه - اهواز پس از تأیید دیدبان اجرای آتش نماید.
- سرهنک ستاد قاسمی

شماره: ۴۸۷۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: ف ل ۹۲

[ستون دشمن به سمت سوسنگرد]

دشمن با یک ستون زرهی با حمایت توپخانه به سمت سوسنگرد در محور بستان به سوسنگرد در حرکت است. نیروی موجود در مقابل آنها بسیار ضعیف است.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۸۲۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: ف ل ۹۲

[یگان‌های تیپ در اطراف الله‌اکبر]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۶۳ - ۵۹/۷/۲۳

۱- یگان‌های تیپ در اطراف الله‌اکبر مواضع پدافندی اشغال و مختصات به شرح زیر می‌باشد:

الف ۳۰۰۸ و ۳۰۰۳

ب ۳۹۰۰۸ و ۲۹۰۰۳

۲- یک دسته تقویت شده تانک به کوت اعزام گردیده.

۳- یک گروه ضربت در محور سوسنگرد- بستان عمل می‌نماید.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۸۶۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: ل ۹۲

[تقاضای مراجعت توپخانه ۱۷۵ م]

به امر فرماندهی لشکر، توپخانه ۱۷۵ م به میدان تیر تغییر مکان نماید. تیپ به آن نیاز مبرم

دارد. اجازه دهید سریع به الله اکبر مراجعت نماید.

تیپ ۳

شماره: ۴۸۸۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: ف ل ۹۲

[تقاضای هلی کوپتر آتش]

به منظور انهدام نیروهای دشمن در مختصات زیر تقاضای ۶ فروند هلی کوپتر می‌باشد. مقرر

فرمایند در سریع‌ترین وقت اعزام تا از پیشروی دشمن جلوگیری شود. در اطراف پل سابله

سوسنگرد مختصات ۳۱۳۹۵ شمالی و ۴۸۰۰۱ شرقی.

رکن ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۱۷

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: تیپ ۳ - رمز آنی

[اعزام دسته شناسایی]

دستور فرمایید به منظور حفظ ارتباط با دشمن در محور جنوب کرخه از حمیدیه تا سابله و نیز نیروهایی که از دب حردان به سمت شمال در حرکت بوده‌اند یک دسته شناسایی متحرک و با ارتباط کافی به محور فوق اعزام نمایند. مأموریت این دسته حفظ تماس و اجرای شناسایی و کسب خبر و گزارش به موقع، برهم زدن آرایش و سازمان دشمن در صورت امکان می‌باشد. به فرمانده دسته اعزامی دستور داده شود غافل‌گیر و محاصره نشود.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۴۹۰۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: ل ۹۲

[درخواست آتشبار ۱۳۰ م]

چون امکان ارتباط با توپخانه ۳۸۸ مشکل است و به محض تیراندازی توسط توپخانه ۳۱۸ مواضع به وسیله دشمن کشف می‌شود، لذا با اعزام یک آتشبار ۱۳۰ م موافقت گردد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۴

به: فرماندهی تیپ ۳

[حداکثر استفاده از توپخانه موجود]

بازگشت به شماره ۴۱۰۷ - ۵۹/۷/۲۴

۱- خوشبختانه وضع زمین در منطقه تیپ طوری است که می‌تواند از پشت مواضع تیراندازی

کند و مواضع او کشف نشود. بنابراین موضع مناسب اختیار شود.

۱۱۸ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

۲- اعزام آتشبار ۱۳۰ مقدور نیست.

۳- گردان ۳۸۸ شکایت دارد که تیپ از توپخانه ۳۱۸ حداکثر استفاده را نمی‌نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳

شماره: ۵۰۱۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲۶

[مواضع توپخانه دشمن]

۱- دشمن مواضع ما را زیر آتش توپخانه کاتیوشا و موشک قرار داده است.

۲- بنا به اظهار خلبان هلی کوپتر، مواضع توپخانه دشمن در ۷ کیلومتری سمت راست بستان

در مختصات ۲۰/۸۴ مستقر است.

۳- تانک‌های دشمن در اطراف پل سابله مستقر هستند.

تیپ ۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۷

«رمز»

به: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۷/۲۷

[سد پیش‌روی دشمن]

۱- سریعاً یگان‌های خود را کنترل نمایید.

۲- پیش‌روی دشمن را سد کنید.

۳- با آتش عقب دشمن را قطع کنید.

۴- صبح روز ۵۹/۷/۲۸ در مواضع خود مستقر و با دشمن قطع تماس نمایید تا پشتیبانی

هوایی به شما صدمه نزند.

۵- سریعاً موقعیت خود و دشمن را گزارش کنید.

۶- از محور بستان- سوسنگرد نیز، دشمن در حال پیش‌روی است.

۷- توپخانه ۱۷۵ مم آماده درگیری در هر دو محور فوق باشد.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۱۹

شماره: ۵۰۸۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[وضعیت بغرنج تیپ]

فشار دشمن از صبح روز جاری بسیار شدید بوده و حدود ساعت ۱۸۰۰ در اثر آتش شدید و عدم تعادل قوی و هم‌چنین ضعف روحیه پرسنل مجبور به ۸ کیلومتر عقب‌نشینی شدیم. اکنون وضعیت تیپ بغرنج است. تلاش برای کنترل یگان‌ها ادامه دارد. شاید تا آغاز روشنایی مواضع را اشغال کنیم. با این وضع و روحیه معلوم نیست فردا هم مقاومت بکنیم. محور سوسنگرد و بستان نیز احتمالاً در خطر است. چگونگی را حضوراً توضیح خواهیم داد.

تیپ ۳

شماره: ۵۱۰۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[روحیه پایین پرسنل]

بازگشت به ۱۲۷-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۲۸

در ساعت ۰۲۰۰ مورخه ۵۹/۷/۲۸ تیپ در ۷ کیلومتری ارتفاعات الله‌اکبر مستقر و داراری ۹ دستگاه تانک و تعدادی نفربر می‌باشد و فرمانده گردان جهت جمع‌آوری تانک‌ها که در فواصل مختلف تا میدان تیر پراکنده شده‌اند اعزام بلکه بتوان یک پدافند انجام داد. با توجه به روحیه پرسنل چنانچه فشاری به وسیله دشمن وارد شود، احتمال عقب‌نشینی زیاد است و احتمال سقوط پادگان می‌رود. مراتب جهت استحضار و اقدام به عرض می‌رسد.

تیپ ۳

۱۲۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۵۱۲۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

به: ل ۹۲

[حاضر به کاری ۳ قبضه توپ]

از ۲ گردان توپخانه ۱۷۵ و ۱۵۵ فقط تعداد ۳ قبضه توپ حاضر به کار می‌باشد. یک قبضه ۱۷۵ و ۲ قبضه ۱۵۵.

تیپ ۳

شماره: ۵۱۲۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

به: ل ۹۲

[قصد دشمن برای احداث پل]

دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر مستقر و برابر اطلاع واصله قصد احداث پل به روی رودخانه کرخه دارد تا تانک‌های خود را به طرف سوسنگرد هدایت نماید.

تیپ ۳

شماره: ۵۱۳۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

به: ل ۹۲

[مختصات پاسگاه فرماندهی تیپ]

پاسگاه فرماندهی تیپ در مختصات زیر می‌باشد. ضمناً یگان‌های تیپ در اطراف ارتفاعات فوق مواضع پدافندی را اشغال نموده است. مختصات چهار هزار.

تیپ ۳

شماره: ۵۱۵۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۸

به: ل ۹۲

[مختصات استقرار دشمن]

دشمن در مختصات ۴۸۱۱ و ۳۱۳۷ الله‌اکبر جغرافیایی استقرار یافته‌اند. دشمن در سمت کوت

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۲۱

عقب‌نشینی نموده و برابر اطلاع دشمن قصد دارد در قسمتی از رودخانه که در حد الله‌اکبر و سوسنگرد است پل بزند.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۱

از: ل ۹۲ رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: تیپ ۳ - رمز

[پدافند سوسنگرد؟]

دستور فرماید موارد زیر به لشکر گزارش شود:

- ۱- یگان تانک مستقر در سوسنگرد فعلاً در کجا مستقر می‌باشد.
- ۲- برای پدافند از شهر سوسنگرد که در منطقه استحقاقی آن تیپ می‌باشد چه پیش‌بینی‌هایی به عمل آمده است.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۵۱۹۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲

[موقعیت نیروهای خودی و دشمن]

بازگشت به ۵۲-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۲۹

- ۱- نیروهای خودی در ۷ کیلومتری الله‌اکبر و در کیلومتر ۱۰ سوسنگرد می‌باشند.
- ۲- نیروهای دشمن روی ارتفاعات الله‌اکبر با توپخانه کاتیوشا، خمسه خمسه و دوربرد و تعداد ۱۰۰ دستگاه تانک و نفربر و خودرو و کوت ۵۰ تانک و توپخانه در محور بستان به سوسنگرد و یک گردان تانک پشتیبانی توپخانه سنگین دشمن می‌باشد.

تیپ ۳

۱۲۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۷

از: ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: مرکز تطبیق آتشها

[بر هم زدن آرایش دشمن]

دستور فرمایید با اجرای آتش توپخانه دیدبانی شده روی مواضع دشمن و با اجرای آتشهای دفاعی آرایش و گسترش دشمن را به هم بزنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۵۲۱۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آمادگی دشمن برای تک]

پس از آغاز تاریکی درگیری خاتمه و احتمالاً دشمن خود را برای تک آماده می‌کند.

تیپ ۳

شماره: ۵۲۰۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲

[درگیری با دشمن و عقب‌نشینی آن]

این تیپ از ساعت ۱۲ الی ۱۵ با توپخانه با دشمن درگیر که در نتیجه دشمن را وادار به

عقب‌نشینی نمود.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۲۳

شماره: ۵۱۸۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲

[درگیری‌های نیروهای خودی]

بازگشت به شماره ۴۱-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۲۹

۱- یگان مستقر در سوسنگرد در حال حاضر در کیلومتر ۱۰ سوسنگرد و درگیری نیروهای دشمن در کوت می‌باشد.

۲- ضمن استقرار یگان فوق یک دسته موشک تاو جهت حفاظت شهر و یک دسته پیاده مجهز به تفنگ ۱۰۶ و خمپاره‌انداز نیز وجود دارد.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۷-۴۸-۲۰۱

از : ستاد لشکر رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۳۰

به: ف تیپ ۳

[عدم دقت در گزارش]

بازگشت به ۵۱۸۹ - ۵۹/۷/۲۹

استقرار تیپ را گزارش دهید، رکن سوم تیپ دقت ندارد و چنانچه گزارش صحیح نکند برای

آخرین بار تذکر می‌دهم که با نامبرده برابر مقررات زمان جنگ رفتار خواهد شد.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۵۲۱۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲

[وضعیت نیروهای خودی و دشمن]

۱- نیروهای خودی در مواضع قبلی مستقر و از ساعت ۱۶۳۰ الی ۱۷۳۰ زیر آتش شدید توپخانه دور و نزدیک قرار داشته.

۲- نیروهای دشمن در الله اکبر مستقر و سعی دارد به سوسنگرد نزدیک شود.

۳- دشمن در کوت واحد خودی را زیر آتش گرفته و امکان تهدید و محاصره تیپ از طرف دشمن بعید نیست.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۵

از: ل ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۳۰

به: ف تیپ ۳

[عقب نشینی قابل قبول نیست]

بازگشت به شماره ۵۲۱۱ - ۵۹/۷/۲۹

عقب نشینی به هیچ وجه حتی یک متر هم قابل قبول نیست، با استفاده از آتش و توپخانه و درخواست پشتیبانی هوایی به وسیله دیدبان مقدم هوایی از دسک لشکر، جلو دشمن را سد نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۶

از: ل ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۳۰

به: ف تیپ ۳

[مواضع از دست رفته تصرف شود]

برابر اعلام ژاندارمری سوسنگرد مواضع دشمن در ارتفاعات الله اکبر شدیداً کوبیده شده و مهمات دشمن رو به اتمام است و دشمن صدمات زیادی دیده است، چنانچه دشمن مواضع جلو را خالی کرده است با اجرای یک تک هماهنگ شده و با پشتیبانی آتش توپخانه تک نموده و مواضع از دست رفته را به تصرف درآورد. در صورت امکان دشمن را تعقیب نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۲۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۷

تاریخ: ۱۳۵۹/۷/۳۰

از: ل ۹۲ زرهی

به: فرماندهی تیپ ۳ زرهی

[به سوی دشمن تک کنید]

تیپ ۳ تو را به امام زمان قسم می‌دهم بجنب و به سوی دشمن تک کن، روحیه را بالا ببر و مواضع قبلی را به دست بیاورید. امیدوارم گزارش خوبی بدهی. دشمن مهماتش تمام شده و فرماندهاش به بغداد رفته و آذوقه هم ندارد. ببینم چه کار می‌کنی.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ قاسمی

شماره: ۵۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

از: تیپ ۳ زرهی

به: ف ل ۹۲ زرهی

[مختصات یگان‌های خودی]

یگان‌های خودی در داخل یک پنج ضلعی با مختصات زیر قرار دارد.

$$\begin{array}{ccc} C \begin{bmatrix} 3134 \\ 48.7 \end{bmatrix} & B \begin{bmatrix} 3127 \\ 4818 \end{bmatrix} & A \begin{bmatrix} 3136 \\ 4825 \end{bmatrix} \\ \hline \begin{array}{ccc} 35 & 31 & 0.7 \end{array} & \begin{array}{ccc} 48 & 43 & 31 \end{array} & \begin{array}{ccc} 18 & 48 & 27 \end{array} & \begin{array}{ccc} 31 & 25 & 48 \end{array} & \begin{array}{ccc} 36 & 31 & 31 \end{array} \\ \hline & & \begin{array}{ccc} 14 & 48 & 38 \end{array} & \begin{array}{ccc} 31 & 31 & 12 \end{array} & \begin{array}{ccc} 48 & 48 & 48 \end{array} \\ & & & & F \begin{bmatrix} 3138 \\ 4813 \end{bmatrix} & D \begin{bmatrix} 3135 \\ 4813 \end{bmatrix} \end{array}$$

ف تیپ ۳

شماره: ۵۲۶۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

به: ل ۹۲

[استعداد قلیل تیپ]

استعداد این تیپ ۳ دسته تانک و گردان پیاده منها است و نیاز به نیروی کمکی دارد.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۵

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

به: ف تی ۳

[وضعیت تعمیراتی و خدمه تانک‌ها؟]

۱- نیروی کمکی فعلاً موجود نیست.

۲- به منظور دریافت تانک‌های تعمیرشده، نماینده گردان‌های تانک را به نوبت اعزام دارید تا در اختیار داده شود.

۳- وضع موجود خدمه تانک‌ها را گزارش نمایید که آیا چند نفر خدمه بدون تانک دارید.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۵۲۶۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

به: ف ل ۹۲

[مین‌گذاری لبه جلویی منطقه پدافندی]

دستور فرمایید در مورد مین‌گذاری جلو لبه جلویی منطقه پدافندی اقدام و نتیجه را گزارش نمایید.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۲۷

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۹

از: ل ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

به: ف تی ۳

[مواضع دشمن را اشغال نمایید]

- ۱- برابر گزارش‌های مکرر، دشمن در الله‌اکبر منهدم شده است. سریعاً مواضع را اشغال نمایید.
- ۲- دشمن در پشت پل سابله به حالت دایره‌ای استقرار یافته و تعدادی زن و بچه محلی را برای حفاظت خود استفاده کرده است.
- ۳- مهمات ندارد.
- ۴- با تدبیر خود عکس‌العمل مناسبی نشان بدهید.
- ۵- نتیجه اقدامات را گزارش نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی نو

شماره:

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف ل ۹۲

[اعزام پاسدار رزمی]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۷۷ - ۵۹/۷/۳۰

فعالاً تیپ نیرویی ندارد. در صدد است در اولین فرصت پاسدار رزمی اعزام کند.

تیپ ۱

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳

از: ل ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۱۳۵۹/۸/۱

به: ف تیپ ۳

[یگان درگیر در کوت]

بازگشت به شماره ۵۲۶۷ - ۵۹/۷/۳۰

دستور دهید وضعیت یگان درگیر در کوت را سریعاً گزارش نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۳-۴۸-۲۰۱

از: ل ۹۲ رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف تی ۳

[درخواست آتش از توپخانه عمل کلی و تقویت]

بازگشت به شماره ۵۲۶۷ - ۵۹/۷/۳۰

دستور فرمایید، از یگان توپخانه کمک مستقیم بخواهد که از توپخانه عمل کلی و تقویت درخواست آتش روی هدف‌های مزبور نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره:

از: ستاد لشکر ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: فرماندهی لشکر ۹۲

[گزارش رکن سوم لشکر در بازرسی ۵۹/۷/۳۰ از مواضع تیپ ۳]

گزارش

۱- موضوع: بازرسی از مواضع تیپ ۳ در ارتفاعات الله‌اکبر در مورخه ۵۹/۷/۳۰ به اتفاق ریاست ستاد لشکر (سرکار سرهنگ فهندژ).

۲- بحث:

این بازرسی از پادگان دشت آزادگان شروع و تا لجمن تیپ ۳ ادامه داشت که مراتب زیر به عرض می‌رسد:

الف- کلیه خودروهای چرخ‌دار و شنی‌دار تیپ اعم از یگان‌های رزمی و یگان‌های پشتیبانی رزمی، پشتیبانی سرویس رزمی هیچ‌گونه استتار از نظر هوایی نداشتند.

ب- پرسنل با لباس و ظاهر نامرتب و غالباً بدون کلاه آهنی در مواضع رفت و آمد می‌نمودند.

پ- رزم در حال حاضر به صورت تیراندازی طرفین به وسیله توپخانه و هواپیما درآمده و یگان‌های رزمی طرفین کمتر فعالیتی دارند.

ت- توپخانه و نیروی هوایی و هوانیروز خودی ضربات مهلکی به دشمن وارد می‌نماید، ولی

یگان‌های رزمی تیپ به علت کمبود وسایل رزمی و طولانی شدن رزم و اینکه پرسنل

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۲۹

مدت زیادی است در عملیات شرکت دارند و همچنین دادن تلفات و ضایعات، روحیه پیش‌روی ندارند.

ث- به علت سرد شدن شب‌ها پرسنل احتیاج به پتوی اضافه و کاپشن دارند.

ج- لباس و پوتین پرسنل پاره شده و اخیراً نیز به یک‌سوم پرسنل داده شده که کافی نمی‌باشد.

چ- اکثر پرسنل به ویژه سربازان در حدود ۴۰ روز است که استحمام ننموده و از آب رودخانه‌ها استفاده می‌نمایند.

ح- یگان‌ها از توالی صحرائی استفاده نمی‌نمایند.

خ- یگان‌ها احتیاج به جعبه کمک‌های اولیه و ماسک ضد گاز دارند.

د- فرماندهان از این که وسایل باقی‌مانده آنها در پادگان اهواز از بین رفته، به ویژه بی-سیم‌ها، بی‌اندازه نگران و ناراحت بودند.

ذ- فرمانده گردان ۱۰۰ برای آموزش پی‌ام‌پی برای پرسنل جدید تقاضا داشت که یک کلاس فشرده در سطح لشکر تشکیل شود.

ر- فرمانده تیپ برای پاسگاه فرماندهی تقاضای وسیله جیب بی‌سیم دار را داشت.

ز- فرمانده تیپ ۳ از من خواست که پیغام زیر را به فرماندهی لشکر برسانم.

روز ۵۹/۷/۲۸ که از ابتدای ارتفاعات الله‌اکبر در حدود ۵ کیلومتر به اواسط ارتفاعات الله‌اکبر به عقب آمده‌اند از آنجا شروع می‌شود که به محض فعالیت آتش و حرکت دشمن اکثریت پرسنل تیپ مواضع خود را ترک و به سمت پادگان دشت آزادگان عقب‌نشینی می‌نمایند و فرمانده تیپ و ستادش در محل کنونی باقی می‌مانند و صبح روز بعد معاون تیپ پرسنل و وسایلی را که به پادگان عقب‌نشینی نموده بودند به مواضع برمی‌گرداند و اضافه می‌نمود که با این آموزش و روحیه و عدم اطاعت از دستورات، فرماندهی مشکل است.

پیشنهاد:

۱- تعویض تیپ ۳ زرهی با یگان ۱۵۳ اعزامی از مشهد و تجدید سازمان این تیپ به

نحوی که بتواند ضمن بازیافتن روحیه خود قوای خود را نیز تجدید نماید.

۲- مراتب فوق به ارکان ستاد لشکر و پشتیبانی و توپخانه لشکری جهت رفع نواقص ابلاغ شود.

رئیس رکن سوم سرهنگ جلالی

شماره: ۵۳۰۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۳۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

[عدم امکان تک گردان]

تک گردان باید با بررسی اصولی باشد که آموزش داده شده، با دو دسته تانک بدون احتیاط به نظر تک منطقی نیست. ضمناً برابر ابلاغیه لشکر ۲۰ دستگاه تانک در الله اکبر و چند قبضه توپ در فنیخی مستقر است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۳

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[به دست آوردن مواضع قبلی]

بازگشت به شماره ۵۳۰۳ - ۵۹/۷/۳۰

منظور از دستورات صادره به دست آوردن مواضع قبلی شما است که از دست داده‌اید.

سرهنگ زرهی ستاد قاسمی

شماره: ۵۳۳۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف ل ۹۲

[تعداد تانک‌های موجود]

تعداد تانک ۱۲ دستگاه است که صد در صد حاضر به کار نیستند. با توجه به روحیه چنانچه

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۳۱

کوچکترین ضربه وارد شود تیپ باقی نمی‌ماند. ضمناً این که مواضع قبلی از لحاظ پدافند بهتر است. منتظر یگان مانوری هستیم.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۵

از: ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف تیپ ۳

[انجام مأموریت با وضع موجود]

بازگشت به شماره ۵۳۳۱ - ۵۹/۸/۱

تیپ باید با هر چه موجود است بتواند مأموریت انجام دهد.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف ل ۹۲

[احتمال ورود نیروی جدید دشمن]

دشمن در ارتفاعات الله اکبر مشغول تهیه مواضع بوده و امکان دارد واحد و نیروی جدیدی وارد

عمل نماید.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۱

از: ل ۹۲ رکن سوم

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ف تیپ ۳

[استفاده از توپخانه و نیروی موجود]

باز هم منتظر نهاجا هستید، توپخانه و نیرو دارید به کار برید، به امید کی نشستهاید، نتیجه را

گزارش کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۵۳۱۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱

به: ل ۹۲

[آتش توپخانه خودی و نیاز به هلی کوپتر]

بازگشت به ۳-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۷/۳۰

- ۱- یگان توپخانه در کوت با دشمن درگیر می‌باشد.
- ۲- توپخانه ۱۷۵ با آتش توپخانه پشتیبانی می‌نماید.
- ۳- نیاز به اعزام هلی کوپتر در ۴ کیلومتری غرب کوت می‌باشد.
- ۴- هلی کوپترها با چانل ۵۰۶۵ با طاوس تماس بگیرند.

تیپ ۳

شماره: ۵۱۹۱

از : تی ۳

تاریخ: ۵۹/۷/۲۹

به: ف ل ۹۲

[نیاز به تجدید سازمان تیپ]

فرماندهی معظم حقایق به عرض می‌رسد قادر به اداره تیپ نیستم، تصمیم بگیرید یک تیپ معادل یک گردان هم نیست در دو محور به کار رفته. پرسنل روحیه آموزش و انضباط ندارند و مقاومت نمی‌کنند. اساساً تیپ باید تجدید سازمان بکند.

تیپ ۳

شماره: ۵۳۶۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲

به: ف ل ۹۲

[اعزام دسته موشک‌انداز تاو]

بازگشت به ۱۰۹-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲

دسته موشک‌انداز تاو در ساعت ۰۹۳۰ روز جاری به سمت فولی آباد اعزام گردید.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۳۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۴

تاریخ: ۵۹/۸/۳

از: ل ۹۲ ر ۳

به: ف توپخانه لشکری

[محل استقرار دشمن در بخش‌داری بستان]

برابر اطلاع سپاه پاسداران محور بستان

- ۱- در اطراف روستای سابله و بیت حمادی حدود ۲۰ دستگاه تانک و نفربر دشمن مستقر می‌باشد.
- ۲- محل استقرار نیروهای دشمن در بخش‌داری بستان می‌باشد.
- ۳- تعداد ۱۵ دستگاه تانک دشمن در اطراف پل رمیم در سنگر مستقر و به وسیله پوشال و علف استتار شده و اهالی روستای رمیم قریه را تخلیه نموده‌اند. دستور دهید نسبت به انهدام هدف‌های مزبور با آتش توپخانه مناسب و دیدبان ورزیده سریعاً اقدام گردد.

سرهنک ستاد قاسمی

شماره: ۵۴۷۱

تاریخ: ۵۹/۸/۴

از: تیپ ۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[دشمن در حال تقویت]

برابر اخبار واصله دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر در حال تقویت شدن می‌باشد. مقرر فرمایند نسبت به اعزام یک نیروی کمکی جهت مقابله با نیروی فوق اقدام نمایند.

ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۲۰۷-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۸/۴

از: ستاد لشکر رکن سوم

به: فرماندهی لشکر ۹۲ زرهی ر ۳

[حرکات دشمن سد شود]

- ۱- تیپ کماکان شجاعانه در مقابل دشمن مقاومت و حرکات دشمن را سد نمایید.
- ۲- به محض واگذاری نیرو از نزاجا در این مورد اقدام خواهد شد.

سرهنک ستاد قاسمی نو

۱۳۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۱

از : ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۴

به: ف تیپ ۳ زرهی

[نیروهای دشمن در ارتفاعات الله اکبر]

برابر گزارش ژاندارمری نیروهای دشمن که در بند ارتفاعات الله اکبر نزدیک عشیره فنیخی قرار دارند در حال اجرای آتش می باشند. دستور دهید فوراً وضعیت منطقه را گزارش و با اجرای آتش های توپخانه آرایش دشمن را به هم زده و دشمن را سرکوب نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی نو

شماره: ۵۴۹۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۴

به: ف ل ۹۲

[تک دشمن]

از ساعت ۱۹۰۰ زیر آتش شدید توپخانه دشمن و مورد تک دشمن قرار گرفتیم.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۸

از : ل ۹۲ زرهی ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۴

به: ف تی ۳ زرهی

[اجرای آتش ضد آتشبار]

با اجرای آتش توپخانه آتش ضد آتشبار اجرا کنید و با اجرای آتش خمپاره آرایش تک دشمن را به هم بزنید.

سرهنگ قاسمی نو

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۳۵

شماره: ۵۴۹۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۴

به: ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

آخرین وضعیت خودی از ساعت ۱۶۰۰ الی ۱۸۰۰ روز جاری زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار داشت و تعداد زخمی‌ها متعاقباً به عرض می‌رساند. آخرین وضعیت دشمن، دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر و هویزه و پل سابله مستقر می‌باشد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۵

از : ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۸

به: ف تیپ ۳ زرهی

[گزارش موقعیت خودی و دشمن]

بازگشت به شماره ۵۴۹۹ - ۵۹/۸/۴

دستور فرماید هرچه سریع‌تر وضعیت خودی و موقعیت دشمن را گزارش نمایند.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۵۵۱۱

از : تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درگیری شدید با دشمن]

از ساعت ۰۶۰۰ صبح درگیری شدیدی بین نیروهای خودی و دشمن در محور کوت به وجود آمد که هنوز ادامه دارد و چندین بار قصد پیشروی داشته‌اند که تاکنون موفق نشده‌اند.

ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۵۵۲۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۵

به: ف ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

- ۱- وضعیت خودی: در محور بستان- الله اکبر هیچ گونه تغییری حاصل نگردیده. ما در محور بستان- سوسنگرد- حمیدیه از ساعت ۰۶۰۰ صبح الی ۱۳۰۰ روز جاری به طور مداوم زیر آتش توپخانه دشمن بودیم.
- ۲- وضعیت دشمن: دشمن در ارتفاعات الله اکبر و سابله و فنیخی و کوت و هویزه مستقر می باشد.

تیپ ۳

شماره: ۵۵۸۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۷

به: لشکر ۹۲

[تقویت و احتمال تک دشمن]

- ۱- وضعیت خودی تغییر نموده.
- ۲- دشمن در الله اکبر اقدام به تقویت نموده است و احتمال تک دشمن می رود.

رکن ۲

شماره: ۲۰۱-۴۸-۸۹

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۷

به: تیپ ۳

[هوشیاری و دفع حرکات دشمن]

بازگشت به ۵۵۸۹ - ۵۹/۸/۷

به نیروهای مستقر در حوزه استحفاظی تیپ ابلاغ نمایند که کاملاً هوشیار بوده، ضمن این که هرگونه حرکات دشمن را گزارش می دهند، حرکات دشمن را سد و دفع نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی نو

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۳۷

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۱

از: ل ۹۲ رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۹

به: ف تیپ ۳

[سد پیشروی دشمن]

- ۱- دستور فرمایید چنانچه گردان ۲۶۱ (سرگرد منتصر) در منطقه واگذاری مستقر گردیده است ضمن اعلام استقرار چنانچه دشمن در محور کرخه کور - حمیدیه پیشروی نمود با اجرای آتش نیروهای پاسدار و نیروهای مستقر در مواضع قبلی را پشتیبانی و پیشروی دشمن را سد نمایید.
- ۲- در صورت نیاز از توپخانه کمک مستقیم و تقویت درخواست آتش بنمایند.
- ۳- در صورتی که به روی کرخه در منطقه کوت به وسیله گردان پیام‌پی احداث شده پل مزبور بلافاصله پس از عبور یگان خودی به منطقه جدید جمع‌آوری شود.
- ۴- نتیجه اقدامات را به لشکر گزارش نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی نو

شماره: ۵۶۸۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۹

به: ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده است.
- ۲- دشمن در الله‌اکبر و کوت و بستان و ساپله مستقر است.

ف تیپ ۳

شماره: ۵۶۷۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۹

به: ل ۹۲

[گسترش یگان مستقر در کوت]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۴ - ۵۹/۸/۹

یگان مستقر در کوت در ساعت ۲۴۰۰ روز ۵۹/۸/۸ در محل مربوطه گسترش گردید.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۹

از: ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۰

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[مأموریت گردان ۲۹۳]

بازگشت به ۵۶۷۹ - ۵۹/۸/۹

گردان ۲۹۳ تانک در نزدیکی ساحل شرقی کرخه و موازی جاده سوسنگرد- حمیدیه مواضع خود را اشغال، بایستی با اجرای آتش ژاندارمری، سپاه پاسداران و پیاده را پشتیبانی نماید. ضمن آتش توپخانه بایستی اجرا گردد، مختصات محل جدید را گزارش نمایید.

فرمانده لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ قاسمی

از طرف سرهنگ شیرازی

شماره: ۵۶۷۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۰

به: ل ۹۲

[گردان ۲۶۱ و گردان ۲۹۳]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۹ - ۵۹/۸/۱۰

- ۱- در حال حاضر گردان ۲۶۱ مواضع مورد نظر را اشغال و با آتش خود سپاه پاسداران و پیاده و ژاندارمری را پشتیبانی می نماید.
- ۲- چنانچه گردان ۲۹۳ ارتفاعات اشغال شده در نزدیکی الله اکبر را ترک نماید و به محل جدید برود، مواضع تیپ نفوذپذیر می گردد.
- ۳- اوامر عالی را مجدداً امر به ابلاغ فرمایید.

ف تیپ ۳

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۳۹

شماره ۲۰۱-۴۸-۱۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ ۵۹/۸/۱۰

به: تیپ ۳

[مأموریت گردان ۲۶۱]

بازگشت به ۵۶۷۳ - ۵۹/۸/۱۰

- ۱- منظور اعزام یگان سرگرد منتصر بوده که بایستی با اجرای آتش، پاسداران و نیروهای سوسنگرد را پشتیبانی نماید.
- ۲- یگان دیگر تانک بایستی در مواضع خود باقی بماند.
- ۳- مأموریت بند ۱ سریعاً اجرا شود.

سرهنک ستاد قاسمی

شماره: ۵۶۹۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۰

به: ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

- ۱- وضعیت خودی تغییر نکرده است.
- ۲- وضعیت دشمن تغییری ننموده.
- ۳- از ساعت ۱۱۱۵ روز جاری الی ۱۲۰۰ دشمن نیروی خودی و محور سوسنگرد- بستان را زیر آتش توپخانه قرار داده بود.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۲

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۱

به: گروه رزمی ۱۴۸ جهت آگاهی - تیپ ۳

[پشتیبانی از نیروی سپاه پاسداران]

دشمن در حدود ۴۰۰ متری غرب قریه مومنی روی رودخانه کرخه کور سد بسته و تعدادی تانک خود را به قسمت شمالی رودخانه مذکور عبور و امروز با اکیپ سپاه پاسداران در محل درگیر

۱۴۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شده‌اند. دستور فرمایید سریعاً از اکیپ سپاه پاسداران مستقر در شمال کرخه پشتیبانی و جلوی پیشروی دشمن گرفته شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

سرهنگ ستاد آخوندزاده

شماره: ۵۷۲۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۱

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آخرین وضعیت]

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نگردیده.
- ۲- وضعیت دشمن در تپه‌های الله‌اکبر اقدام به تقویت نموده.
- ۳- از سایر مناطق گزارش‌هایی مبنی بر تغییرات دشمن نرسیده است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۸

از : ل ۹۲

تاریخ: ۵۹/۸/۱۲

به: تیپ ۳

[پشتیبانی گروه رزمی سپاه پاسداران]

گروه رزمی سپاه پاسداران از اهواز در منطقه بین مازیار و گلبهار با نیروهای دشمن درگیری شدید دارند. به گردان سرگرد منتصر - گد ۲۶۱ - ابلاغ که آنها را پشتیبانی نماید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

معتبر است سرگرد وزیری

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۴۱

شماره: ۵۷۷۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۲

به: ف ل ۹۲ زرهی

[درگیری با دشمن]

نیروهای خودی در محور الله‌اکبر و محور حمیدیه- سوسنگرد با نیروهای دشمن از ساعت ۱۶۰۰ تا ۱۸۰۰ درگیر و توپخانه خودی و دشمن اجرای آتش نمودند.

تیپ ۳

شماره: ۵۸۰۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[پایان درگیری و نصب پل]

بازگشت به ۳۸-۴۸-۲۰۱-۵۹/۸/۱۳

- ۱- با تماس با سرگرد منتصر درگیری تمام شده و نامبرده به آنها کمک نموده است.
- ۲- قبلاً تیپ اعلام نموده که برای چنین مواردی بایستی قبلاً پل زده شده باشد.
- ۳- چنانچه پل نباشد و شط هم نباشد؛ حداقل ۴ ساعت طول خواهد کشید تا تانک‌ها به منطقه اعزام گردند.
- ۴- با توجه به موارد بالا استدعا دارد هر چه سریع‌تر پل به روی رودخانه نصب گردد.

ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۳-۲۱۲

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۴

به: ل ۹۲

[خسارات به دشمن]

در وضعیت نیروهای خودی تغییری داده نشده است. از ساعت ۰۶۰۰ الی ۱۸۰۰ نیروی خودی زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفت که با شدت جواب داده شد که در نتیجه خسارات و ضایعاتی به دشمن وارد شد.

تیپ ۳

شماره: ۶۰۶۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۵

به: ف ل ۹۲

[احتیاج به هلی کوپتر]

درگیری بین کوت و گلپهار شدیداً وجود دارد، احتیاج به هلی کوپتر است. فرکانس ۴۸۶۵ و معرف پروانه است.

تیپ ۳

شماره:

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۵

به: فرماندهی تیپ ۱ زرهی

[تهیه مواضع و موانع]

۱- دستور دهید به محض مراجعه سرکار سروان نوذری و مهندس صفایی و رئیس رکن ۳ تیپ و افسر مهندس تیپ بر مبنای مواضع سدکننده و همچنین مواضع عقب آن تیپ که در کالک پیوست دستور عملیاتی شماره ۲ ابلاغ گردیده است، در روی زمین محل و نوع و مشخصات مواضع مورد نیاز آن تیپ و یگان‌های تحت امر را مشخص تا گروه همکار مهندس صفایی بتواند با نظارت رکن ۳ تیپ نسبت به تهیه مواضع اقدام نماید.

۲- در مورد جاده پیشنهادی نیز در محل دستور لازم به افسر مهندس زیر امر تیپ صادر تا با همکاری مهندس صفایی نیز ساخته شود.

۳- موانع مصنوعی با استفاده از تیر آهن مناسب در دست تهیه است که سروان نوذری در محل توضیح خواهد داد. ضروری است با توجه به تقدم یک برای محل‌های عبور احتمالی تانک‌های دشمن مانند جاده آسفالته، خیابان‌ها و جاده‌های داخل جنگل و سایر نقاط تعداد مورد لزوم برآورد و گزارش تا در محل تحویل شود.

۴- نتیجه گزارش شود.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

سرپرست رکن سوم سرگرد زندی

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۴۳

شماره: ۶۰۷۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۵

به: ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده.
- ۲- دشمن از ساعت ۱۲۳۰ تا ساعت ۱۸۰۰ حمیدیه و سوسنگرد را زیر آتش توپخانه داشته که با آتش توپخانه و خمپاره جواب داده شد.

تیپ ۳

شماره: ۶۱۲۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۶

به: ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده.
- ۲- مواضع دشمن از ساعت ۱۵۰۰ زیر آتش شدید قرار گرفته و دشمن متقابلاً جواب داد و تیراندازی هنوز ادامه دارد.

ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۶

به: تیپ ۳

[شهر سوسنگرد زیر آتش]

توپخانه دشمن شهر سوسنگرد را زیر آتش شدید قرار داده است. دستور فرمایید یگانهای توپخانه مستقر در منطقه تیپ دشمن را زیر آتش قرار دارد و آتش او را قطع نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

معتبر است سرگرد زندی

۱۴۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی ر ۳
به: تیپ ۳ دشت آزادگان
[توپخانه دشمن منهدم شود]

دستور فرمایید سریعاً به گردان ۱۳۰ مم تحت امر آن تیپ ابلاغ نمایند که فوراً آبادی حمود و عاصیه به مختصات ۰۷۰۰ و ۲۱۰۰ روی نقشه ۵۰۰۰۰:۱ را زیر آتش گرفته و توپخانه دشمن را که شهر سوسنگرد را زیر آتش گرفته منهدم و خاموش نماید.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

از: تیپ ۳ زرهی
به: ف ل ۹۲ زرهی
[پاسخ آتش دشمن]

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نگردیده است.
- ۲- سوسنگرد از ساعت ۱۱۰۰ الی ۱۴۰۰ زیر آتش توپخانه شدید قرار داشت که با آتش پاسخ داده شد.
- ۳- مواضع خودی در الله اکبر از ساعت ۱۴۰۰ الی ۱۴۳۰ زیر آتش توپخانه دشمن قرار داشت که توسط آتش توپخانه پاسخ داده شد.

ف تیپ ۳ زرهی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳
به: تیپ ۳
[کروکی منطقه مین گذاری شده]

بازگشت به رمز ۶۱۶۱ - ۵۹/۸/۱۷

دستور فرمایید کروکی منطقه مین گذاری شده را روی کالک تنظیم و همراه با فرم ثبت میدان سریعاً به لشکر ارسال دارند تا در هنگام اجرای عملیات نامنظم در نظر گرفته شود.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۴۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۱

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۸

به: فرماندهی تیپ ۳

[دشمن در بستان و کرخه]

۱- برابر گزارش ژاندارمری سوسنگرد، دشمن شهر سوسنگرد و هویزه را زیر آتش قرار داده است.

۲- دشمن در بستان و کرخه کور قرار گرفته.

۳- با آتش شدید توپخانه آتش دشمن را خاموش کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

به جای رئیس رکن سوم سرگرد مسعودی

شماره: ۶۲۰۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

[شهر سوسنگرد زیر آتش]

از ساعت ۱۹۳۰ روز جاری شهر سوسنگرد زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفته و تاکنون

ادامه دارد.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۱۹۵

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۸

به: ف ل ۹۲ زرهی

موضوع: وضعیت دشمن و خودی

۱- در وضعیت خود تغییری حاصل نشده است.

۲- دشمن اطراف سوسنگرد را زیر آتش قرار داده که توسط توپخانه سنگین پاسخ داده شد.

۳- دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر و کرخه کور هویزه فعالیت نسبی داشته است.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۱۶۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۷

به: ف لشکر ۹۲ زرهی

[مختصات منطقه مین گذاری شده]

مختصات منطقه مین گذاری شده در منطقه جلو مواضع پدافندی به شرح زیر می باشد:

۱- طول ۳۷۲۰۰

۲- عرض ۰۱۸۰۰

۳- طول ۳۶۸۰۰ و به عرض ۰۱۶۰۰

تیپ ۳

شماره: ۶۱۴۷

از: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۱۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[استعداد نیروهای دشمن در الله اکبر]

بازگشت به ۵۹/۸/۱۷-۲۰۱-۴۸-۴ و ۵۹/۸/۱۷-۲۰۱-۴۸-۱۰

در ساعت ۰۹۵۰ برابر گزارش خلبان هوانیروز که قسمتی از نیروهای دشمن را در الله اکبر مورد اصابت گلوله قرار داده استعداد نیروهای دشمن در این ارتفاعات زیاد است که کاملاً استتار کرده و به طور پراکنده می باشند. متعاقباً گشتی اعزام و نتیجه گزارش خواهد شد.

ف تیپ ۳

شماره: ۳-۲۳۲

از: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۱۷

به: ف ل ۹۲ زرهی

[آخرین وضعیت خودی]

در وضعیت نیروی خودی تا ساعت ۱۱۰۰ تغییری داده نشده است.

ف تیپ ۳ زرهی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۴۷

شماره: ۶۲۸۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۹

به: ل ۹۲

[دهلاویه در دست نیروهای خودی]

بازگشت به ۷۵-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۱۹

دهلاویه در دست نیروهای خودی است و پاسداران انقلاب هشت دستگاه تانک دشمن را در نزدیکی دهلاویه منهدم نموده‌اند. در حال حاضر نیز توپخانه به روی دشمن اجرای آتش می‌نماید.

تیپ ۳

شماره: ۶۲۹۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۰

به: ف ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده.

۲- نیروهای دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر در اطراف سابله و فنیخی مستقر می‌باشند.

ف تیپ ۳

شماره: ۷۵-۴۸-۲۰۱

از : ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۱۹

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[گزارش وضعیت منطقه]

دستور فرماید وضعیت منطقه و نتیجه اقدامات انجام شده در مورد توقف کردن دشمن در محور بستان - دهلاویه - سوسنگرد را سریعاً گزارش نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۲

تاریخ: ۵۹/۸/۲۰

به: ف ل ۹۲ زرهی

موضوع: در مورد ایجاد موانع و مواضع

در بازدیدی که فرماندهی لشکر از مواضع آن یگان به عمل آوردند معایب زیر مشاهده نمودند. دستور فرمایید نسبت به رفع معایب هرچه زودتر اقدام نمایند.

۱- مواضع تانک‌ها به نحو صحیح نبود.

۲- مواضع دارای عمق و حفاظت کافی نبودند.

۳- با این‌که بلدوزر به اندازه کافی در اختیار تیپ قرار دارد مواضع و سنگر اقدامی نشده بود.

دستور فرمایید با تهیه سنگر و مواضع به طرف دشمن حرکت و فاصله را کم و تماس را برقرار نمایند. اگر این کار را تیپ انجام ندهد، دشمن این کار را خواهد کرد.

معاون لشکر ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد حسین سروری

شماره: ۶۳۰۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۰

به: لشکر ۹۲

[مواضع دشمن]

بازگشت به ۵۵-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۱۷

در مورد بند ۴ قسمت ب: دشمن در ارتفاعات و مسلط به منطقه بین دو مواضع می‌باشد. قبلاً تعدادی نفربر برای شناسایی نفوذ داده شد که شدیداً زیر آتش تیربار و توپخانه قرار گرفتند. با اعزام بلدوزر به احتمال زیاد منهدم می‌گردد.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۴۹

شماره: ۶۳۲۵

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

وضعیت دشمن و خودی:

- ۱- در نیروی خودی تغییری داده نشده است.
- ۲- دشمن در ارتفاعات الله‌اکبر بنا به گزارش دیدبان تقویت شده است.
- ۳- در سید یوسف به نیروهای دشمن توسط برادران پاسدار تلفاتی داده شده است.

تیپ ۳

شماره: ۲۶-۴۸-۲۰۱

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم

به: ف گروه رزمی ۱۴۸

[تقویت مواضع]

بازگشت به ۶۳۲۵ - ۵۹/۸/۲۱

مواضع خود را مستحکم نمایید و حرکات دشمن را بلافاصله گزارش کنید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۳۵۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

از : تیپ ۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[نواقص موشک‌انداز سهند]

تعداد ۱۶ موشک‌انداز سهند که به گردان ۳۸۸ اعزام شده، فاقد دوربین و بی‌سیم و تلفن و سیم می‌باشد. مقرر فرمایید در این مورد اقدام مقتضی مبذول دارند.

ف تیپ ۳

۱۵۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۶۳۴۱

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

به: ل ۹۲ زرهی

موضوع: وضعیت دشمن و خودی

- ۱- یک آتشبار از گردان ۱۷۵ توپخانه ۱۰ کیلومتر تغییر محل داده و اجرای آتش از ساعت ۰۹۰۰ صبح به روی شیخ شعیب می‌نماید و در ساعت ۱۵۰۰ به محل اولیه مراجعت نمود.
- ۲- نیروهای دشمن در الله اکبر و سابله در حال تقویت می‌باشند.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۶

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

«رمز»

به: تیپ ۳

[عامل اصلی موفقیت در تلاش مؤثر]

بازگشت به شماره ۶۳۰۷ - ۵۹/۸/۲۰

به نظر من تلاش مؤثر فرمانده تیپ و جانبازی پرسنل می‌تواند در این مورد عامل اصلی باشد. منتظر نتیجه تلاش شما هستم.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۳۵۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۱

به: ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

- ۱- در گسترش نیروی خودی تغییری حاصل نشده.
- ۲- از ساعت ۱۵۲۰ تا ۱۸۰۰ توپخانه نیروی خودی به روی یگان‌های دشمن در الله اکبر اجرای آتش نموده که حداقل ۲ خودرو آتش گرفته و تعدادی زخمی که دشمن آنها را تخلیه نموده.
- ۳- توپخانه دشمن در همین مدت به آتش پاسخ داده که یک سرباز مجروح شد.

تیپ ۳

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۵۱

شماره: ۶۳۹۵

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

از : تیپ ۳

به: ف ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده است.

۲- دشمن از ساعت ۱۵۳۰ الی ۱۶۳۰ زیر آتش توپخانه خودی قرار داشت که از تلفات وارده آماری در دست نیست.

تیپ ۳

شماره: ۶۳۹۹

تاریخ: ۵۹/۸/۲۲

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲

[زیر آتش توپخانه دشمن]

از ساعت ۲۱۳۰ روز ۵۹/۸/۲۲ تا ساعت ۲۳۰۰ زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار گرفتیم.

تیپ ۳

شماره: ۶۴۰۷

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲

[آتش توپخانه دشمن]

پیرو ۶۴۰۵ - ۵۹/۸/۲۳

توپخانه دشمن از ساعت ۰۴۳۰ تا ۰۷۲۰ از ۴ نقطه با هماهنگی، شهر سوسنگرد و نیروهای

خودی را زیر آتش شدید توپخانه قرار داده و ۳ فروند هلیکوپتر بین کوت تا سوسنگرد را زیر آتش گرفت.

تیپ ۳

۱۵۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰

به: تیپ ۳ «رمز-آنی» تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[حداکثر استفاده از توپخانه]

بازگشت به ۶۴۰۷ - ۵۹/۸/۲۳

از توپخانه‌هایی که در رده تیپ استقرار دارند حداکثر استفاده از آتش آنها با تغییر مکان مناسب به جلو به عمل آورده. دشمن را زیر آتش قرار دهید. ضمناً از خمپاره‌انداز استفاده بیشتری بکنید. کلیه تیراندازی‌ها دیدبانی شده باشد. ضمناً وقتی که دشمن در حالت حرکت می‌باشد از تیر مستقیم تانک‌ها نیز استفاده کامل آتش به عمل آورید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۴۰۹

به: ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[تک هوایی دشمن با بمب خوشه‌ای]

در ساعت ۰۸۳۰ روز جاری شهر سوسنگرد به وسیله بمب خوشه‌ای مورد تک هوایماهای دشمن قرار گرفته و مجدداً توسط توپخانه زیر آتش شدید قرار دارد و احتمال تک می‌رود.

ف تیپ ۳

از : ل ۹۲ زرهی ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۵

به: ف تیپ ۳ (دشت آزادگان) «رمز» تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[دستور پاتک هوایی]

بازگشت به شماره ۶۴۰۹ - ۵۹/۸/۲۳

دستورات ایمنی و مقابله پاتک هوایی داده شد.

سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۵۳

شماره: ۲۷-۴۸-۲۰۱

از : ستاد لشکر رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: تیپ ۳

[آتش توپخانه و مستقیم بر دشمن]

از توپخانه‌های موجود استفاده کامل به عمل آورده دشمن را بکوبید. دشمن در سمت گلپهار- سوسنگرد قرار دارد. به گردان سرگرد منتصر ابلاغ کنید دشمن را زیر آتش تیر مستقیم قرار دهید. سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۴۱۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ل ۹۲

[حرکت دشمن از سابله به سوسنگرد]

برابر اطلاع واصله، تانک‌های دشمن از سابله به طرف سوسنگرد در حرکت می‌باشند. فکر کمک باشید.

تیپ ۳

شماره: ۳۳-۴۸-۲۰۱

از : ستاد لشکر رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: تیپ ۳

[انهدام دشمن با آتش]

بازگشت به ۶۴۱۵ - ۵۹/۸/۲۳

۱- طبق دستورات صادره اقدام کنید.

۲- با خمپاره استفاده صحیح از توپخانه و تانک آرایش دشمن را از دور به هم بزنید و با اجرای آتش‌های قوی ۱۵۵، ۱۳۰ و ۱۷۵ دشمن را منهدم نمایید.

سرهنگ ستاد قاسمی

۱۵۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۷

از: ل ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ف تیپ ۳ زرهی

[دشمن انهدام شود]

دستور فرمایید به تانک‌ها و نفربرهای دشمن که سر جاده سوسنگرد را در قریه گلپهار بسته‌اند به وسیله تانک‌ها و سایر سلاح‌های موجود اجرای تیر نموده و وسایل دشمن را منهدم سازند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۶۴۲۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ل ۹۲ زرهی

[استعداد تیپ کم است]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۱۰ - ۵۹/۸/۲۳

این کارها را انجام می‌دهیم. هواپیما و هلی‌کوپتر برای الله‌اکبر اعزام دارید. این دستورات برای این است که لشکر مسئولیت را به گردن تیپ بیاندازد. بارها گزارش کرده‌ام تیپ استعدادش کم است، باید کمک کنید.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۹

از: ستاد لشکر رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

«رمز»

به: تیپ ۳

[استعداد موجود]

بازگشت به ۶۴۲۱ - ۵۹/۸/۲۳

شما وظیفه و مأموریت را اجرا کنید و مسئولیت هرگز از هیچ فرماندهای سلب نمی‌شود و هر فرماندهای به اندازه رده مربوطه مسئول است. استعداد همانی است که همه از آن اطلاع دارند و یگان‌های در دسترس، یگان‌هایی است که داریم.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۵۵

شماره: ۶۴۳۵

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲

[نیاز به پل]

بازگشت به شماره ۲۷-۴۸-۲۰۱-۵۹/۸/۲۳

۱- از توپخانه ۱۷۵ و ۱۳۰ م جهت کوبیدن دشمن استفاده شده است.

۲- تیپ ۳ تلاش خود را می‌کند. چندین بار استدعا کردیم پل باشد که سرگرد منتصر جابجا شود، دیروز امر کردید پل برگرد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۶

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

«رمز - آنی»

به: تیپ ۳

[احداث یا برجیدن پل با لشکر است]

بازگشت به شماره ۶۴۳۵ - ۵۹/۸/۲۳

۱- گزارش عملیات را بدهید.

۲- احداث یا برجیدن پل به دستور لشکر است و با پیش‌بینی کامل عمل شده است.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۴۳۷

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

از : تیپ ۳

به: ل ۹۲ زرهی

[سوسنگرد و تیپ در خطر است]

دشمن در حال پیشروی به سمت جاده سوسنگرد- حمیدیه است. هلی‌کوپتر بفرستید و گرنه

سوسنگرد و تیپ در خطر است.

تیپ ۳

۱۵۶ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۸

به: تیپ ۳ «رمز - آنی» تاریخ: ۵۹/۸/۲۷

[دشمن در بین پل سابله و دهلاویه]

بازگشت به ۶۴۳۷ - ۵۹/۸/۲۳

طبق گزارش ژاندارمری، دشمن در بین پل سابله و دهلاویه متوقف است. دستور دهید با آتش توپخانه دشمن را منهدم نمایند.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۴۳۳

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[نیاز به کمک]

برابر اطلاع واصله، دشمن در جاده نقطه (از کرخه کور به طرف گلپهار، جرگه سید علی در جلایه و ابوحمیظه) در حرکت می‌باشند که هدف آن گرفتن سوسنگرد و حمیدیه می‌باشد. ضمناً پل مهندسی جمع و احتیاط تیپ قادر نیست در این محور عمل نماید. کمک بفرستید.

تیپ ۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۰

به: تیپ ۳ «رمز» تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[کمک آتش توسط احتیاط]

بازگشت به ۶۴۳۳ - ۵۹/۸/۲۳

دستور دهید احتیاط تیپ فقط کمک آتش به عمل آورد.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۵۷

شماره: ۶۴۴۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ل ۹۲

[تک دشمن از ۲ محور]

دشمن جاده سوسنگرد را قطع کرده و تعداد زیادی تانک در روی جاده مستقر کرده. با تک از ۲ محور قصد نابودی تیپ و تصرف سوسنگرد را دارد.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۰

از : ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ف تیپ ۳ زرهی

[انهدام دشمن با امکانات موجود]

بازگشت به شماره ۶۴۴۹ - ۵۹/۸/۲۳

دستور فرمایید گردان ۲۶۱ تانک با دشمن درگیر و نسبت به انهدام آن‌ها اقدام نماید. مراتب درخواست پشتیبانی هوایی می‌شود و انهدام دشمن حتمی است. با رشادت و ابتکار فرماندهی و با تمام امکانات موجود نسبت به انهدام دشمن اقدام نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۱

از : ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: تیپ ۳

[آتشبار کاتیوشا]

دستور فرمایید سروان راعی امشب به پادگان دشت آزادگان اعزام تا به محض رسیدن آتشبار کاتیوشا به پادگان، یگان مزبور را به موضعی مناسب بین آبادی نمونه و گردان ۳۱۸ هدایت و از آنجا روی دشمن به وسیله کاتیوشا اجرای آتش شبانه بنمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۳

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: تیپ ۳

[گردان ۲۶۱]

دستور فرماید به یگان ۲۶۱ سرگرد منتصر ابلاغ نمایند که شبانه با رعایت اصول تاکتیکی از موضع فعلی حرکت و مواضعی را در حوالی آبادی شاکریه در مختصات ۳۴ طول و ۹۳ عرض نقشه ۵۰۰۰۰:۱ حمیدیه ۳۹ طول و ۹۴ عرض اشغال و دشمن را در حوالی شرقی سوسنگرد زیر آتش بگیرند. ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۴

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ف تیپ ۳

[تصحیح مختصات]

پیرو شماره ۲۰۱-۴۸-۷۳ - ۵۹/۸/۲۳

مختصات شاکریه را به شرح زیر تصحیح نمایید:

مختصات: ۳۹ طول و ۹۴ عرض.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۴۶۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گردان ۲۶۱]

گردان ۲۶۱ پل ندارد. تصویب می‌کنید پادگان حمیدیه جاده سوسنگرد وارد عمل شود که ۶ ساعت زمان می‌خواهد و ۹ تانک دارد.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۵۹

[گزارش رئیس ستاد]

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به عرض می‌رساند؛

پیشنهاد می‌شود:

- ۱- گد ۲۶۱ به جای اشغال مواضع در حوالی شاکریه مواضعی را در حوالی سبجانیه اشغال نماید و از پهلو با برد کمتر دشمن را بین سوسنگرد - ابوحمیظه را زیر آتش بگیرد.
- ۲- توپخانه شبانه تمام منطقه بین سوسنگرد - ابوحمیظه را زیر آتش بگیرد.
- ۳- درخواست‌های پشتیبانی هوایی طوری تنظیم شود که اول طلوع آفتاب دشمن را در منطقه مذکور و منطقه دهلاویه بکوبد.
- ۴- گروهان تقویت شده از گروه رزمی ۱۴۸ با حرکت برای اخذ تماس به پیشروی خود ادامه دهد.
- ۵- اوامر فرماندهی.

ر س - سرهنگ فهندژ

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۰۸

از : ل ۹۲ ر ۳ عملیات

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ف تیپ ۳

[توقف دشمن با آتش]

دستور دهید با اجرای آتش سلاح‌های سازمانی و پشتیبانی موجود روی دشمن از محور دهلاویه و سوسنگرد پیشروی را متوقف نمایید.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۶۴۷۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

به: ل ۹۲

[محاصره سوسنگرد]

برابر گزارش‌های رسیده، دشمن به طرف سوسنگرد در حال پیشروی است و شهر سوسنگرد محاصره است.

تیپ ۳

۱۶۰ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۰

به: ف تی ۳ «رمز» تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[گزارش اقدامات]

بازگشت به شماره ۶۴۷۵ - ۵۹/۸/۲۳

شهر سوسنگرد در منطقه استحقاقی آن تیپ می‌باشد. دستور دهید اقدامات انجام شده در مورد حفاظت شهر سوسنگرد و سد نمودن پیشروی دشمن را به لشکر گزارش نمایند.
سرهنگ ستاد قاسمی

از : ل ۹۲ ر ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۸

به: ف تی ۳ تاریخ: ۵۹/۸/۲۳

[موقعیت گردان ۲۶۱]

دستور فرمایید موقعیت گردان ۲۶۱ (سرگرد منتصر) را گزارش نمایند.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۴۹۵

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[اقدامات عملیاتی]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۱۱۰ - ۵۹/۸/۲۳

یک گروهان در آن محور بوده و با توپخانه ۱۳۰ و ۱۵۵ و ۱۷۵ محور را تا این ساعت (۲۴۰۰) زیر آتش داریم. ضمن این که گردان ۲۶۱ نیز با توپ و تانک کمک کرده است. ۳ دیدبان توپخانه نیز در آن محور فعالیت می‌کنند. گردان ۱۰۰ به شاکریه تغییر مکان داده است.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۶۱

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف تی ۳ (دشت آزادگان)

[گردان ۱۰۰ و ۲۶۱]

بازگشت به شماره ۶۴۹۵ - ۵۹/۸/۲۴

پیرو شماره ۷۳-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۳ از تیپ خواسته شده که گردان ۲۶۱ را شبانه به منطقه شاکریه تغییر موضع دهد. علت اینکه گردان ۱۰۰ را به این محل اعزام داشته‌اید چیست و در حال حاضر گردان ۲۶۱ در چه موقعیتی می‌باشد؟

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۶

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[گردان ۱۰۰ و گروه رزمی ۱۴۸]

پیرو شماره ۱۱-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

- ۱- در حال حاضر که از گردان ۱۰۰ در منطقه شاکریه استفاده نموده‌اید، آنها را در منطقه کنار رودخانه گسترش داده و روی دشمن توسط سلاح‌های سازمانی آتش نمایید.
- ۲- سریعاً یک نفر نماینده در مسیر قرار دهید تا به مجرد این که گروه رزمی ۱۴۸ در منطقه حضور یافت، آنها را راهنمایی و در منطقه تیپ زیر امر بگیرید.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۷

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

«رمز»

به: تیپ ۳

[گروه رزمی ۱۴۸]

گروه رزمی ۱۴۸ را به محض وصول در بین شاکریه تا سبحانیه در جایی که گردان ۱۰۰ را مستقر

۱۶۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

نموده‌اید مستقر نمایید و گردان ۱۰۰ در منطقه اصلی خود به کار رود. ضمناً گروه رزمی ۱۴۸ در کنترل عملیاتی تیپ است. آن را یکپارچه به کار برید.

سرهنگ ستاد قاسمی

از : ل ۹۲ ر ۳ شماره: ۲۱-۴۸-۲۰۱

به: ف تیپ ۳ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[خودداری از تجزیه گروه رزمی ۱۴۸]

دستور فرمایید ضمن جلوگیری از تجزیه گروه رزمی ۱۴۸ در سبحانیه پل زده شود و گروه مزبور را از روی آن عبور دهید. ضمناً گروه رزمی ۱۴۸ در کنترل عملیاتی تیپ ۳ در محور حمیدیه- سوسنگرد به کار برده شود و دشمن را در محور حمیدیه- سوسنگرد منهدم نمایید.

سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۵۱۵

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[اعزام گردان ۲۶۱ به شاکریه]

گردان ۱۰۰ اشتباه نوشته شده و گردان ۲۶۱ برابر امریه لشکر به شاکریه اعزام گردیده است.

تیپ ۳

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۳۰-۴۸-۲۰۱

به: تیپ ۳ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[گروه رزمی ۱۴۸ در محور حمیدیه سوسنگرد]

بازگشت به ۶۵۱۵ - ۵۹/۸/۲۴

گروه رزمی ۱۴۸ که تحت کنترل عملیاتی آن تیپ گذاشته شده بین سبحانیه و شاکریه و پس از

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۶۳

زدن پل بر سبجانیه عبور داده و بر محور حمیدیه- سوسنگرد به کار برده شود و پس از عبور، گروهان اعزامی مربوطه‌اش به محور حمیدیه- سوسنگرد را گروه زیر امر خود داشته باشد.

سرهنک ستاد قاسمی

سرهنک ستاد حسین سروری

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۳

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: تیپ ۳

[گزارش خلبانان هوانیروز]

برابر اطلاع واصله از خلبانان هوانیروز بر اثر تلفات سنگین، دشمن در اطراف سوسنگرد پراکنده و در حال عقب‌نشینی است. سریعاً پل را نصب و گروه رزمی ۱۴۸ را جهت انهدام دشمن عبور دهید.

سرهنک ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۳۶

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: تیپ ۳

[گزارش وصول گروه رزمی ۱۴۸]

بازگشت به ۶۵۲۳ - ۵۹/۸/۲۴

دستور فرمایید ضمن برقراری پل، وصول و استقرار گروه ۱۴۸ در منطقه سبجانیه و عبور دادن آن از پل سریعاً گزارش نمایید.

تیپ ۳

شماره: ۶۵۲۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف ل ۹۲

[ورود و استقرار گروه رزمی ۱۴۸]

بازگشت به شماره ۲۰۱-۴۸-۱۰ - ۵۹/۸/۲۴

۱- گردان ۲۶۱ در محلی در نزدیکی شاکریه مستقر و مختصات آن متعاقباً اعلام خواهد شد.

۱۶۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

۲- گروه رزمی ۱۴۸ به تیپ مراجعه نموده است.

۳- یگان‌های تیپ ۳ برابر گسترش قبلی قرار دارند.

۴- در حال حاضر بر روی الله‌اکبر اجرای آتش می‌گردد. حدود ۱۰ تا ۱۱ تانک دشمن از بین رفته است.

تیپ ۳

شماره: ۶۵۳۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف ل ۹۲ زرهی

[اقدامات تیپ]

دشمن به طرف سوسنگرد در حال حرکت است. تیپ با هلی‌کوپتر و کاتیوشا و گردان‌های ۱۳۰، ۱۵۵ و ۱۷۵ و سایر یگان‌ها سعی در به هم زدن آرایش آنها دارد. ضمناً گروه رزمی ۱۴۸ در محور حمیدیه - سوسنگرد وارد عمل شده است.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۰

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

«رمز»

به: ف تیپ ۳

[تلاش جهت انهدام دشمن]

دستور دهید به تلاش خود جهت انهدام دشمن ادامه دهند و از آتش توپخانه‌های موجود بهره‌برداری بیشتری به وجود آید. هوانیروز باز هم پشتیبانی خواهد نمود. با گروه رزمی ۱۴۸ ارتباط برقرار و عملیات آن را هدایت نمایید. سعی نمایید که گروه رزمی ۱۴۸ (-) گروهان تقویت شده خود را در محور حمیدیه سوسنگرد تحت کنترل گیرد.

سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۶۵

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۴

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف تیپ ۳

[تأمین جاده حمیدیه سوسنگرد]

دستور فرماید سریعاً اعلام نمایند که آیا تأمین جاده حمیدیه- سوسنگرد به وسیله گروه رزمی

۱۴۸ برقرار شده است یا خیر. ضمناً وضعیت و موقعیت گروه رزمی ۱۴۸ و گردان ۲۶۱ تانک را گزارش نمایید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۶۵۴۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ل ۹۲ زرهی

[امکانات پل]

بازگشت به ۲۰۱-۴۸-۳۰ - ۵۹/۸/۲۴

خواهشمندم امکانات پل را فراهم تا برابر امریه بازگشتی فوق اقدام شود.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۵۶

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف تیپ ۳ زرهی

[احداث پل]

بازگشت به شماره ۶۵۴۹ - ۵۹/۸/۲۴

به فرماندهی گردان ۴۱۴ پل طی همین شماره ابلاغ شد که با هماهنگی با آن تیپ تسهیلات لازم

را برای احداث پل مورد نظر فراهم نمایید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از : ل ۹۲ رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۱

به: ف تیپ ۳، گروه رزمی ۱۴۸ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[گروه رزمی ۱۴۸ و گردان ۲۶۱]

دستور دهید چگونگی ارتباط با یکدیگر را گزارش نمایند. آیا گروه رزمی ۱۴۸ با تیپ ۳ در تماس است یا خیر؟ موقعیت گردان ۲۶۱ (منتصر) را گزارش کنید. آیا گردان ۲۶۱ (منتصر) با دشمن در تماس است یا خیر؟ گروه رزمی ۱۴۸ آخرین وضعیت خود را گزارش نمایید.

سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۵۶۱

به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[پل نداریم]

بازگشت به ۲۶-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

پل نداریم. فوراً بفرستید تا اقدام شود.

ف تیپ ۳ زرهی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۵۵۱

به: ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[گروهان رزمی ۱۴۸]

بازگشت به ۲۱-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

۱- گروه رزمی برابر دستوری که به وی صادر شده بود یک گروهان تقویت شده به محور

حمیدیه- سوسنگرد اعزام نموده، گروهان منها زیر امر منتصر در شاکریه است.

۲- این رمز در ساعت ۱۱۰۰ به تیپ رسیده.

۳- تیپ مقدرات پل ندارد.

تیپ ۳

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۶۷

شماره: ۶۵۵۳
تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

از : تیپ ۳
به: ل ۹۲
[نیاز به پل]

بازگشت به ۳۳-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

- ۱- ۴۸ ساعت قبل پل به لشکر اعزام گردید.
- ۲- پل زیر امر تیپ فاقد گراز [خودرو] برای حمل می‌باشد و اکنون اطراف پادگان برای عبور تانک نصب است. در صورت تصویب پل بفرستید.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۲
تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳
به: تیپ ۳
[نصب پل]

دستور داده شد جهت عبور یگان‌های تیپ، ظرف امشب پل نصب گردد. با افسر گردان ۴۱۴ هماهنگی و نامبرده را در مورد محل نصب پل توجیه نمایید.
سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۷
تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

از : ل ۹۲ زرهی رکن ۳
به: ف تیپ ۳، گد ۱۴۸

[انهدام دشمن و جلوگیری از نصب پل]

دستور دهید گد ۲۶۱ و ۱۴۸ و توپخانه‌های موجود با اجرای آتش‌های شبانه و ایذایی روی مختصات (۳۵-۹۶) و (۳۵-۹۶) و (۳۴-۹۵) و (۳۲-۹۳) دشمن را منهدم و اجازه ندهید دشمن به روی رودخانه کرخه در مختصات سبجانیه ۳۴-۹۵ پل احداث نماید.

سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۵۰۱-۰۳-۴۶۱

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[گزارش وضعیت]

از ساعت ۰۹۰۰ الی ۱۸۰۰ روز جاری برابر گزارش یگان‌های در خط و دیدبان‌های مقدم و توپخانه:

۱- در وضعیت دشمن تغییری حاصل نشده است.

۲- در اثر آتش توپخانه خودی در روی مواضع دشمن تعداد ۲ دستگاه تانک منهدم گردید.

۳- تعدادی از نفرات دشمن زخمی و به هلاکت رسیدند.

ف تیپ ۳

از : تیپ ۱ زرهی شماره: ۵۰۱-۰۳-۴۶۲

به: ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[حرکت دشمن به حردان]

برابر گزارش گروهان ۱۲۱ پیاده زرهی، ستون‌های موتوری دشمن که به وسیله هلی‌کوپتر اسکورت می‌گردند از آب‌تیمور به طرف حردان در حرکت هستند. به توپخانه و نیروهای در خط دستورات لازم داده شده است.

ف تیپ ۱ زرهی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۵۹۳

به: ف ل ۹۲ تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

[آتش شدید دشمن از طرف دهلاویه]

پیرو شماره ۶۵۶۳ - ۵۹/۸/۲۴

درگیری در منطقه تیپ ادامه داشته و در ساعت ۱۷۳۰ روز جاری تیپ شدیداً از طرف دهلاویه

و فنیخی زیر آتش دشمن بوده است.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۶۹

شماره: ۳-۳۹۴
تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲

[گزارش نوبه‌ای]

برابر گزارش دیدبان‌های مقدم توپخانه، خسارات و تلفات از طرف نیروی خودی بر دشمن از ساعت ۰۶۰۰ الی ۱۷۳۰ روز جاری به شرح زیر به عرض می‌رسد:

تانک ۲ دستگاه منهدم گردید و تعدادی از نفرات دشمن زخمی و به هلاکت رسیدند. در اثر تیراندازی توپخانه خودی آتش دشمن خنثی گردید. مهمات مصرفی ۳۵۶ گلوله. تغییری در وضعیت نیروهای خودی داده نشده.

تیپ ۳

شماره: ۶۶۰۱
تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲

[گزارش وضعیت]

بازگشت به شماره ۵۴-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

- ۱- تا ساعت ۱۸۰۰ تماس نداشتیم. دستور کار فرستادیم. فعلاً تماس خوب است. ضمناً ارتباط اف ام بین گروه رزمی و یگان جدا شده نبود.
- ۲- منتصر در اطراف شاکریه مستقر و جاده را زیر نظر دارد. قدرت مانور ندارد.
- ۳- گروهان تقویت شده در جلالیه درگیر و متوقف شد. یگان در دهکده نمونه است.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۵۹۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۴

به: ف ل ۹۲

[آب گرفتگی و گردان ۲۶۱]

بازگشت به شماره ۶۰-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۴

در محلی که لشکر دستور داده به علت آب گرفتگی گردان ۲۶۱ تحرک ندارد نمی‌تواند اجرای آتش کند. باید قبلاً زمین شناسایی می‌شد.

ف تیپ ۳

شماره: ۷-۴۸-۲۰۱

از : ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف تیپ ۳

[مقابله با دشمن]

بازگشت به شماره ۶۶۰۳ - ۵۹/۸/۲۴

- ۱- آماده باشید در صورت تک دشمن از مواضع قبلی پدافند نموده و هجوم دشمن را دفع نمایید.
- ۲- با استفاده از یگان‌های توپخانه موجود با آتش دشمن پاسخ دهید.
- ۳- با هوشیاری و آمادگی کامل حرکات دشمن را زیر نظر داشته و نتیجه را هر دو ساعت یک بار به لشکر گزارش نمایید.
- ۴- از اقدامات پل زنی دشمن به روی کرخه با آتش مؤثر توپخانه جلوگیری به عمل آورید.

تیپ ۳

شماره: ۳۲-۴۸-۲۰۱

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

«رمز»

به: تیپ ۳

[احداث پل]

بازگشت به شماره ۶۵۹۷ - ۵۹/۸/۲۴

دستور دهید در محل مناسب و با شناسایی کامل پل را احداث و گردان ۲۶۱ مأموریت را اجرا نماید.

سرهنگ ستاد قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷۱

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۳

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: تیپ ۳

[اجرای آتش روی دشمن]

بازگشت به شماره ۶۵۹۵ - ۵۹/۸/۲۴

۱- از مواضع فعلی خودی گد ۲۶۱ به روی دشمن حتماً اجرای تیر مستقیم بنمایید.

۲- از توپخانه‌های در دسترس به روی دشمن اجرای آتش کنید.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۷

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: تیپ ۳

[گزارش آخرین وضعیت گروه رزمی ۱۴۸]

آخرین وضعیت و موقعیت گروه رزمی ۱۴۸ (-) و اینکه از رودخانه عبور کرده است را گزارش نمایید.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

از طرف سرهنگ ستاد فهندژ

شماره: ۶۶۲۷

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲

[آسیب‌پذیری پهلوی چپ]

بازگشت به شماره ۱۲۶-۴۸-۲۰۱ - ۵۹/۸/۲۵

سمت چپ تیپ ۲ آسیب‌پذیر است. باید با دقت و هوشیاری این تک اجرا شود. مراقب پهلوی

چپ باشید.

ف تیپ ۳

۱۷۲ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۸-۴۸-۲۰۱

از: ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: تیپ ۳

[تأمین بر عهده تیپ]

بازگشت به شماره ۶۶۲۵ - ۵۹/۸/۲۴

تأمین جناح چپ تیپ ۲ به عهده خود تیپ واگذار شده است.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۶۴۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[تیپ در زیر آتش]

از ساعت ۰۵۳۰ روز جاری تیپ ۳ زیر آتش توپخانه و کاتیوشای دشمن قرار گرفته و ادامه دارد.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۶۴۱

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲

[پل و ارتباط با تیپ ۲]

۱- تا ساعت ۱۰۳۰ روز جاری پل زده نشده است.

۲- دیدبان کاتیوشا در محل مناسبی توسط یکی از افراد محلی قرار گرفته. با تیپ ۲ تماس

برقرار نیست.

۳- گردان ۲۶۱ صبح روز جاری ۵ دستگاه تانک و خودروی دشمن را منهدم نموده است.

ف تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷۳

شماره: ۶۳-۴۸-۲۰۱

از: ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: فرماندهی توپخانه لشکری

[توپخانه ۱۷۵ م]

به استناد گزارش تیپ ۳ دشت آزادگان از سمت ارتفاعات الله‌اکبر به طرف مواضع تیپ ۳ در حال پیشروی است. دستور فرمایید یگان توپخانه ۱۷۵ مم مستقر در منطقه روی هدف‌های درخواستی تیپ ۳ اجرای آتش مؤثر بنماید.

ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۶۶۹

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲

[تک دشمن از طرف ارتفاعات الله‌اکبر]

- ۱- دشمن از طرف ارتفاعات الله‌اکبر تک خود را شروع نموده است.
- ۲- پل تا ساعت ۱۴۴۰ نصب نشده و مشغول کار است.
- ۳- به طور کلی وضع بحرانی است و از تیپ ۲ خبری ندارم.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۶۷۱

از: تیپ ۳ زرهی

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گزارش ژاندارمری]

گزارش ساعت ۱۵۳۰ ژاندارمری حاکیست ۱۲ نفر اسیر گرفته‌ایم. مهمات از همه نوع، پزشکی و دارو نیازمندیم. زخمی زیاد است.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۰

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[نیروهای ضربتی]

بازگشت به شماره ۶۶۷۱ - ۵۹/۸/۲۵

دستور فرمایید به ژاندارمری سوسنگرد ابلاغ نمایند به طور کلی در حال حاضر هلی کوپتر قادر به پرواز نمی‌باشد. از راه زمین نیروهای ضربتی در حال حرکت می‌باشند.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۲

از: ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[سد و انهدام دشمن]

دستور فرمایید به منظور سد نمودن و انهدام پیشروی و نیروهای دشمن علاوه بر اقدامات انجام شده و ضروری، دستورات زیرین را به مورد اجرا بگذارند:

- ۱- از آتش‌های پشتیبانی حداکثر استفاده به عمل آید.
- ۲- از آتش خمپاره‌اندازهای موجود تیپ استفاده گردد.
- ۳- تیر مستقیم سلاح‌های سنگین روی دشمن اجرا گردد.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۳

از: ل ۹۲ ر ۳ عملیات

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف تیپ ۳ (گد ۱۰۰) و گروه رزمی ۱۴۸

[کمک به عبور از خط تیپ ۲]

دستور دهید گروهان پیاده از گد ۱۰۰ در محور حمیدیه و سوسنگرد و گروهان تقویت‌شده پیاده گد ۱۴۸ با دشمن تماس و ابوحمیظه را تأمین و به عبور از خط تیپ ۲ کمک نمایند. بنا به دستور احتیاط تیپ ۲ را تشکیل دهند. ضمناً فرماندهی گروهان با فرماندهی گروهان تقویت شده ۱۴۸ می‌باشد و تأمین محور را در طرفین برقرار نمایند.

سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷۵

شماره: ۶۶۸۱

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

از : تیپ ۳

به: ف ل ۹۲ زرهی

[ژاندارمری سوسنگرد]

در ساعت ۱۶۴۵ روز جاری با ژاندارمری سوسنگرد تماس تقاضای کمک نموده و تعدادی تانک

منهدم کرده‌اند.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۷۵

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

از : ل ۹۲ ر ۳

به: ف گروه رزمی ۱۴۸ مشهد

[تأمین جهت عبور تیپ ۲]

دستور فرمایید پس از عبور از رودخانه با زیر امر گرفتن گروهان تقویت شده آن یگان و

گروهان جدا شده گردان ۱۰۰ پیاده مستقر در روی جاده در محور حمیدیه - سوسنگرد با آرایش

کامل به صورت ال به پیشروی خود ادامه و ابوحمیظه را تأمین و فضای کافی جهت عبور یگان‌های

تیپ ۲ زرهی از خط آن گروه را فراهم نمایید.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۶۷۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

از : تیپ ۳

به: ف ل ۹۲

[عبور گروه رزمی ۱۴۸ از روی پل]

در ساعت ۱۵۳۰ گروه رزمی ۱۴۸ منها از روی پل عبور نموده است.

ف تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۷

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

از : ل ۹۲ ر ۳

به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان

[گردان ۲۶۱ و شناسایی با رزم]

به محض دریافت این پیام به گردان ۲۶۱ (منتصر) دستور بدهید با انجام عمل شناسایی با رزم

استعداد دشمن را در منطقه یگان مزبور کشف و آبادی سبحانیه را تأمین و نتیجه را گزارش نمایید.
ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۶۶۹۹

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف ل ۹۲ زرهی

[گزارش وضعیت]

بازگشت به شماره ۵۹/۸/۲۵ - ۲۰۱-۴۸-۷۲

- ۱- تمام موارد فوق اجرا گردیده و می گردد.
- ۲- در صورت امکان مقرر فرمایید گردان ۲۶۱ بنا به نظر تیپ ۳ به کار برود.
- ۳- تعداد ۲ نفر افسر زخمی و یک نفر پاسدار زخمی شده‌اند و یک دستگاه آمبولانس آسیب دیده است.

تیپ ۳

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲۲

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳ عملیات

تاریخ: ۵۹/۸/۲۵

به: ف تیپ ۳

[گردان ۲۶۱]

بازگشت به شماره ۵۹/۸/۲۵ - ۶۶۹۹

گد ۲۶۱ تحت امر آن تیپ بوده، برابر دستور که ارسال خواهد شد، گد فوق باید تأمین سبحانیه را برقرار نماید، چون دشمن در آن مستقر می‌باشد.

سرهنگ قاسمی

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷۷

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۷

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

به: تیپ ۳

[گزارش آخرین وضعیت]

آخرین وضعیت را سریعاً گزارش نمایید.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۲۲

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

به: ف تیپ ۳ زرهی

[سوسنگرد و موقعیت تیپ]

دستور فرمایید سریعاً وضعیت سوسنگرد و هم موقعیت تیپ را گزارش نمایند.

سرهنگ قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۶۲

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

به: ف تیپ ۳ زرهی

[ارتباط با فرمانده لشکر]

بازگشت به شماره ۶۷۳۹ - ۵۹/۸/۲۶

فرماندهی لشکر در منطقه است. روی بی‌سیم اف ام به گوش است با وی تماس حاصل نمایید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۶۷۶۳

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

به: ف ل ۹۲

[وضعیت دشمن]

به قرار اطلاع دشمن به سمت گلپهاریه در حال پیشروی است و قصد دارد جاده حمیدیه -

سوسنگرد را قطع نماید.

تیپ ۳

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲

شماره: ۷۶۴۷
تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

[ورود تیپ ۲ به شهر سوسنگرد]

وضعیت خودی گد ۲۶۱ در محل مربوطه مستقر گردیده و موفق به نابود کردن چندین تانک دشمن شده. در ضمن یک آمبولانس و ۲ تانک خودی آسیب دیده و ۲ نفر زخمی شده. وضعیت دشمن در منطقه سوسنگرد منهدم و در حال فرار است و تیپ ۲ وارد شهر سوسنگرد گردید. ضمناً منطقه الله‌اکبر و سوسنگرد از ساعت ۰۴۰۰ جاری تاکنون زیر آتش دشمن قرار دارد.

تیپ ۳

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲

شماره: ۶۷۸۳
تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

[وضعیت تیپ]

بازگشت به شماره ۵۹/۸/۲۲ - ۲۰۱-۴۸-۹۳

گد ۲۶۱ در سبحانیه و گروهان ۱۰۰ زیر امر تیپ ۲ قرار گرفته. دیگر یگانی برای تیپ ۳ باقی نمانده. برابر دستور عملیاتی، آن منطقه به عهده تیپ ۲ و گروه رزمی ۱۴۸ می‌باشد. فقط من اشتباه کردم به خاطر اینکه لشکر غافل گیر نشود گزارش نمودم که هشدار داده باشم. رکن سوم باید ببینند همراه تقاضا همواره هدف مسئول کردن فرمانده است، به خدا مقدر نیست.

تیپ ۳

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳ عملیات
به: ف تیپ ۳ زرهی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۲
تاریخ: ۵۹/۸/۲۶

[بررسی منطقه و گزارش مجدد]

بازگشت به شماره ۵۹/۸/۲۶ - ۶۷۸۳

- ۱- گد ۲۶۱ در سبحانیه زیر امر تیپ ۳ می‌باشد و باید جزء نیروهای تیپ ۳ باشد.
- ۲- گروهانی از گد ۱۰۰ در منطقه محور حمیدیه- سوسنگرد بوده که زیر امر تیپ ۲ قرار دادم

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۷۹

که در آینده نزدیک بنا به دستور و زیر امر یگان مربوطه قرار خواهد گرفت.
۳- آمادگی داشته باشید و پیش‌بینی برای آینده به عمل آورید که محور حمیدیه- سوسنگرد قبلاً جزء منطقه عملیاتی آن تیپ بوده. یگانی برای آن تعیین و پیشنهاد دهید تا بررسی و نتیجه آن ابلاغ شود.

سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۲
به: ل ۹۲ زرهی
شماره: ۱۷۲۱
تاریخ: ۵۹/۸/۲۶
[درخواست یگان احتیاط]

این یگان به صورت پرده پوشش در منطقه مربوطه پدافند می‌نماید. با توجه به زمان عمل و آتش توپخانه و نقل و انتقالات دشمن مقرر فرمایید یک گردان تانک یا یک گروه رزمی جهت احتیاط این یگان در نظر گرفته شود و سریعاً به منطقه اعزام گردد.

تیپ ۲

از : ستاد ل ۹۲ ر ۳
به: ف تیپ ۳ زرهی
شماره: ۲۰۱-۴۸-۸۱
تاریخ: ۵۹/۸/۲۷
[موقعیت گردان ۲۶۱]

دستور دهید سریعاً موقعیت استقرار گردان ۲۶۱ را به لشکر گزارش نمایید.
ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳
به: تیپ ۳، تیپ ۲
شماره: ۲۰۱-۴۸-۹۱
تاریخ: ۵۹/۸/۲۷
[انهدام پل دشمن]

برابر اطلاع، دشمن در نزدیکی ابوجلال به روی رودخانه کرخه اقدام به پل زدن نموده. دستور دهید پل را منهدم کنند و گشتی بفرستند و با دشمن مقابله شدید نمایند و نتیجه را کاوش و گزارش کنید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

از : تیپ ۳ شماره: ۶۸۳۱
به: ف ل ۹۲ زرهی تاریخ: ۵۹/۸/۲۷
[آخرین وضعیت]

- ۱- وضعیت خودی تغییری نکرده.
 - ۲- دشمن در منطقه الله اکبر حرکاتی مبنی بر تقویت خود انجام می دهد.
 - ۳- از ساعت ۰۴۳۰ صبح روز جاری تا ساعت مخابره این پیام مواضع خودی زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار دارد که به وسیله خمپاره و توپ و تانک و توپخانه جواب آن داده شده است.
- ف تیپ ۳

از : ل ۹۲ زرهی ر ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۰
به: ف تیپ ۳ دشت آزادگان تاریخ: ۵۹/۸/۲۷
[پدافند غیر عامل]

- دستور فرماید اقدامات زیر را انجام دهند:
- ۱- نیروهای موجود را در عرض بیشتر گسترش دهید، به طوری که فاصله هر خودرو از دیگری ۱۰۰ تا ۱۵۰ متر باشد.
 - ۲- پرسنل را به وضع موجود آشنا نمایید که از آتش نیروهای دشمن آسیب نینند.
- ف ل ۹۲ سرهنگ ستاد قاسمی

از : ستاد لشکر ۹۲ زرهی رکن ۳ شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۳
به: تیپ ۳ «رمز» تاریخ: ۵۹/۸/۲۸
[یگان توپخانه ۱۷۵ م]

طبق اعلام فرمانده توپخانه لشکری به علت نداشتن ارتباط اف ام، با حفظ عمل کلی بودن یگان ۱۷۵ م از این تاریخ ۵۹/۸/۲۸ دستورات به یگان مزبور از طریق تیپ ابلاغ می شود. دستور

پیامها، دستورات، طرحها و هدایت عملیات / ۱۸۱

فرمایید مراتب را در نظر داشته و تا دستور ثانوی مستقیماً از یگان توپخانه عمل کلی درخواست
آتش پشتیبانی نمایند. رونوشت این دستور به سرگرد آجوری ابلاغ گردد.

سرهنگ ستاد قاسمی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۴۶

از: ل ۹۲ زرهی ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۸

به: ف تیپ ۳ زرهی

[گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م]

طبق اعلام فرمانده توپخانه لشکری به علت نداشتن ارتباط اف ام با حفظ عمل کلی بودن یگان
۱۷۵ م از تاریخ ۵۹/۸/۲۸ تا دستور ثانوی کنترل و هدایت تاکتیکی گد ۳۸۸ با آن یگان بوده و از
آتش آن برای کوبیدن هدفهای منطقه تیپ استفاده نمایند. ضمناً تطبیق کننده همه آتشهای توپخانه
موجود در منطقه آن یگان به عهده فرمانده گردان ۳۱۸ می باشد. هم چنین دستورات مربوط به
واگذاری مأموریتهای عمل کلی برای ابلاغ به گد ۳۸۸ از طریق آن تیپ ابلاغ خواهد شد.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

شماره: ۶۹۱۳

از: تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۸

به: ف ل ۹۲

[اقدامات دشمن]

وضعیت خودی تغییری نکرده، دشمن در تپه‌های الله اکبر اقدام به حرکاتی در عمق و عرض
نموده، مواضع خودی از ساعت ۰۶۰۰ تاکنون زیر آتش شدید دشمن قرار دارد که متقابلاً پاسخ داده
می شود و زاویه یاب فرمانده گردان ۳۱۸ منهدم شد.

ف تیپ ۳

شماره: ۶۹۴۵

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۹

به: ل ۹۲ زرهی

[وضعیت خودی و دشمن]

بازگشت به شماره ۲۷۶-۱۷۰-۵۰۱-۵۹/۸/۲۹

- ۱- در وضعیت خودی تغییری حاصل نشده است.
- ۲- دشمن از ساعت ۰۶۰۰ صبح تاکنون مواضع ما را زیر آتش داشت که یک نفر از یگان قرارگاه مجروح گردید.
- ۳- یگان ۱۳۰ مم مورد تک هوایی قرار گرفت و تلفات یک نفر و زخمی ۲ نفر بودند.
- ۴- دشمن به نظر می‌رسد که مرتباً یگان‌های خود را تقویت می‌نماید و تیپ آتش ۱۳۰ مم را از دست داده است.

تیپ ۳

شماره: ۶۹۵۷

از : تیپ ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۲۹

به: ل ۹۲

[آخرین وضعیت]

- ۱- وضعیت خودی تغییری نکرده.
- ۲- دشمن اقدام به تقویت خود در الله‌اکبر نموده و چند قبضه توپ ۱۳۰ مم خود را به جلو آورده.
- ۳- به قرار اطلاع دشمن تعداد ۲۰ دستگاه تانک و نفربر در شمال دهلاویه مستقر نموده.
- ۴- مواضع خودی تا مخابره این پیام زیر آتش توپ و موشک دشمن قرار دارد.

تیپ ۳

پیام‌ها، دستورات، طرح‌ها و هدایت عملیات / ۱۸۳

شماره: ۶۹۹۷
تاریخ: ۵۹/۸/۳۰

از : تیپ ۳
به: ف ل ۹۲

[پاسخ گردان ۳۸۸]

بازگشت به شماره ۴۶-۴۸-۲۰۱-۵۹/۸/۲۸

۱- فرمانده گد ۳۸۸ اظهار می‌دارد که چون در سوسنگرد درگیر است نمی‌تواند امریه بازگشتی فوق را اجرا نماید.

۲- با توجه به وضعیت حساس ارتفاعات الله‌اکبر مقرر فرمایید کلیه پشتیبانی آتش گد فوق از این تیپ سریعاً روشن و نتیجه را امر به ابلاغ فرمایند.

ف تیپ ۳

شماره: ۴۵-۴۸-۲۰۱
تاریخ: ۵۹/۸/۳۰

از : لشکر ۹۲ زرهی رکن سوم
به: فرماندهی ناحیه ژاندارمری ۷
موضوع: تقویت گروهان هوزگان

در مورد واگذاری یک یگان رزمی جهت اعزام به هوزگان با نزاجا مکاتبه، به استناد امریه شماره ۲۶۷۸ - ۵۹/۸/۲۹ - نزاجا مد عملیات دستور فرمایید، گروهان هوزگان را توسط نیروهای ژاندارمری و مردمی تقویت و از شهر دفاع و نگهداری شود.

ف ل ۹۲ زرهی سرهنگ ستاد قاسمی نو

شماره: ۷۰۱۳
تاریخ: ۵۹/۸/۲۹

از : تیپ ۳
به: ل ۹۲

[وضعیت خودی و دشمن]

۱- وضعیت خودی تغییری نکرده است.

۲- دشمن اقدام به احداث سنگر در دو سمت الله‌اکبر نموده که شبانه آن را اشغال خواهد نمود.

۳- مواضع خودی و دشمن از ساعت ۰۱۰۰ بامداد تاکنون زیر آتش شدید توپخانه قرار دارد.

تیپ ۳

۱۸۴ / تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی

شماره: ۲۰۱-۴۸-۱۱۵

از: ل ۹۲ ر ۳

تاریخ: ۵۹/۸/۳۰

به: ف تیپ ۳

[اجرای آتش بر سنگرهای دشمن]

بازگشت به شماره ۷۰۱۳ - ۵۹/۸/۳۰

دستور فرمایید محل احداث سنگرهای جدید دشمن را به محض شنیدن صدایی یا دیدن،

شدیداً زیر آتش توپخانه و تانک بگیرید.

ف ل ۹۲ سرهنگ قاسمی

بررسی و تجزیه و تحلیل

**عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی
در منطقه دشت آزادگان**

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان

۱- کلیات

در بررسی جریان عملیات مناطق دیگر گفته شد که منطقه عملیات لشکر ۹۲ زرهی در خوزستان عموماً به چهار منطقه عملیاتی مستقل تقسیم شد. یکی از آنها منطقه دشت آزادگان بود که شامل منطقه شمالی و جنوبی رودخانه کرخه از حمیدیه تا سوسنگرد و بستان و پاسگاه مرزی سوبله می‌باشد. تپه‌های الله‌اکبر و تنگ جزابه و دامنه جنوبی ارتفاعات میشداغ را در شمال کرخه و محور حمیدیه - سوسنگرد - بستان و قسمت‌های جنوبی این محور را تا کرانه‌های شمالی و جنوبی کرخه کور دربرمیگیرد.

هدف‌های عمده ارتش متجاوز عراق در این محور اشغال سوسنگرد و حمیدیه و تهدید شهر اهواز از سمت غرب بود. این محور به علت مسیر شاخه شرقی، غربی رودخانه کرخه که از حمیدیه شروع شده و تا مرز ادامه می‌یابد به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم می‌گردد. تنها پل ارتباط بین دو قسمت، پل بستان، معروف به پل سابله، بود. بنابراین حرکات در دو قسمت الزاماً به صورت نیمه مستقل اجرا می‌شد. پشتیبانی متقابل بین یگان‌های مستقر در شمال و جنوب کرخه فقط با آتش میسر بود. ولی هر دو قسمت در حمیدیه به یک هدف می‌رسیدند.

در محور اهواز - حمیدیه، شهر اهواز را مورد تهدید قرار می‌دادند. چنانچه نیروهای متجاوز عراق موفق می‌شدند در شمال یا جنوب به موازات رودخانه کرخه پیشروی کنند و به حمیدیه برسند، شهر اهواز از دو قسمت جنوب و غرب مورد تهدید جدی قرار می‌گرفت. برای جلوگیری از ایجاد این تهدید، در طرح‌های عملیاتی لشکر ۹۲ زرهی، تیپ ۳ این لشکر

مأمور به مقابله با این تهدید بود. حتی پادگان این تیپ نیز در کرانه شرقی کرخه در ۱۰ کیلومتری غرب حمیدیه احداث شده بود، تا در بروز تهدید ناگهانی، این تیپ بتواند سریعاً ارتفاعات اللهاکبر در شرق تنگ چزابه را، که بهترین محل برای دفاع از محور شمال رودخانه بود، اشغال کند و با تخریب پل بستان مانع پیشروی نیروهای دشمن به سمت شرق از شمال و جنوب رودخانه شود.

در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران نیز همین طرح اجراء شد. لشکر با بروز حوادث مرزی که از اوایل شهریورماه سال ۱۳۵۹ شدت گرفت، عناصری از تیپ ۳ دشت آزادگان را به تپه‌های اللهاکبر اعزام و نیروی مراقبتی تشکیل داد. ضمن اینکه پاسگاه‌های زاندارمری سوسنگرد تقویت شدند و مراقب وضعیت بودند.

با شدیدتر شدن حوادث مرزی در ۲۱ شهریورماه، کلیه عناصر لشکر ۹۲ زرهی از جمله تیپ ۳ زرهی به منطقه عملیاتی مربوطه اعزام شدند. عناصر زیر امر قرارگاه تیپ ۳ زرهی در منطقه عمومی تپه‌های اللهاکبر مسقر گردیدند. منطقه عملیاتی این تیپ برابر طرح عملیاتی حرّ لشکر ۹۲ زرهی، از حمیدیه تا خط مرز و از رودخانه کرخه کور در جنوب تا تپه‌های رملی شمال دشت آزادگان گسترش داشت.

با توجه به مسیر شرقی، غربی رودخانه کرخه، تیپ ۳ مجبور بود ضمن اینکه تلاش اصلی خود را در خطرناک‌ترین معبر، یعنی تنگ چزابه و شمال بستان، به کار برد باید در منطقه کرخه‌کور نیز مراقبت می‌کرد تا نیروهای دشمن از جنوب وارد هویزه و حمیدیه و سوسنگرد نشوند. این یک مأموریت بسیار مشکلی برای این تیپ بود. به خصوص با کمبودهای زیادی که این تیپ داشت، پوشش و دفاع در این جبهه که کاملاً به صورت (ال) از جنوب حمیدیه تا تنگ چزابه حدود ۸۰ کیلومتر عرض داشت، به سادگی امکان‌پذیر نبود. به

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۸۹

هر حال تیپ ۳ با مقدوراتی که در اختیار داشت تلاش اصلی خود را در شمال غربی بستان و بعد در تپه‌های الله‌اکبر به کار بُرد و نتوانست اقدام مؤثری در منطقه جنوبی کرخه و حوالی کرخه‌کور انجام دهد.

نبرد با مزدوران عراقی در این جبهه نیز از اوایل شهریورماه با برخورد‌های مرزی در پاسگاه‌های ژاندارمری آغاز شد. نیروهای متجاوز، ابتدا پاسگاه‌های مرزی این منطقه را که از سوبله در غرب بستان و شمال باطلاق هورالعظیم شروع می‌شود و تا پاسگاه‌های رشیده و طاوسییه و صفریه و دویرج و فکه ادامه می‌یابد، تجاوزات خود را شروع کردند و به خصوص پاسگاه سوبله را که در مقابل خطرناک‌ترین معبر، یعنی تنگ چزابه، قرار داشت، مورد تهدید قرار دادند.

با آغاز تجاوز عمومی، یک ستون زرهی و مکانیزه دشمن از پاسگاه سوبله وارد خاک ایران شد، در شمال رودخانه کرخه به سمت تپه‌های الله‌اکبر پیشروی نمود. این ستون متجاوز پس از عقب راندن نیروهای مدافع ما از تپه‌های الله‌اکبر به دو شاخه شد. یک شاخه تلاش خود را در محور شمالی ادامه داد و شاخه دیگری از رودخانه کرخه در حوالی بستان به جنوب رودخانه عبور کرد. پس از اشغال بستان در محور بستان، دهلاویه، سوسنگرد پیشروی نمود. هم‌زمان با پیشروی نیروهای متجاوز در این محور، ستون دیگر دشمن از جنوب کرخه‌کور به سمت شمال پیشروی کرد تا محور حمیدیه- سوسنگرد را قطع کند. ابتدا سوسنگرد را محاصره و اشغال نماید، سپس حمیدیه را تصرف کند و به هدف نهایی خود در این منطقه که شهر اهواز بود، نزدیک شود.

تیپ ۳ زرهی در هفته اول نبرد سعی کرد تنگ چزابه در شمال بستان را در کنترل داشته باشد، ولی موفق نشد و مجبور شد به تپه الله اکبر در حدود ۲۰ کیلومتری شمال شرقی بستان عقب‌نشینی و پیشروی دشمن را در محور شمال کرخه سد نماید.

تیپ تا اواخر مهر توانست جلوی پیشروی دشمن را در شمال و جنوب کرخه بگیرد، ولی در ۲۷ مهر نیروهای متجاوز موفق شدند عناصر تیپ ۳ را از الله اکبر عقب برانند. تیپ ۳ حدود ۷ کیلومتر دیگر به سمت شرق عقب‌نشینی کرد و در تپه‌های شرق الله اکبر موضع پدافندی اشغال نمود. نیروهای متجاوز با اشغال تپه الله اکبر کنترل منطقه بستان را به دست گرفتند و موفق شدند بر روی رودخانه کرخه پل بزنند و در محور بستان - سوسنگرد پیشروی کنند و تیپ ۳ با نیروی ناتوانی که داشت، مجبور شد قسمتی از تلاش خود را متوجه محور جنوبی کرخه سازد؛ هم‌زمان با این تهدید، یک تهدید دیگر دشمن از سمت جنوب (کرخه کور)، ایجاد شد. نبردهای سخت و سرنوشت‌ساز در محور حمیدیه - سوسنگرد بین رزمندگان جانباز ما با نیروهای متجاوز رخ داد. در این مبارزه دلیرانه گروه نامنظم شهید چمران و پاسداران انقلاب و نیروهای مردمی نیز سهم بسزائی داشتند.

مهم‌ترین و آخرین تهدید در ۲۳ آبان ماه به وسیله نیروهای متجاوز به کار برده شد. نیروی متجاوز از سمت غرب و جنوب سوسنگرد حمله کرد و آن را محاصره نمود که با حمله متقابل تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در ۲۶ آبان، سوسنگرد آزاد شد. جریان این نبرد در بخش جداگانه‌ای به نام عملیات آزادسازی سوسنگرد بیان گردیده است.

پس از این نبرد، ۱۵ دی ماه، لشکر ۱۶ زرهی در کرخه کور و هویزه نیز تغییری در وضعیت نداد. از اوایل سال ۶۰ با نبرد خیبر در آخر اردیبهشت ماه، نبرد طراح در مردادماه

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۹۱

این سال حوادثی پیش آمد که در بخش‌های مستقل بررسی شده است و در این بخش فقط حوادث دو ماه اول نبرد در دشت آزادگان مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

۲- ایمان و اعتقاد

نظر به این که شرایط و وضعیت یگان‌های تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی مانند تیپ‌های ۱ و ۲ آن لشکر بود، درباره چگونگی اثرات ایمان و اعتقاد در یگان‌های این تیپ به کتاب تیپ ۱ لشکر ۹۲ زرهی قسمت پنجم (تجزیه و تحلیل) مراجعه شود.

۳- بررسی چگونگی رعایت اصول جنگ در عملیات تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی

شرایط کلی عملیات در منطقه مسئولیت تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی تا حدودی مانند سایر مناطق عملیات این لشکر بود. امکان بکار بردن اصول جنگ نیز مانند منطقه تیپ ۱ و ۲ بود؛ لذا چگونگی کاربرد این اصول در عملیات تیپ ۳ زرهی حتی الامکان خلاصه‌تر بیان می‌شود.

الف- اصل هدف: مأموریت اولیه تیپ ۳ زرهی در طرح‌های عملیاتی پدافندی لشکر ۹۲ زرهی، پدافند در معبر شمال بستان و منطقه حمیدیه و هویزه در امتداد رودخانه کرخه کور بود. هدف این مأموریت سد کردن پیشروی دشمن در محورهای حلفائیه، سوبله، الله‌اکبر، پادگان دشت آزادگان، اهواز و محور سوبله، بستان، سوسنگرد، حمیدیه، اهواز و محور جنوب بستان، نهر کرخه کور بود. بنابراین هدف و مأموریت مشخص بود. در محور اصلی که از غرب به شرق در شمال بستان بود، اجرای مأموریت امکان‌پذیر بود؛ حتی یک گردان رزمی سازمان یافته کامل و تقویت‌شده نیز می‌توانست تنگ چزابه را حفظ کند. ولی مأموریت پدافند از کرخه کور در عرض قریب ۵۰ کیلومتر به سادگی امکان‌پذیر نبود. به علاوه رودخانه کرخه در مسیر شرقی، غربی از حمیدیه تا سوسنگرد و بستان، منطقه را به دو

قسمت کاملاً مجزا تقسیم کرده بود که تنها پل ارتباطی در بستان بود و تخریب آن چندان مشکل نبود.

هدف و مأموریت برای دفاع از سوسنگرد و اهواز فوق‌العاده حساس و حیاتی بود. اما یگانی که به نحو مطلوب بتواند این مأموریت را اجرا کند، در ابتدای جنگ در اختیار لشکر ۹۲ زرهی نبود. گرچه نسبت به سایر مناطق عملیاتی، استعداد یگان مدافع این منطقه قوی‌تر بود، زیرا تیپ ۳ زرهی دارای دو گردان تانک و دو گردان مکانیزه بود که با یک گردان توپخانه ۱۵۵ میلیمتری خودکشی پشتیبانی می‌شد، ولی استعداد رزمی موجود تیپ آن‌قدر نبود که بتواند در دو منطقه جدا از هم مأموریت اجراء کند، بنابر این هدف از نظر کلی کاملاً منطقی بود ولی نیروی کافی برای وصول به هدف در دسترس نبود.

ب- اصل وحدت فرماندهی: نظر به اینکه مسئولیت عملیاتی این منطقه به تیپ ۳ زرهی واگذار شده بود و یگان مجزای دیگر در این منطقه وارد عمل نشده بود، وحدت فرماندهی از نظر کل سازمان تیپ وجود داشت، ولی این تیپ هم مانند سایر تیپ‌ها فرمانده سازمانی نداشت و عملاً در ابتدای جنگ سرگرد زرهی صفوی که فرمانده گردان ۲۹۳ تانگ بود، سرپرستی تیپ را نیز به عهده داشت و مسلماً یک فرمانده گردان در درجه سرگردی نمی‌تواند به ۴ گردان مشابه خود که درجه آنها نیز در همان حد و حدود بود، اعمال نفوذ فرماندهی کافی داشته باشد، ضمن این‌که این افسر نیز در روزهای اول نبرد مجروح شد و از روز پنجم مهر، سرهنگ زرهی ستاد عمیدی که هیچ‌گونه آشنایی با پرسنل تیپ و منطقه عملیات نداشت، به سرپرستی تیپ تعیین شد؛ این افسر در هدایت تیپ موفقیت چندانی نداشت و تیپ ۳ با وجود داشتن استعداد رزمی نسبی کافی نتوانست حداقل ارتفاعات الله‌اکبر را که تنگ چزابه را با آتش کنترل می‌کرد، نگهدارد و آن را از دست داد.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۹۳

پ: اصل تمرکز قوا: لشکر ۹۲ زرهی در آغاز جنگ تحمیلی به تنهایی مسئولیت تمام خوزستان را عهده‌دار بود که به چهار منطقه مستقل تقسیم می‌شد. تیپ ۲ در منطقه دزفول، تیپ ۱ در منطقه اهواز، تیپ ۳ در منطقه دشت آزادگان و عناصری از تیپ ۱ در منطقه خرمشهر بکار برده شده بود. لشکر امکانات دیگری نداشت؛ ضمن اینکه هر چهار منطقه در نوع خود حیاتی بود. بنابراین لشکر بیش از یگان‌های تیپ ۳ نمی‌توانست یگان دیگری به این منطقه اختصاص دهد. در رده تیپ نیز با توجه به اینکه استعداد یگان‌های تیپ کمتر از ۵۰ درصد بود، ۴ گردان رزمی تیپ حداکثر حدود ۲ گردان استعداد داشت که باید هم به تهدید از جبهه غرب در منطقه شمال بستان پاسخ می‌داد و هم تهدید از سمت جنوب و کرخه‌کور را خنثی می‌کرد. با توجه به این وضعیت اجرای این اصل بیش از آنچه عمل شد، امکان نداشت.

ت- اصل صرفه‌جویی در قوا: اجرای این اصل نیز بیش از آنچه که شد، امکان نداشت؛ زیرا نیروی موجود حداقل مورد نیاز بود و از این حداقل نمی‌شد قسمتی را از نقطه‌ای برداشت و در یک نقطه دیگر بکار برد. عملاً کلیه عناصر تیپ به صورت نیروی پوشش عمل می‌کردند. مواضع سدکننده به صورت کلاسیک اشغال نشده بود، احتیاطی هم در رده تیپ و گردان‌ها وجود نداشت. تیپ، یگان‌ها را به صورت دسته بکار می‌برد و حتی امکان بکار بردن گروهان وجود نداشت.

ث- اصل غافل‌گیری: غافل‌گیری در پدافند هنگامی بیشتر است که یگان مدافع امکان داشته باشد، نیروی احتیاط با ضربت قوی نگهدارد و نیروهای خط مقدم دفاع با مقاومت و فشار به دشمن در مواضع سدکننده، نیروهای حمله‌ور دشمن را به کمین‌گاه یا قتل‌گاه در محلی که برخلاف تمایل فرماندهی نیروی دشمن است، بکشاند و نیروی احتیاط پاتک

طرح‌ریزی شده در محلی که دشمن انتظار آن را ندارد، اجرا و نیروهای دشمن را منهدم نماید. همان‌گونه که در اصل صرفه‌جویی در قوا بیان شد، تیپ ۳ زرهی اصولاً احتیاطی نداشت تا بتواند پاتک مؤثر اجرا کند. یگان‌های مستقر در مواضع سدکننده پدافندی نیز آن‌چنان مستحکم نبودند تا دشمن را مجبور به حرکت در سمت دلخواه خود کنند؛ بنابراین غافل‌گیر کردن دشمن با توان رزمی موجود به صورت کلاسیک امکان‌پذیر نبود، اما همان‌گونه که در عملیات تیپ‌های ۱ و ۲ و فرماندهی ارونند گفته شده، در این عملیات، عناصر لشکر ۹۲ زرهی و به طور کلی رزمندگان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، یک نوع غافل‌گیری به کار گرفتند که مورد انتظار دشمن نبود.

فرماندهی ارتش متجاوز عراق در تجاوز به خاک میهن اسلامی ما برآورد کرده بود که رزمندگان ما با توجه به شرایط خاصی که برای ارتش بعد از انقلاب پیش آمده بود، قادر به مقاومت قابل ملاحظه‌ای نخواهند بود و ظرف ۳ روز تا یک هفته، ارتش متجاوز به هدف‌های کلی خود در خوزستان خواهد رسید، ولی رزمندگان ما ثابت کردند که دشمن، کور خوانده و در محاسبات خود ملت ایران را خیلی دست کم گرفته بود. رزمندگان ما گرچه به علت برتری کامل عددی و تجهیزاتی ارتش متجاوز نتوانستند مواضع اولیه در خط مرز را حفظ کنند، ولی به دشمن هم اجازه ندادند به سادگی پیشروی کند.

تیپ ۳ زرهی نیز در محورهای عملیاتی غرب و جنوب همین عمل را انجام داد و پیشروی دشمن را در غرب تپه الله‌اکبر تا ۲۷ مهر متوقف کرد. در جنوب، محور حمیدیه و سوسنگرد اصولاً اجازه پیشروی به شمال کرخه‌کور داده نشد و دشمن چندین بار حمله کرد، ولی تلفات سنگینی داد. در این عمل متقابل، رزمندگان ما، اعم از عناصر لشکر ۹۲ زرهی و

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۹۵

رزمندگان نامنظم و پاسدار و مردمی، بهترین عامل غافل گیر کردن دشمن و انهدام نیروهای او در این منطقه نبرد بودند.

ج- اصل سادگی: با توجه به مسیر شرقی، غربی رودخانه کرخه در منطقه مسئولیت تیپ ۳ زرهی که این منطقه را به ۳ قسمت مجزا قسمت می کرد، از حمیدیه تا بستان فقط یک پل در بستان به روی این رودخانه نصب بود. سادگی عملیات در این منطقه از بین رفته بود. به خصوص اینکه عملاً فرماندهی تیپ در ۲ سمت غرب و جنوب درگیر شده بود که هر ۲ سمت خطرناک بود. فرماندهی تیپ با توان رزمی ضعیفی که داشت نمی توانست به سادگی هر ۲ جبهه را اداره کند و پشتیبانی متقابل جبهه غرب و جنوب امکان نداشت. فقط توپخانه ها که در مرکز منطقه در غرب کرخه مستقر بودند، آن هم توپخانه های برد بلند ۱۳۰ و ۱۷۵ م، می توانستند در هر ۲ جبهه اجرای آتش کنند. ولی برای تغییر مکان یگان های مانوری این امر امکان پذیر نبود. چنانچه فرمانده تیپ لازم می دید یگانی را از منطقه شمال کرخه به منطقه جنوب کرخه تغییر مکان دهد، باید رودخانه را تا حمیدیه به مسافت بیش از ۳۰ کیلومتر دور می زد و از حمیدیه وارد جاده سوسنگرد می شد و پس از حداقل ۲۰ کیلومتر راه پیمایی دیگر به کرانه کرخه کور و پس از ۳۵ کیلومتر دیگر به سوسنگرد و ۴۰ کیلومتر دیگر به بستان می رسید، یعنی یگان های تیپ برای تغییر گسترش باید ۵۰ تا ۹۰ کیلومتر راه پیمایی در منطقه نبرد می کردند، در حالی که وضعیت زمین و مسیر رودخانه ایجاب می کرد منطقه شمالی و جنوبی رودخانه به ۲ یگان مستقل یا نیمه مستقل واگذار شود.

ج- اصل تأمین: منطقه عملیات تیپ ۳ در دشت آزادگان از نظر طبیعی تا حدودی به ایجاد تأمین کمک می کرد، زیرا در شمال رودخانه کرخه، تنگ چزابه به عرض حدود ۲ کیلومتر قابل پوشش بود که در شرایط معمولی قابلیت حرکات تاکتیکی نداشت؛ در نتیجه

شمال منطقه تقریباً تأمین بود. تپه‌های رملی در پهلوی شمال تا نزدیکی پادگان دشت آزادگان ادامه داشت. در جنوب قسمت شمالی منطقه نیز رودخانه کرخه مانع غیرقابل عبور بود و پهلوی جنوبی را تأمین می‌کرد. در داخل منطقه به سمت شمالی نیز تپه‌های متوالی از دامنه جنوبی میشداغ تا حمیدیه وجود داشت که پس از میشداغ، تپه الله‌اکبر بود. در شرق آن نیز چند ردیف تپه قرار داشت که برای تهیه مواضع سدکننده متوالی بسیار مناسب بود و همین تپه‌ها در سد کردن پیشروی دشمن در این محور کمک بسیار بزرگی به یگان‌های تیپ ۳ زرهی کرد. ولی در منطقه جنوبی کرخه عرض جبهه از جنوب‌غربی بستان تا ۱۰ کیلومتری جنوب حمیدیه، بیش از ۷۰ کیلومتر بود که تنها عارضه مهم طبیعی، نهر کرخه‌کور و مالکیه و نیسان بود که عبور از آن‌ها چندان مشکل نبود. برای برقراری نیروی پوشش در این جبهه ۷۰ کیلومتری حداقل ۲ گردان سوارزرهی لازم بود. برای ایجاد مواضع سدکننده کافی نیز حداقل ۷ گردان رزمی مورد نیاز بود. لشکر ۹۲ زرهی چنین نیرویی در اختیار نداشت و تیپ ۳ زرهی حدود یک گروهان تقویت‌شده برای تأمین و دفاع تمام این منطقه ۷۰ کیلومتری اختصاص داده بود. البته نیروی نامنظم شهید چمران و نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و هنگ ژاندارمری سوسنگرد (به وسیله پاسگاه‌های ژاندارمری) و نیروهای مردمی تا حدود پرده، پوشش و مراقبت برقرار کرده بودند. ضمناً باید توجه داشت که این مشکل تا حدودی برای نیروهای متجاوز نیز وجود داشت و نیروی متجاوز نیز نمی‌توانست بدون توجه به مناطق باز جبهه ۷۰ کیلومتری بدون مراقبت و تأمین در یک عرض محدود پیشروی کند. چنانچه دو بار برای تصرف جاده حمیدیه - سوسنگرد و اشغال سوسنگرد حمله کرد و هر دو بار با دادن تلفات سنگینی مجبور به عقب‌نشینی شد. این

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۹۷

مسئله نشان می‌دهد که در برآوردهای عملیاتی، باید مشکلات و محدودیت‌های هر دو طرف متخاصم را در نظر گرفت.

لازم به یادآوری است که در تأمین محور حمیدیه - سوسنگرد و کرانه کرخه کور و نisan، نیروهای مردمی و ژاندارمری نقش مؤثر داشتند، به خصوص در تهاجم اول نیروهای متجاوز در مهرماه سال ۵۹ به این محور، نقش اصلی را در انهدام نیروهای دشمن و عقب راندن وی، عناصر باقی‌مانده خودی، گروه نامنظم شهید چمران، سپاه پاسداران و نیروهای محلی ایفا کردند.

ح- اصل مانور: از آغاز تجاوزات مرزی ارتش متجاوز عراق در منطقه مرزی شمال‌غربی بستان، پاسگاه‌های مرزی ژاندارمری این منطقه به صورت میدان نبرد فعال درآمد. پاسگاه‌های سوبله ورشیده و طاوسی و صفریه چندین بار مورد هجوم نیروهای متجاوز عراق قرار گرفت و عناصر تیپ ۳ زرهی با قدرت کافی عمل متقابل انجام دادند و نیروهای متجاوز را از حوالی پاسگاه‌های مرزی عقب راندند. پس از آغاز تهاجم عمومی ارتش متجاوز عراق، یگان‌های تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در حدود مقدرات توان رزمی خود برای مقابله با تهدیدات، مانورهای انجام دادند، ولی ضعف توان رزمی نسبی و ضعف سیستم کنترل و فرماندهی اجازه نداد تا تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی بتواند با اجرای مانورهای مناسب پاتک نماید و نیروهای متجاوز را عقب براند، یا ضربات سنگینی به آنان وارد سازد.

در دو ماه اول جنگ، تنها عمل مثبت تیپ ۳ این بود که با وجود از دست دادن ارتفاعات الله‌اکبر موفق شد پیشروی دشمن را به تپه‌های شرقی الله‌اکبر سد کند و این تپه‌ها را تا آخر اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۶۰ حفظ نماید. ولی در منطقه جنوب کرخه عناصر این تیپ موفق نشدند عمل مؤثری انجام دهند. در عملیات آزادسازی سوسنگرد در آبان ۱۳۵۹ تیپ

۲ لشکر ۹۲ زرهی و گردان ۱۴۸ پیاده لشکر ۷۷ وارد عمل شدند و سوسنگرد را از محاصره و سقوط نجات دادند. بنابراین امکان اجرای این اصل برای تیپ ۳ زرهی وجود نداشت. استعداد دشمن در مقابل تیپ ۳ بیش از یک تیپ مجهز و سازمان یافته بود. تیپ ۳ زرهی نمی توانست حمله متقابل کند. گرچه لشکر چندین بار دستور داد و اصرار کرد؛ حتی در یک پیام فرمانده لشکر تیپ را به امام زمان قسم داد که حمله کند، ولی تیپ در شرایطی نبود که بتواند دستور را اجرا کند، زیرا عملاً استعداد رزمی تیپ به کمتر از یک گردان رزمی تقلیل یافته بود.

خ- اصل تعرض: در بیان اصل مانور گفته شد که تیپ ۳ زرهی در ماه های اول نبرد امکانی برای تعرض نداشت. فقط در روزهای قبل از تجاوز عمومی ارتش عراق برای کمک به پاسگاه های مرزی چند حرکت تعرضی محدود کرد. پس از شروع جنگ عمومی، تیپ، قسمتی از توان ضعیف خود را نیز از دست داد و شرایط روحیه پرسنل نیز در سطح پایین قرار گرفت. به این علت که خانواده افسران و درجه داران در خانه های سازمانی پادگان دشت آزادگان ساکن بودند. با فشار اولیه نیروی متجاوز نگرانی خانواده در درجه داران ایجاد شد و عده ای از آنان صحنه نبرد را ترک کردند و به فکر نجات خانواده های خود شدند. این مسئله یک ضربه بزرگ روانی به تیپ بود و تیپ را از امکان تعرض متقابل محروم کرد. تنها کاری که فرماندهان توانستند انجام دهند، این بود که عناصر باقی مانده را وادار کنند در مواضع سد کنند و جلوی دشمن بایستند. به هر حال یگان های این تیپ تا آخر اردیبهشت سال ۱۳۶۰، یعنی در مدت ۸ ماه اول نبرد، نتوانستند عمل تعرضی انجام دهند. اولین تعرض این تیپ در نبرد الله اکبر و در ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۶۰ به مرحله اجرا گذاشته شد که در این

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۱۹۹

نبرد تپه‌های الله‌اکبر از دشمن پس گرفته شد و جریان این نبرد در کتاب جداگانه‌ای بیان شده است.

۴- هماهنگی‌ها

الف- هماهنگی بین رده‌های فرماندهی ارتشی: نظر به این‌که در منطقه عملیات دشت آزادگان، عنصر اصلی رزمی، تیپ ۳ زرهی بود و یگان نظامی دیگری وارد عمل نشده بود، وحدت فرماندهی وجود داشت و با وجود این‌که تیپ، فرمانده و معاون سازمانی نداشت، فرمانده یکی از گردان‌های تانک (سرگرد صفوی فرمانده گردان ۲۹۳) ضمن حفظ سیمت فرماندهی گردان سرپرستی را نیز عهده‌دار بود.

در بررسی حوادث و اتفاقات، نکته‌ای که حکایت از اختلاف نظر بین فرماندهان کند، دیده نمی‌شود. به نظر می‌رسد کلیه فرماندهان، دستورات سرپرست تیپ را بدون عذر و بهانه اجرا می‌کردند.

بررسی شرح جریانات نشان می‌دهد که در مرحله اول نبرد روحیه نیز خیلی عالی بوده، ولی پس از شکست‌های اولیه، روحیه تضعیف شده و کنترل فرماندهی ضعیف گردیده. در تهاجم نیروی متجاوز در محور شمال بستان الله‌اکبر این تیپ موفق نشده تنگ چزابه را حفظ کند و به الله‌اکبر عقب‌نشینی کرده، ولی الله‌اکبر را تا ۲۷ مهر ماه نگهداشته است. بعد از تعیین سرپرست جدید تیپ (سرهنگ عمیدی) شرایط سخت نبرد در تفاهم بین لشکر و تیپ اثر نامطلوبی داشته و هماهنگی کافی نبوده است، لشکر به تیپ فشار آورده که حداقل مواضع الله‌اکبر را حفظ کند، ولی تیپ در گزارش‌های خود از ضعف توان رزمی و ضعف سیستم فرماندهی و کنترل شکایت کرده، حتی سرپرست تیپ رسماً نوشته است قادر به اداره تیپ

در شرایط موجود نیست، با وجود این مسائل به نظر نمی‌رسد عدم هماهنگی‌ها تأثیری در نتیجه عملیات داشته باشد، زیرا به هر حال تیپ آنچه را که می‌توانسته انجام داده است.

ب- هم‌آهنگی با سایر رزمندگان: در اوایل جنگ در منطقه شمال کرخه عناصر غیرارتشی چندان فعال نبودند و تیپ ۳ زرهی تقریباً به تنهایی عمل می‌کرد. بنابراین مسئله هماهنگی چندان مطرح نبود، البته نیروهایی از سپاه پاسداران و نیروی نامنظم در ماه‌های بعد، در این منطقه مستقر شدند، ولی در این قسمت فقط ۲ ماه اول جنگ مورد نظر است.

در منطقه جنوب کرخه هنگ ژاندارمری سوسنگرد و نیروهای نامنظم و سپاه پاسداران و نیروهای مردمی فعال‌تر بودند، حتی می‌توان گفت تا نبرد آزادسازی سوسنگرد (۲۶ آبان ۵۹) و استقرار تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی در این منطقه، نقش اصلی نبرد را در این منطقه عناصر غیرارتشی به عهده داشتند. عناصری از تیپ به صورت دسته، تانک و پیاده مکانیزه عملیات رزمندگان غیرارتشی را تقویت می‌کردند. در مدارک در دسترس هیچ‌گونه حادثه‌ای که دلیل بر ناهماهنگی‌ها باشد، مشاهده نمی‌گردد، اگر هم اختلاف سلیقه‌ای وجود داشته در سطحی نبوده که اختلالی در امر فرماندهی و هدایت عملیات ایجاد کند.

۵- چگونگی مسائل اطلاعاتی در عملیات دشت آزادگان

الف- جو: وضعیت جوّی پاییز و زمستان سال ۱۳۵۹ در صحنه عملیات خوزستان در شرح

جریان نبردهای دیگر بیان شده و از تکرار آن در این قسمت از عملیات خودداری می‌شود.

ب- زمین: مناطقی از زمین منطقه عملیات که در این قسمت مورد نظر است، محدود

است. از جنوب به نهر کرخه‌کور و ادامه آن در سمت غرب در امتداد رودخانه نیسان تا باتلاق هورالعظیم در مرز و از شمال تپه‌های رملی، شمال رودخانه کرخه که از غرب

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۰۱۱

حمیدیه تا شمال غربی بستان امتداد دارد و به ارتفاعات میشداغ وصل می‌شود. از مغرب خط مرز غرب بستان، از شرق به حمیدیه، این منطقه عملیات با مسیر شرقی، غربی رودخانه کرخه به دو قسمت مجزا تقسیم می‌شود که تنها ارتباط شمال و جنوب رودخانه، پل بستان یا پل سابله است. یک پل دیگر در مسیر شمالی، جنوبی کرخه در غرب پادگان دشت آزادگان وجود دارد که محور تدارکاتی شمال کرخه از این پل عبور می‌کند، دو قسمت شمالی و جنوبی از لحاظ شکل طبیعی زمین کاملاً متفاوت است. قسمت جنوبی دشت کاملاً باز و صاف بدون هرگونه برجستگی می‌باشد، که تنها عارضه طبیعی نهر کرخه کور و نهر سابله و مالکیه است. در صورتی که شمال رودخانه کرخه تپه ماهور است و دو رشته تپه به موازات یکدیگر از شمال بستان تا حمیدیه وجود دارد و بین این دو رشته تپه ماهور، دشت کم عرضی است که تپه‌های طرفین کاملاً بر آن تسلط دارند، تپه‌های شمالی رملی است و حرکات خودروها و حتی پیاده نظام در قسمت‌هایی که رمل‌ها به مرور زمان محکم نشده‌اند، بسیار مشکل است. تپه‌های جنوبی نسبتاً سفت و محکم هستند ولی پس از مدتی عبور و مرور استحکام خود را از دست می‌دهند. منطقه شمال کرخه تا وصول به حمیدیه، به طور کلی فاقد عوارض مصنوعی و شهر و آبادی است. ولی در قسمت جنوب کرخه، بخش بستان و شهر سوسنگرد و بخش‌های هویزه و حمیدیه و آبادی‌های زیادی وجود دارند. این منطقه پرآب و سبز قابل کشاورزی بوده و نسبتاً پرجمعیت است. وضعیت منطقه عملیات از لحاظ نظامی به شرح زیر است:

(۱) عوارض حساس: مهم‌ترین عارضه حساس این منطقه شهر سوسنگرد است که

مرکز فرماندهی دشت آزادگان است و نظر به این که در منطقه خوزستان مهمترین و

وسیع‌ترین منطقه ایرانی عرب زبان منطقه دشت آزادگان است، با توجه به هدف‌های

سیاسی حکومت متجاوز عراق و مطرح کردن مسئله قومیت عربی، این منطقه حساس‌ترین منطقه است و به همین علت نیروهای متجاوز پس از اشغال خرمشهر، تلاش اصلی خود را برای اشغال سوسنگرد که آن را به زبان عربی خفاجیه می‌نامیدند به کار بردند. به نظر می‌رسد هدف نهایی استراتژیکی حکومت بعث عراق در صورت موفقیت، مطرح کردن قومیت عربی در این منطقه بود که خوشبختانه هم‌میهنان عرب زبان ما که ساکن این منطقه بودند، کوچکترین گرایشی به گزافه‌گویی‌های صدام و دارودسته او از خود نشان ندادند.

عوارض حساس دیگر در منطقه جنوب، کرانه نهر کرخه‌کور و نهرهای سابل و مالکیه بود که در کنترل گرفتن آنها تسهیلاتی برای تهیه مواضع سدکننده پدافندی ایجاد می‌کرد. در منطقه شمال کرخه تپه‌های نزدیک تنگ جزابه و تپه‌های الله‌اکبر و تپه‌های شرقی آن بود.

(۲) معابر وصولی: هدف‌هایی که در منطقه عملیات مورد بحث برای ارتش متجاوز بعث عراق وجود داشت، از غرب به شرق عبارت بودند از: شهر سوسنگرد، حمیدیه و شهر اهواز. بنابراین هدف نهایی در این منطقه شهر اهواز بود و اشغال سوسنگرد و حمیدیه به ترتیب، وصول به این هدف را برای ارتش متجاوز تسهیل می‌کرد. معابر وصولی برای این هدف‌ها شامل ۳ معبر اصلی بود که از شمال به جنوب عبارت بودند: از مسیر تنگ جزابه (شمال بستان) تپه الله‌اکبر و تپه‌های شرقی آن تا پادگان دشت آزادگان و حمیدیه و اهواز، این معبر در شمال رودخانه کرخه قرار دارد. معبر دوم در جنوب کرخه پس از عبور از مرز و گذشتن از تنگ جزابه و عبور از شمال کرخه به جنوب آن وارد بستان می‌شود و در محور بستان- سوسنگرد- حمیدیه به

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۰۳

اهواز می‌رسد. معبر سوم از سمت جنوب کرخه کور به شمال آن امتداد می‌یابد و پس از عبور از دشت بین جاده کرخه کور و محور حمیدیه و سوسنگرد به این محور می‌رسد و به سمت حمیدیه و یا سوسنگرد امتداد می‌یابد که پس از وصول به حمیدیه به سمت اهواز ادامه می‌یابد.

(۳) موانع: موانع مهم در این منطقه رودخانه کرخه است که غیرقابل عبور می‌باشد و همان‌گونه که گفته شد، فقط یک پل در بستان و یک پل در غرب پادگان دشت آزادگان روی آن قرار داشت. غیر از کرخه، زمین‌های باتلاقی اطراف حمیدیه مهمترین مانع می‌باشند که در تهاجم اولیه ارتش متجاوز تعدادی از خودروهای زرهی ارتش عراق در این باتلاق‌ها ماندند و منهدم شدند. غیر از این موانع، مسیر رودخانه‌های مالکیه و نیسان که شاخه‌های انشعابی کرخه هستند و تا حدودی نهر کرخه کور و بالأخره تپه‌های رملی شمال این منطقه، موانع قابل ملاحظه‌ای را تشکیل می‌دهند. مهم‌ترین مانع در جنوب کرخه آب‌گرفتگی منطقه است که در صورت باران‌های شدید منطقه و طغیان رودخانه کرخه ایجاد می‌گردد. در جنگ تحمیلی این عمل آب‌گرفتگی به شکل مصنوعی و احداث سد خاکی در رودخانه کرخه و سرازیر کردن آب رودخانه به دشت جنوبی ایجاد شد.

(۴) میدان دید و تیر: در منطقه جنوب کرخه به علت هموار بودن منطقه، میدان دید و تیر بسیار خوب بود و فقط آبادی‌ها برای این منظور محدودیت ایجاد می‌کردند. ولی در شمال منطقه که تپه ماهور است، میدان دید و تیر در نقاط مختلف متفاوت است و به طور کلی در دامنه غربی و شمالی و جنوبی تپه‌ها میدان دید و تیر به سمت مقابل بسیار خوب، ولی در داخل تپه ماهورها محدود است.

(۵) اختفاء و پوشش: در قسمت جنوبی منطقه فقط آبادی‌ها و شهرها، اختفاء و پوشش محدود ایجاد می‌کنند. در دشت باز بین رودخانه کرخه و کرخه کور تقریباً هیچ‌گونه اختفاء و پوششی وجود ندارد، ولی در قسمت شمال کرخه، وجود تپه ماهورها اختفاء و پوشش نسبتاً خوبی ایجاد می‌کند. اطلاعات افسران و درجه‌داران از شرایط زمین به قدر کافی بود، زیرا این منطقه پادگانی تیپ ۳ زرهی بود و بارها تمرینات رزمی در آن اجراء کرده بودند و به خصوصیات منطقه آشنایی کافی داشتند.

پ- وضعیت دشمن در دو ماهه اول نبرد: فعالیت‌های خصمانه ارتش متجاوز عراق در منطقه مرزی خوزستان از اوایل دهه دوم شهریور ماه ۵۹ آغاز شد و از اوایل دهه سوم شهریور ماه شدت یافت. در منطقه عملیاتی دشت آزادگان، تجاوزات مرزی از ۲۴ شهریور آغاز شد و ارتش متجاوز عراق با آتش توپخانه، پاسگاه‌های مرزی سوبله و صفریه و شیده و طاوسیہ را که در محدوده عملیاتی تیپ ۳ زرهی قرار داشت زیر آتش گرفت. در ۲۵ شهریور حجم آتش دشمن شدیدتر شد و نیروهای رزمی ارتش متجاوز به پاسگاه‌های این منطقه نزدیک شدند و نبرد در اطراف پاسگاه‌ها به طور رسمی آغاز شد و تا شهریور ماه به طور متناوب ادامه یافت. از غروب روز ۳۱ شهریور، هم‌زمان با تجاوز در سایر جبهه‌های نبرد خوزستان نیروهای متجاوز در محور خلفائیه - سوبله - بستان از خط مرز گذشتند و جنگ عمومی آغاز شد.

گسترش اولیه دشمن در این منطقه از فکه (در شمال) تا سوبله (در جنوب) به صورت یک منطقه نبرد بود. در این منطقه نبرد، ارتش متجاوز عراق ۶ گردان تانک و ۴ گردان مکانیزه با توپخانه‌های پشتیبانی مستقر کرده بود، در صورتی که از نظر گسترش یگان‌های لشکر ۹۲ زرهی، مسئولیت قسمت شمالی این منطقه با تیپ ۲ و قسمت جنوبی با تیپ ۳

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۰۵

زرهی بود. در ۲۶ شهریور پاسگاه صفریه مورد تهدید جدی قرار گرفت و به وسیله ارتش متجاوز عراق محاصره گردید که تیپ با عکس‌العمل شدید، نیروهای متجاوز را عقب راند. از نظر گسترش نیروهای دشمن، منطقه عملیاتی فکه و بستان مقابل عماره عراق قرار دارد. لشکر ۱ مکانیزه ارتش عراق در این منطقه متمرکز شده بود. تیپ ۲۷ این لشکر در ابتدا در مقابل پاسگاه‌های مرزی بین فکه تا سوبله گسترش یافته بود. تلاش اصلی لشکر ۱ مکانیزه عراق در محور عماره- فکه- دوسلک به مقصد دزفول به کار برده شد. در محور سوبله- بستان و الله‌اکبر تلاش فرعی وارد عمل شد، زیرا نیروهای متجاوز در آغاز جنگ برای رسیدن به هدف استراتژیکی دزفول و اهواز و خرمشهر گسترش داشتند که وصول به هدف دزفول یا اهواز خود به خود منطقه دشت آزادگان را دربرمی‌گرفت و نیروی متجاوز نیازی به تلاش مهم در این محور نداشت. فقط برای درگیر کردن قسمتی از عناصر لشکر ۹۲ زرهی یک تلاش فرعی در محور خلفائیه- بستان- الله‌اکبر وارد عمل کرد. برای این مأموریت یک گردان تانک و یک گردان مکانیزه با پشتیبانی توپخانه اختصاص داد. این یگان‌ها در روزهای اول نبرد موفق شدند، پاسگاه‌های مرزی غرب بستان را اشغال کنند و در شمال کرخه به طرف الله‌اکبر پیشروی نمایند، ولی در مقابل مقاومت تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی مجبور به توقف گردیدند. گردان مکانیزه وضعیت پدافندی گرفت و احتمالاً گردان تانک به جبهه دیگر اعزام شد، ولی از ۶ مهرماه، یگان‌های این محور نیز تقویت شد، زیرا لشکر ۱ مکانیزه در منطقه غرب شوش به هدف‌های خود رسیده بود و حدود یک تیپ زرهی شامل ۲ گردان تانک و ۲ گردان مکانیزه با پشتیبانی کافی در این محور مستقر گردید که احتمالاً عناصر تیپ ۲۷ لشکر ۱ مکانیزه بودند.

در اوایل هفته دوم نبرد، دشمن تلاش کرد از جنوب کرخه کور به شمال حمله کند و محور حمیدیه - سوسنگرد را تصرف و اهواز را از غرب تهدید نماید که با دادن تعداد زیادی تلفات مجبور به عقب‌نشینی شد. بار دیگر ارتش متجاوز عراق در ۲۳ آبان تلاش کرد سوسنگرد را اشغال و محور حمیدیه - سوسنگرد را قطع کند که با ناکامی مواجه شد. جریان این نبرد در کتاب آزادسازی سوسنگرد بیان گردیده است. به طور کلی عملیات دشمن در منطقه سوسنگرد به جز تصرف الله‌اکبر و اشغال غرب سوسنگرد با عدم موفقیت همراه بود.

۶- چگونگی مسائل عملیاتی در منطقه دشت آزادگان (۲ ماه اول جنگ)

الف- برآورد وضعیت:

گرچه در مدارک جنگ تحمیلی، برآورد وضعیت‌ها ثبت نگردیده، ولی همان‌گونه که در بررسی عملیات منطقه دزفول و اهواز و خرمشهر بیان شد. اختلافات سیاسی و ارضی ایران و عراق از سال ۱۳۴۸ شدت گرفت و از همان موقع، نیروی زمینی برای مقابله با تجاوز احتمالی ارتش عراق، در پادگان دشت آزادگان (غرب حمیدیه) نیرو مستقر کرد. یکی از مأموریت‌های تیپ ۳ از زمان استقرار در این پادگان، دفاع در شمال‌غرب بستان در صورت تجاوز ناگهانی ارتش عراق بود. براساس این برآوردها یکی از راه‌های کار احتمالی دشمن در تجاوز عمومی به خوزستان، وارد کردن یک ستون زرهی یا مکانیزه از محور خلفائیه - سوبله - بستان به خاک ایران و حرکت این ستون در شمال یا جنوب رودخانه کرخه یا در هر دو طرف به سمت سوسنگرد و حمیدیه و اهواز بود. ضمناً برآورد شده بود که تیپ ۱ لشکر ۹۲ زرهی به تنهایی قادر به پدافند در تمام منطقه جنوب‌غربی اهواز نخواهد بود. لذا تیپ ۳ بایستی قسمتی از تلاش خود را در محور جنوب کرخه کور وارد عمل می‌کرد. در جنگ

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۰۷

تحمیلی همین طرح اجرا شد و نیاز چندانی به برآورد در وضعیت جدید نبود؛ زیرا هر چهار عامل اصلی مؤثر در عملیات یعنی مأموریت، زمین، استعداد خودی و استعداد دشمن تقریباً همان بود که سال‌های قبل برآورد شده بود. به این دلیل در شروع عملیات با وجود این که در ۲۱ مهرماه هنوز دستور عملیاتی لشکر ۹۲ زرهی تهیه و منتشر نشده بود (در ۲۷ شهریور منتشر شد) عناصر تیپ ۳ زرهی مواضع پیش‌بینی شده قبلی را اشغال کردند.

ب- سازمان برای رزم:

همان‌گونه که در بند بالا بیان شد در شروع عملیات، وضعیت و شرایط برای لشکر ۹۲ زرهی محدود و مشخص بود، لشکر با همان مقدرات موجود خود باید در ۴ منطقه نبرد می‌کرد و مجبور بود همان طرح‌های پیش‌بینی شده قبلی را اجرا کند. بر مبنای آن، تیپ ۳ زرهی با همان سازمان پادگانی خود، که دارای ۲ گردان تانک، ۲ گردان مکانیزه، یک گردان توپخانه و عناصر پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی دیگر که برای این تیپ پیش‌بینی شده بود، وارد عمل گردید؛ اما نکته حائز اهمیت در سازمان‌دهی این بود که در آغاز جنگ تحمیلی، استعداد رزمی موجود یگان‌های تیپ کمتر از ۵۰ درصد بود. در حقیقت تیپ به جای ۴ گردان رزمی حدود ۲ گردان داشت که از نظر کمی و کیفی نیز در سطح بالایی نبودند. به عنوان مثال از ۱۰۶ دستگاه تانک کمتر از ۵۰ دستگاه حاضر به کار بود که وضع خدمه آنها نیز در سطح مطلوب نبود. لذا تیپ مجبور بود به جای به کار بردن سازمان گروه رزمی گردان و حتی به جای تیم گروهانی به صورت دسته‌های تقویت‌شده سازمان رزمی بدهد، گرچه اسامی آنها را گروهان و گردان می‌نامیدند.

پ- طرح عملیاتی تیپ:

در مدارک در دسترس، طرح عملیاتی تیپ موجود نبود و احتمالاً طرح عملیاتی تیپ اگر تهیه شده باشد، بعد از گسترش در منطقه عملیاتی و حتی بعد از درگیری با دشمن تهیه گردیده است؛ زیرا عناصر تیپ در ۲۱ شهریور به منطقه عملیاتی اعزام شدند. در صورتی که طرح عملیاتی حرّ لشکر در ۲۷ شهریور صادر گردیده است؛ بهر حال آنچه مسلم است، تیپ بر اساس طرح و تدبیری گسترش یافته و وارد عمل شده است. ممکن است این طرح به صورت کتبی تهیه شده و به صورت شفاهی یا دستورات جزء به جزء و مأموریتی ابلاغ گردیده باشد. پیام‌های مبادله شده بین قرارگاه تیپ و لشکر این نکته را تأیید می‌کند. در اولین دستور، مأموریت تیپ ۳ این بود که به نزدیک مرز حرکت کند و مواضع پدافندی الله‌اکبر را اشغال نماید. ولی پس از استقرار تیپ در الله‌اکبر و بروز حوادث مرزی، این مأموریت نادیده گرفته شد و عملاً یگان‌های تیپ در خط مرز به صورت نیروی پوشش از پاسگاه سوبله تا صفریه گسترش یافتند. قسمت اصلی توان رزمی تیپ در خط مرز و پاسگاه فرماندهی تیپ در صفریه و باقی‌مانده یگان‌ها در تنگ جزابه (شمال بستان) و عناصر پشتیبانی خدمات در تپه الله‌اکبر مستقر شد. باتوجه به این گزارش، طرح اولیه تیپ ۳ زرهی، استقرار در منطقه مرزی بین سوبله تا پاسگاه صفریه و پشتیبانی از پاسگاه‌های مرزی و پدافند از خط مرز بوده است که حتی گردان توپخانه کمک مستقیم نیز در جلوی (غرب) ارتفاعات میشداغ استقرار یافت و معلوم نیست چرا دستور لشکر اجرا نشده و مواضع الله‌اکبر اشغال نگردیده و تیپ به جای اینکه یک طرح پدافندی منطقی را در روی زمین منطقه عملیات پیاده کند، یک طرح پوشش و تأمین به مورد اجرا گذاشته شده و عمده قوای تیپ جلو مانع طبیعی میشداغ و تنگ جزابه بود. در مرحله اول نبرد عملیات، تیپ به

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۰۹

صورت تأخیری و بر مبنای عملیات عناصر تأمینی درآمده است، در صورتی که مأموریت لشکر و تیپ دفاع از منطقه بوده، در منطقه دشت آزادگان بهترین موضع دفاعی نزدیک به مرز، ارتفاعات میشداغ و تنگ چزابه در شمال بستان و در شرق آن تپه الله اکبر بود. اصولاً تیپ باید مواضع سدکننده پدافندی را از ابتدای شروع مخاصمات بر مبنای پدافند در تنگ چزابه یا تپه الله اکبر قرار می داد، ولی به علل شرایط نامساعد سیستم فرماندهی و کنترل در یگانها و ضعف توان رزمی و شاید علل دیگر که در زمان اجرا وجود داشته، امکان طرح ریزی و اجرای یک طرح پدافندی منطقی و اصولی وجود نداشته است. در ۳۱ شهریور ماه که روز آغاز جنگ عمومی بوده، تازه برای مین گذاری منطقه بین قرارگاه و لشکر تبادل نظر شده که آیا مین گذاری شود یا نشود. در صورتی که ایجاد موانع مصنوعی و تکیه به موانع طبیعی از مهم ترین اصول پدافندی است و نیازی به بحث ندارد.

ت- هدایت عملیات:

عملیات پدافندی و تأخیری تیپ ۳ زرهی لشکر ۹۲ زرهی در منطقه عملیات دشت آزادگان تا تثبیت کامل وضعیت پدافندی در آخر آبان ۱۳۵۹، شامل ۴ مرحله است که عبارتند از: مرحله یکم، پوشش و تأخیر در خط مرز، مرحله دوم، عقب نشینی به تپه های الله اکبر و پدافند در الله اکبر، مرحله سوم عقب نشینی به تپه های شرقی الله اکبر و پدافند در آن تپه ها و مرحله چهارم شرکت در عملیات آزادسازی سوسنگرد و تثبیت پدافند این منطقه نبرد.

(۱) مرحله یکم: پوشش و تأخیر در خط مرز

این مرحله از ۲۱ شهریور ۱۳۵۹ آغاز شد. گرچه حوادث مرزی بین پاسگاه‌های ایران و عراق از اوایل شهریورماه آغاز گردید، ولی در اوایل عناصر ژاندارمری مستقر در پاسگاه‌ها با تقویت‌هایی که می‌شدند، به تهدیدات عناصر متجاوز عراقی پاسخ می‌دادند، ولی از ۲۱ شهریور که تیپ ۳ زرهی هم‌زمان با سایر عناصر لشکر ۹۲ زرهی به منطقه عملیاتی اعزام شد، مجبور به تقویت پاسگاه‌ها گردید. دستوری که لشکر به تیپ داده بود این بود که تیپ مواضع ارتفاعات الله‌اکبر را اشغال کند. در همان روز تیپ از پادگان دشت آزادگان حرکت کرد. برابر گزارش، اولین ستون گردان ۱۰۰ مکانیزه در ساعت ۲۱۰۰ روز ۲۱ شهریور از پادگان به سمت مواضع الله‌اکبر حرکت نمود. در روز ۲۲ شهریور کلیه عناصر تیپ در ساعت ۰۹۰۰ روز ۲۲ در منطقه مستقر شدند. گردان ۳۱۸ توپخانه کمک مستقیم این تیپ نیز در پادگان اهواز مستقر بود. در ساعت ۰۶۰۰ روز ۲۲ شهریور از اهواز حرکت کرد و در ساعت ۱۰۰۰ همان روز یعنی پس از ۴ ساعت راه‌پیمایی در مسافت بین اهواز تا تپه الله‌اکبر که قریب ۶۰ کیلومتر می‌باشد، در منطقه عملیات مستقر گردید.

در روز ۲۴ شهریور، فرمانده تیپ گزارش داد در منطقه مرزی شناسایی کرده و با پاسگاه‌های ژاندارمری مرزی تماس گرفته، ارتش عراق ۹ دستگاه تانک در حوالی پاسگاه سوبله مستقر کرده و عناصر شناسایی تیپ، آنها را مشاهده کرده‌اند. عناصر ژاندارمری اظهار نمودند که یک افسر و دو سرباز عراقی به پاسگاه آمدند و میل جنگیدن ندارند. ضمناً تیپ درخواست نمود ۲ دستگاه بلدوزر برای تهیه مواضع به تیپ واگذار شود. باید توجه داشت در آغاز جنگ مهم‌ترین و حساس‌ترین کمبود یگان‌های ما، وسایل سنگین مهندسی بود. شاید بتوان گفت اصلاً وجود نداشت یا مؤثر نبود. در صورتی که در جریان نبرد مشخص

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۱۱

گردید ارزش یک دستگاه بلدوزر و لودر از تانک و نفربر بیشتر است. در جنگ و در بیابان، بدون وسایل سنگین مهندسی، هرگونه عملیات آفندی و پدافندی با تلفات و ضایعات بسیار سنگین مواجه می‌گردد.

در گزارش دیگر، روز ۲۴ شهریور، تیپ ۳ اعلام کرد که از ساعت ۱۲۰۰ تا ۱۴۰۰ روز جاری آتش توپخانه دشمن به مواضع تیپ باز شده و درخواست پشتیبانی هوایی گردید. ضمناً عناصر تیپ موفق شدند ۸ دستگاه تانک دشمن را منهدم نمایند. با توجه به این که نزدیک‌ترین فاصله بین خط مرز تا تپه‌های الله‌اکبر بیش از ۳۰ کیلومتر است و اگر در نظر گرفته شود که توپخانه‌های دشمن حداقل ۱۰ کیلومتر عقب‌تر از خط مرز مستقر بودند، به هیچ‌وجه برد توپخانه دشمن نمی‌توانسته به مواضع الله‌اکبر برسد، بنابراین از همین پیام‌های اولیه استنباط می‌شود که گزارش‌های متناقضی بوده و عناصر تیپ در تپه الله‌اکبر نبوده‌اند. حتی قسمتی از عناصر تیپ در خط مرز بوده‌اند که توانسته‌اند با تیر مستقیم ضد تانک ۸ دستگاه تانک دشمن را منهدم نمایند، اما حوادث بعدی نشان می‌دهد که عناصر تیپ جلوتر از بستان، یعنی حداقل ۲۰ کیلومتر غرب تپه الله‌اکبر گسترش داشته‌اند. به هر حال نبرد در این منطقه از روز ۲۴ شهریور عملاً آغاز شد.

در روز ۲۵ شهریور تیپ به لشکر گزارش داد، برابر اعلام هنگ ژاندارمری سوسنگرد پاسگاه‌های رشیده و طاوسییه با دشمن درگیر شده‌اند و همچنین در پاسگاه‌های مرزی فکه و سُمیده که در منطقه عملیات تیپ ۲ زرهی بود درگیری به وجود آمده است. لشکر ۹۲ به تیپ اطلاع داد، درگیری در پاسگاه‌های مرزی سوبله، رشیده، طاوسییه و منطقه چاه‌های نفت نزدیک مرز از ساعت ۱۵۳۰ روز جاری آغاز شده است، به تیپ دستور داد با امکانات خود عکس‌العمل مناسب در مقابل تهدیدات دشمن نشان دهد و دشمن را سرکوب نماید.

تیپ در ۲۶ شهریور گزارش داد در اجرای دستور، یک گروهان پیاده با ۷ دستگاه تانک در سوبله مستقر کرده، یک گروهان تانک تقویت شده با پیاده به صفریه اعزام شده و توپخانه خودی در حال اجرای تیراندازی به مواضع دشمن است. ژاندارمری سوسنگرد به لشکر گزارش داد، ارتباط پاسگاه سوبله از ساعت ۱۱۲۰ قطع گردیده و درگیری شدید در پاسگاه-های مرزی در جریان است.

تیپ ۳ در ادامه گزارش‌هایی روز ۲۶ شهریور اعلام کرد، گردان تانک چيفتن اعزامی به پاسگاه سوبله با پشتیبانی توپخانه، ضربت سختی به دشمن وارد کرد و دشمن را وادار به عقب‌نشینی نمود. در عملیات روز جاری تلفات خودی یک سرباز شهید و یک درجه‌دار مجروح بوده است. تیپ برای تقویت آتش توپخانه درخواست یک آتشبار ۲۰۳ م‌م کرد.

با وجود این‌که پاسگاه فکه در محدوده عملیاتی تیپ ۳ نبود، هنگ ژاندارمری سوسنگرد از این تیپ درخواست کرد یک گروهان تانک برای تقویت پاسگاه فکه اعزام کند. تیپ این درخواست را به لشکر گزارش و کسب تکلیف نمود. این گزارش نشان می‌دهد که هماهنگی و تفهیم کامل مأموریت‌ها بین عناصر رزمنده وجود نداشت و گرنه ژاندارمری باید درخواست خود را به لشکر می‌داده یا حداقل می‌دانسته که فکه در محدودیت مسئولیت کدام یگان لشکر است. در روز ۲۶ شهریور در منطقه پاسگاه صفریه نیز درگیری شدیدی رخ داد. تیپ ۳ یک گروهان تقویت شده پیاده و تانک به صفریه اعزام کرد و گردان توپخانه کمک مستقیم تیپ، به نزدیکی این پاسگاه تغییر مکان نمود.

تیپ ۳ در گزارش‌های روز ۲۷ شهریور گسترش عمومی یگان‌های تیپ را بدین شرح گزارش داد:

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۱۳

یک یگان تقویت شده سوبله، یک گروهان تقویت شده پیاده و تانک در صفریه، گردان ۳۱۸ توپخانه در صفریه، پاسگاه فرماندهی در صفریه، باقی‌مانده عناصر تیپ در نزدیکی بستان و عناصر پشتیبانی خدمات در الله‌اکبر مستقر است.

مأموریت به خوبی در حال اجرا است و تاکنون ۱۰ تانک دشمن منهدم شده و درگیری از پاسگاه صفریه تا پاسگاه رشیده از ساعت ۱۸۰۰ در حال اجرا است. این پیام نشان می‌دهد که طرح دفاعی تیپ در تپه الله‌اکبر به کلی کنار گذاشته شده و عناصر تیپ در خط مرز از سوبله تا پاسگاه رشیده گسترش یافته‌اند، بدون این‌که یگان دیگری مواضع سدکننده و یا عناصر تیپ، مواضع جزابه و الله‌اکبر را در عقب این خط پوشش، اشغال کرده باشد. با این وضع دشمن به هدف احتمالی اولیه خود که خارج کردن نیروهای ما از حالت تمرکزی و کشاندن آنها به صورت گسترش یگان‌های کوچک دسته و گروهان به پاسگاه‌های مرزی بوده، رسیده است.

به نظر می‌رسد، این اقدام اولیه تیپ در تجزیه قدرت رزمی یک اشتباه بزرگ بوده است. چنان‌که در همان روز ۲۷ شهریور، تیپ گزارش کرده که در پاسگاه صفریه برتری با نیروهای دشمن است و درخواست پشتیبانی هوایی و یک گردان توپخانه کرده است و به طور کلی در مرحله اول عملیات، این تیپ حساسیت بیش از اندازه به حفظ پاسگاه‌های مرزی نشان داده که همه آنها در غرب ارتفاعات صعب‌العبور میشداغ قرار دارند و عقب یگان‌های مدافع با این ارتفاع بسته می‌شود. این تدبیر چندان منطقی نبوده، چنان‌که در روزهای بعد سبب از دست رفتن نیروهای تیپ گردید. در حالی‌که اگر تیپ طرح دفاعی الله‌اکبر را اجرا می‌کرد، خیلی بهتر و ساده‌تر از تیپ ۱ و ۲ این لشکر می‌توانست مأموریت پدافندی خود را اجرا کند.

در ۲۸ شهریور، درگیری‌های مرزی در حوالی پاسگاه‌ها ادامه پیدا کرد. تیپ ۳ اولین پیام ناامیدی را گزارش داد و اعلام کرد که مقاومت بدون پشتیبانی توپخانه برد بلند خیلی مشکل است در صورتی که توپخانه برد بلند به علت عدم امکان دیدبانی در مسافت بیش از ۲۰ کیلومتر هیچ‌گونه اثر تاکتیکی نداشت. با این وجود لشکر در پاسخ درخواست تیپ ابلاغ کرد روز ۲۹ شهریور یک رَسَد توپخانه ۱۷۵ مم از گردان ۳۷۵ توپخانه اصفهان به منطقه الله‌اکبر اعزام می‌کند.

در ۲۹ شهریور درگیری در اطراف پاسگاه سوبله شدیدتر شد. تیپ مجدداً درخواست توپخانه برد بلند کرد و گزارش داد در روز ۲۸ شهریور ۲ نفر شهید و ۵ نفر مجروح شدند و ۳ تانک و ۳ کامیون دشمن نیز منهدم گردید. نیازمندی‌های تیپ جنگ‌افزار ضد هوایی، توپخانه برد بلند، بلدوزر و مین ضد تانک و ضد نفر، پزشک و پزشکیار اعلام شد. ضمناً تیپ در گزارش خود افزوده که روحیه پرسنل خوب است. پاسگاه فرماندهی تیپ در بستان مستقر است و سرپرست تیپ در پاسگاه صفریه شخصاً عملیات را هدایت می‌کند. این گزارش‌ها نشان می‌دهد که به طور کلی میل به جنگ و احساس مسئولیت در مقابل تاریخ و ملت ایران در پرسنل تیپ در سطح عالی بوده است، ولی مسائل منفی مؤثر در هدایت عملیات اجازه نداده است از این روحیه عالی به نحو کمال مطلوب استفاده شود.

در ۳۰ شهریور تیپ به فکر تقویت مواضع پدافندی افتاد و از لشکر درخواست کرد نظریات لشکر را درباره مین‌گذاری در منطقه ابلاغ کند. لشکر در ۳۱ شهریور اجازه مین‌گذاری را صادر کرد. درگیری در ۳۰ شهریور در منطقه تیپ ۳ زرهی چندان زیاد نبود و بیشتر درگیری در منطقه فکه بود.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۱۵

در ۳۱ شهریور با دریافت اجازه مین‌گذاری، تیپ از لشکر درخواست کرد برای اجرای این مأموریت، لشکر، تیپ را پشتیبانی کند و اظهار نمود که افسر مهندس مأمور به تیپ حاضر به مین‌گذاری نیست. در این درگیری در پاسگاه صفریه و سوبله که خیلی شدید شد، تانک‌های تیپ قادر به پاسخ‌گویی به تانک‌های دشمن نشدند. افسران تیپ، دلیل عدم ناتوانی ضعف تانک‌های چیفتن را دانسته و به لشکر گزارش دادند. برای جبران ضعف این تانک‌ها، یک گروهان تانک ام-۶۰ به تیپ واگذار می‌شود، در حالی که این استنباط صحیح نبود، ضعف در شرایط کلی پرسنل و وسایل بود نه در تانک چیفتن.

از بعد از ظهر روز ۳۱ شهریور تهاجم عمومی ارتش عراق در تمام جبهه‌ها از جمله جبهه تیپ ۳ زرهی آغاز شد. حوادث مرزی تبدیل به جنگ عمومی تحمیلی گردید و مرحله یکم عملیات تیپ ۳ به مرحله دوم تبدیل شد.

(۲) مرحله دوم عملیات:

از اوایل روز اول مهر، حمله طرح‌ریزی و هماهنگ‌شده ارتش متجاوز به داخل خاک ایران آغاز شد. در منطقه عملیات مورد بحث، نیروهای متجاوز با عناصر یک تیپ مکانیزه به پاسگاه‌های مرزی حمله کردند. با توجه به تجزیه شدن عناصر تیپ ۳ و موقعیت پدافندی نامناسبی که در غرب ارتفاعات میشداغ برای این تیپ بود، عناصر تجزیه شده تیپ نتوانستند جلو پیشروی دشمن را بگیرند. حتی اکثر آنها که در شمال پاسگاه سوبله و در پاسگاه‌های صفریه و رشیده بودند، نابود یا به دست دشمن اسیر شدند. عده‌ای نیز با وضع نامطلوبی متواری گردیدند. تیپ ۳ در گزارش‌های خود، چنین بیان کرد: پاسگاه سوبله سقوط کرد، تعدادی از وسایل توسط دشمن منهدم شد، تعدادی از پرسنل شهید و مجروح و مفقود گردیدند و پاسگاه صفریه نیز همین حال را دارد. دستور داده شد یگان‌ها یک‌خیز عقب-

نشینی کنند تا پشتیبانی هوایی و توپخانه برسد. تیپ تلاش می‌کند یک یگان برای حمله متقابل سازمان دهد. در گزارش دیگر تیپ اعلام شد که درگیری جدی از ساعت ۱۷۳۰ روز ۳۱ شهریور در پاسگاه سوبله آغاز شد. توپخانه دشمن واحدهای خودی را زمین‌گیر کرد، پرسنلی که فرار کرده‌اند خبر می‌دهند تلفات شدیدی به نیروهای خودی وارد شده و یک یگان که آماده حرکت برای تقویت یگان مستقر در سوبله بود، زیر آتش دشمن قرار گرفت و متلاشی گردید. از فرمانده و معاون آن یگان اطلاعی در دست نیست، درخواست یک گردان تانک کرد. در پیام‌های امروز مشاهده می‌شود که لشکر به تیپ دستور داده یک گروهان تانک زیر امر سروان مهرآرا قرار دهد. به نظر می‌رسد یگانی که تیپ اشاره کرده برای سوبله اعزام نموده، همین گروهان باشد، زیرا سروان مهرآرا نیز شهید یا اسیر شد و بعداً از او خبری به دست نیامد.

با توجه به گزارش‌های روز اول مهر به نظر می‌رسد که به علت ضعف تدبیر فرماندهی و تجزیه کردن قدرت رزمی تیپ در همان روز اول نبرد، نیروهای متجاوز موفق شدند ضربت سختی به عناصر تیپ ۳ وارد کنند و آنها را به عقب برانند. با وجود این که استعداد رزمی این تیپ قوی‌تر از تیپ ۱ و ۲ و منطقه پدافندی آن نیز خیلی مناسب‌تر بود، این تیپ کمتر از تیپ‌های دیگر مقاومت کرد.

در روز دوم نبرد، یعنی روز دوم مهر گردان ۳۱۸ توپخانه که هنوز انسجام و یکپارچگی آن حفظ شده بود، گزارش داد عناصر رزمی تیپ از موضع توپخانه نیز عقب‌تر رفته‌اند و اکنون توپخانه تنها در خط مقدم مانده است. در روز ۲۹ شهریور یک رسد توپخانه ۱۷۵م به منطقه تیپ ۳ اعزام شده بود و در تپه الله‌اکبر موضع گرفته بود. لشکر از گروه ۳۳ توپخانه

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۱۷

خواست بقیه عناصر گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵م را به الله اکبر اعزام کند و این گردان در تقویت آتش گردان ۳۱۸ توپخانه قرار گیرد.

نکته‌ای که لازم است بیان شود، این است که بررسی حوادث نشان می‌دهد از آغاز درگیری، عملیات یگان‌های توپخانه به استثنای وضعی که در مسئله دیدبان مقدم داشتند بسیار خوب بود. وحدت و یکپارچگی سازمانی توپخانه و آمادگی رزمی آنها بهتر از واحدهای رزمی بود. به هر حال تمام عناصر گردان ۳۸۸ توپخانه به منطقه الله اکبر رفت و با اجرای آتش جلوی سرعت پیشروی دشمن را سد کرد، فرمانده این گردان گزارش داد هیچ‌گونه هماهنگی در عملیات این منطقه وجود ندارد. یگان‌های رزمی از خط مقدم عقب‌نشینی کرده‌اند. لذا عنصری برای هدایت آتش وجود ندارد و اکثر یگان‌های رزمی تیپ به ۳ کیلومتر عقب‌تر از مواضع توپخانه عقب‌نشینی کرده‌اند. گردان ۳۸۸ توپخانه از ساعت ۷ صبح ۵۹/۷/۱ آتش پشتیبانی در منطقه سوبله اجرا می‌کند و تاکنون ۲۱۵ گلوله تیراندازی کرده است.

در سوم مهر گزارشی از جریان صحنه نبرد داده نشده یا در مدارک در دسترس موجود نبود. در روز چهارم مهر تیپ ۳ به لشکر گزارش داد، در تپه الله اکبر مستقر شده و قسمت عمده توان رزمی تیپ از بین رفته و موقعیت تیپ در خطر است و درخواست یگان تقویتی نمود. با این گزارش معلوم می‌شود عناصر تیپ در همان روز اول نبرد از تنگ چزابه هم عقب‌نشینی کرده و بیش از ۳۰ کیلومتر عقب رفته‌اند.

همانگونه که در عملیات تیپ‌های دیگر لشکر ۹۲ بیان شد در سوم مهر فرمانده جدید لشکر سرهنگ زرهی ستاد غلامرضا قاسمی نو فرماندهی را به عهده گرفت.

در چهارم مهر فرمانده لشکر به تیپ ۳ پیام فرستاد، امام و ملت هیچ‌گونه عقب‌نشینی را نمی‌پذیرد، اعزام قوای کمکی نیز فعلاً مقدور نیست، تا آخرین نفس مقاومت کنید، دشمن در

حال عقب‌نشینی است، شبانه پیشروی کنید و مواضع قبلی را از دشمن پس بگیرید. ضمناً در روز چهارم مهر، سرهنگ زرهی ستاد عمیدی به فرماندهی تیپ منصوب شد، فرمانده لشکر به فرمانده جدید تیپ دستور داد تلاش کند مواضع ازدست‌رفته را از دشمن پس بگیرد؛ زیرا طبق اطلاعاتی که به لشکر رسیده بود، دشمن قدری عقب‌نشینی کرده بود که البته معلوم نیست این اطلاع درست بوده باشد، زیرا در همان پیام، لشکر ابلاغ کرد که دشمن آماده می‌شود با ۲ تیپ تقویت‌شده در محور بستان - الله‌اکبر حمله کند و برای خنثی کردن حمله دشمن، لشکر به توپخانه‌های مستقر در منطقه دستور داد با حداکثر حجم آتش، مانع پیش‌روی دشمن شود و به تیپ ۳ زرهی دستور داد تا آخرین نفس مقاومت کند. در این روز تیپ به لشکر گزارش داد، در ارتفاعات الله‌اکبر مستقر است و از ساعت ۱۸۰۰ به سختی با دشمن درگیر شده و نیاز به یگان توپخانه، ضد تانک و نیروی تقویتی دارد. فشار دشمن در روزهای ۴ و ۵ و ۶ مهر در تمام جبهه‌ها شدید بود، نیروهای متجاوز تلاش می‌کردند. احتمالاً تا قبل از خاتمه هفته اول جنگ به هدف‌های اولیه خود برسند، ولی مقاومت جانانه رزمندگان ما اجازه این کار را به دشمن نداد. در جبهه دشت آزادگان نیز دشمن تلاش کرد، هرچه سریع‌تر حداقل تپه الله‌اکبر را تصرف کند و کنترل کامل منطقه بستان و سوسنگرد را از سمت شمال رودخانه کرخه به دست بگیرد و شهر سوسنگرد را اشغال نماید. طبق اطلاعاتی که به لشکر رسید یک تلاش عمده دشمن در پنجم مهر برای تصرف تپه الله‌اکبر و عقب‌راندن نیروهای ما از این ارتفاعات به کار برده شد. شاید هم دشمن بر مبنای اصول پدافندی برآورد کرده بود عمده قوای مدافع این منطقه نبرد در این مواضع مستقرند و در نظر گرفت این عمده قوای تیپ ۳ زرهی را منهدم نماید. لشکر در این زمان فقط یک گردان توپخانه ۱۷۵م در پشتیبانی داشت که در دشت آزادگان مستقر بود. نظر به این که تهدید جدی

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۱۹

دشمن در سمت اهواز نیز وجود داشت، لشکر به گردان ۳۸۸ توپخانه دستور داد، ضمن پشتیبانی تیپ ۳ زرهی، تیپ ۱ زرهی را نیز که در جنوب غربی اهواز وارد عمل بود، پشتیبانی کند و گردان توپخانه پاسخ داد با ۳۷ کیلومتر برد قادر نیست از تپه الله اکبر، جنوب غربی اهواز را پشتیبانی کند. ضمناً اعلام کرد تا ساعت ۱۲۰۰ روز پنجم مهر ۶۰۰ گلوله تیراندازی کرده است.

در ششم مهر، تلاش بیشتر پشتیبانی هوایی برای انهدام دشمن در محور بستان به کار برده شد. نیروی هوایی و هوانیروز ضربت های سنگینی به دشمن زدند. به همین علت لشکر به تیپ دستور داد از اثرات این ضربت استفاده کند و به دشمن حمله کند و ارتفاعات غرب الله اکبر را که نزدیک تنگ چزابه بود، از دشمن پس بگیرد. ولی تیپ در شرایطی نبود که بتواند این دستور را اجرا کند.

فشار دشمن در تپه الله اکبر در ۷ مهر شدیدتر شد. نیروهای متجاوز تلاش کردند مواضع الله اکبر را از دشت شمالی دور بزنند و از دامنه جنوبی با تپه های رملی به سمت پادگان دشت آزادگان و سد کرخه پیشروی نمایند. تیپ احساس خطر جدی کرد و گزارش داد چنانچه پشتیبانی هوایی و هلی کوپتر نرسد، تیپ قادر به سد کردن پیشروی دشمن نخواهد بود و پادگان در خطر جدی قرار خواهد گرفت. سپاه پاسداران نیز در گزارشی احتمال خطر را تأیید کرد، لشکر به تیپ ابلاغ کرد با استفاده از حداکثر مقدرات موجود مواضع خود را حفظ کنید و مراقب پیشروی دشمن در محور سوسنگرد - اهواز باشید. تیپ گزارش داد در ساعت ۱۶۳۰ عناصر دشمن وارد سوسنگرد شده و افراد سپاه پاسداران حمیدیه با دشمن درگیر شده اند و واحد زرهی مستقر در منطقه بین سوسنگرد و بستان به شرق پل سوسنگرد عقب نشینی کرده

است. این گزارش تا حدودی ضدونقیض است، زیرا برابر گزارش‌های روزهای بعد قسمت غربی شهر سوسنگرد در اواخر مهر ماه به تصرف نیروهای متجاوز درآمد.

در روز ۸ مهر فعالیت دشمن در منطقه حمیدیه و سوسنگرد و الله‌اکبر خیلی شدید شد. یک ستون زرهی دشمن تلاش کرد از کرخه‌کور بگذرد و به حمیدیه برسد و با اشغال حمیدیه راه ارتباطی سوسنگرد را قطع کند و اهواز را از غرب نیز مورد تهدید قرار دهد. نبردهای سختی در این روز در محور حمیدیه و سوسنگرد رخ داد. تیپ ۳ در گزارشی اعلام کرد: اکنون ساعت ۰۲۰۰ روز ۸ مهر است، نیروهای دشمن شهر سوسنگرد را اشغال کرده‌اند و در منطقه الله‌اکبر به سمت پادگان پیشروی می‌کنند و احتمال سقوط پادگان وجود دارد. پرسنل به علت خستگی فرسوده شده و قدرت رزمی خود را از دست داده‌اند، استعداد باقی‌مانده تیپ حدود یک دسته تانک و یک گروهان پیاده است که آنها هم موفق به اعزام به مواضع نشده‌ام (فرمانده جدید تیپ)، برای ادامه نبرد یک نیروی تازه نفس لازم است. عناصر تیپ تا نزدیکی جنوب میدان تیر دشت آزادگان عقب‌نشینی کرده و حاضر به جلو رفتن نیستند؛ لشکر پاسخ داد پشتیبانی هوایی خواهد آمد، مقاومت کنید. ولی تیپ پاسخ داد که وضع بسیار وخیم است و اگر نیروی تازه نفس نرسد خطر سقوط پادگان جدی است. هم‌زمان با این وضع وخیم، منطقه الله‌اکبر در محور حمیدیه و سوسنگرد و نیز تهدید به خطرناک‌ترین مرحله رسید، تانک‌های دشمن به حمیدیه رسیدند.

لشکر به تیپ ۳ در حال احتضار دستور داد، در جنوب و غرب حمیدیه پیشروی دشمن را سد کند. در حالی که این تیپ حتی قادر به اشغال تپه‌های شرق الله‌اکبر نبود، لذا لشکر تصمیم گرفت، گروه رزمی ۱۴۸ پیاده را که تنها احتیاط لشکر و در تپه‌های فولی آباد مستقر بود، به حمیدیه بفرستد، تا مانع پیشروی دشمن از سمت غرب به اهواز گردد. وضعیت

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۲۱

ساعت به ساعت وخیم تر می شد و تیپ ۳ گزارش های نومیدانه ای به لشکر می داد. در این موقع پاسگاه فرماندهی تیپ در تپه های شرقی الله اکبر مستقر بود. لشکر به تیپ ۳ ابلاغ کرد، گروه رزمی ۱۴۸ با ۱۴ دستگاه تانک به حمیدیه اعزام می شود. به علاوه ۴۸ نفر از یگان عملیات ویژه از ساعت ۲۲۰۰ روز جاری (هشتم مهر) برای شکار تانک های دشمن در منطقه حمیدیه وارد عمل خواهد شد و به تیپ دستور داد به هر ترتیب میسر است مقاومت کند. گروه رزمی ۱۴۸ آماده حرکت شد، ولی خودروی کافی نداشت و از لشکر درخواست کامیون کرد. لشکر نه دستگاه کامیون در اختیار ۱۴۸ پیاده قرار داد تا از فولی آباد به حمیدیه تغییر مکان دهد.

لازم به تذکر است که این گردان از مشهد به اهواز اعزام شده بود و هیچ گونه آشنایی به منطقه خوزستان نداشت. با وجود این وارد عمل کردن آن در شرایط حساس برای لشکر اجباری بود، نیروهای نامنظم شهید چمران و نیروهای مردمی منطقه حمیدیه و سوسنگرد موفق شدند در شب هشتم مهر تلفات سنگینی به نیروهای دشمن وارد سازند. در روز نهم مهر نیز به نبرد سرنوشت ساز ادامه دادند و به تانک ها و نفربرها و خودروهای دشمن چون شیر بر شکار حمله کردند و ده ها وسیله زرهی دشمن را نابود کردند. به نحوی که دشمن وحشت زده عقب نشینی کرد و تعدادی از تانک های دشمن نیز در هنگام عقب نشینی در باطلاق اطراف حمیدیه در گل فرو رفت و محور حمیدیه- سوسنگرد آزاد گردید. این نبرد یکی از مهم ترین و سرنوشت سازترین نبردهای منطقه اهواز- سوسنگرد بود. زیرا در اثر هشت روز نبردهای سخت و نامتعادل، توان رزمی لشکر ۹۲ زرهی به نقطه پایانی رسیده بود و چنانچه حمیدیه سقوط می کرد، دشمن از غرب به اهواز پیشروی می نمود. ضمن این که سقوط سوسنگرد قطعی بود، سقوط اهواز نیز خیلی نزدیک می شد. گرچه متأسفانه جزئیات جریان این نبرد در مدارک ثبت نشده، ولی به نظر می رسد، این

نبرد یکی از درخشان‌ترین نبردهای نیروی نامنظم و مردمی با قوای زرهی دشمن بود، نظر به اینکه تلاش اصلی دشمن در روز ۸ مهر در محور حمیدیه - سوسنگرد به کار گرفته شد، در محور الله‌اکبر فشار دشمن کم شد و تیپ ۳ زرهی فرصت پیدا کرد تا حدودی به وضعیت جبهه سر و سامانی بدهد. ولی عده‌ای از درجه‌داران تیپ نگران خانواده‌های خود بودند که ساکن خانه‌های سازمانی پادگان دشت آزادگان بودند، جبهه را ترک کردند و برای خارج کردن خانواده‌های خود از منطقه نبرد به پادگان رفتند. به نحوی که در روز نهم مهر به لشکر گزارش رسید، عده‌ای از درجه‌داران تیپ ۳ در حال حمل اثاثیه و خانواده‌های خود از پادگان به اهواز هستند و وضع ناهنجاری در منطقه به وجود آمده، لشکر به دزبان دستور داد جلوی پرسنل فراری تیپ را بگیرد و این موضوع یکی از نکات حساس پرسنلی است که باید به عنوان تجربه از آن استفاده شود و در هر نبردی ابتدا باید بدون توجه به اثرات روانی، پادگان‌ها از وجود خانواده‌ها تخلیه شوند. با توجه به رفع خطر جدی در محور حمیدیه - سوسنگرد، لشکر ۹۲ تصمیم گرفت، گروه رزمی ۱۴۸ را به جای استقرار در حمیدیه، به منطقه تیپ ۳ در الله‌اکبر اعزام کند. در روز نهم این گردان به دشت آزادگان اعزام گردید و تا پایان روز نهم در مواضع مقدم تیپ مستقر شد و زیر امر تیپ ۳ زرهی قرار گرفت و لشکر به تیپ ۳ دستور داد از شکست دشمن در این جبهه استفاده از موفقیت کند و تپه الله‌اکبر را از دشمن بگیرد.

در روز دهم مهر هم به نظر رسید، عناصری از دشمن که در شمال رودخانه کرخه و بین تپه الله‌اکبر و کرخه پیشروی کرده بودند، تا مواضع تیپ ۳ را از جنوب دور بزنند، از پیشروی منصرف شده و به سمت غرب عقب‌نشینی می‌کنند. لشکر به تیپ ۳ دستور داد نیروهای دشمن را در حوالی جرگه سیدعلی تعقیب کنند و تماس خود را با دشمن حفظ

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۲۳

نمایند. ضمناً تقدم پشتیبانی هلی‌کوپتر و هوایی نیز به تیپ ۳ داده شد. لشکر برای جمع‌آوری یا انهدام تانک‌ها و نفربرهای باقی‌مانده دشمن در حمله روز ۸ مهر اقدام کرد و گروه را برای جمع‌آوری آنها اعزام نمود. طبق گزارش سرپرست این گروه (سرهنگ جفرودی) با کمک افراد سپاه پاسداران و هوانیروز تعداد هشت دستگاه تانک از کار افتاده دشمن را منهدم کردند. دو دستگاه تانک و سه دستگاه نفربر سالم دشمن به پادگان برده شد. هفت دستگاه تانک با مهمات کامل و حاضر به کار در محل است که بعداً به عقب برده می‌شود و دو دستگاه تانک روی پل سوسنگرد متوقف شده و دو دستگاه تانک در منطقه در باتلاق فرو رفته است. با توجه به این گزارش حداقل ۲۱ دستگاه تانک و دو دستگاه نفربر قابل استفاده در منطقه باقی‌مانده بود. ضمن این که تعدادی تانک و خودروی چرخ‌دار نیز به کلی منهدم شده بود و لاشه آنها در منطقه بین حمیدیه و سوسنگرد مشاهده می‌شد.

با شکست سختی که نیروی متجاوز در منطقه اهواز - سوسنگرد خورد، وضعیت نبرد به نفع نیروهای ما تغییر کرد. عناصر دشمن با اتکا به خط کرخه‌کور به حالت پدافندی درآمدند و در منطقه الله‌اکبر نیز به تحکیم مواضع در تنگ چزابه اکتفا کردند و تلاش خود را برای اشغال منطقه سوسنگرد - بستان در جنوب رودخانه کرخه به کار بردند. می‌توان گفت از روز ۱۰ مهر وضعیت پدافندی عناصر لشکر ۹۲ زرهی در منطقه الله‌اکبر و جنوب غرب اهواز تقریباً تثبیت گردید.

(۳) مرحله سوم عملیات: این مرحله تیپ ۳ زرهی شامل: پدافند در تپه الله‌اکبر و حفظ

پادگان و شهر سوسنگرد بود که جریان حوادث به شرح زیر می‌باشد.

گروه رزمی ۱۴۸ پیاده که روز ۹ مهر به دشت آزادگان حرکت کرد، روز دهم مهر هم مواضع مقدم تیپ را در منطقه الله‌اکبر اشغال کرد. تیپ ۳ با ورود این گروه رزمی به منطقه

جانی گرفت و آرایشات را تا حدودی ترمیم نمود. گرچه به علت نقص گزارش‌ها از لحاظ تعیین زمان و مکان دقیق حوادث خیلی از نکات مبهم است، ولی برابر گزارش‌ها، گروه رزمی ۱۴۸ این گروه در ۱۱ مهر در تپه الله‌اکبر مستقر گردید. بنابراین، دشمن در این جبهه نیز به سمت تنگ چزابه و بستان عقب‌نشینی نموده بود. در ۱۲ مهر لشکر به تیپ پاسخ داد ارتفاعات الله‌اکبر از ساعت ۰۶۳۰ روز ۱۰ مهر اشغال شده و تا دهانه بستان (تنگ چزابه) عناصر شناسایی تیپ پیش رفتند. این موفقیت بر اثر ورود گروه رزمی ۱۴۸ به منطقه و ضربت سنگین رزمندگان نامنظم بر پیکر دشمن متجاوز بوده است. نیروهای دشمن پس از عدم موفقیت در محور الله‌اکبر تلاش خود را در منطقه بستان- سوسنگرد به کار بردند. روز ۱۲ مهر بخش بستان را به شدت گلوله‌باران کردند. به نظر می‌رسد در اوایل جنگ نظر فرماندهی نیروی متجاوز این بود که شهرها و مناطق عرب‌زبان نشین را سالم اشغال کند و از این موضوع بهره‌برداری تبلیغاتی نماید، ولی پس از عدم موفقیت در ۱۰ روز اول نبرد برای اشغال بستان و سوسنگرد، از روز یازدهم به بعد این شهرها را زیر بمباران هوایی و توپخانه قرار داد و اهالی محروم و مستضعف عرب‌زبان این منطقه را وادار به ترک منطقه کرد و خانه و کاشانه آنها را ویران نمود و ثابت کرد که دفاع صدام از حقوق مردمان عرب‌زبان، بهانه پوچی بوده است.

با عقب‌نشینی دشمن از ارتفاعات الله‌اکبر و استقرار عناصر تیپ ۳ زرهی و گروه رزمی ۱۴۸ در این ارتفاعات، شدت نبرد در این محور کاهش محسوسی پیدا کرد. تیپ ۳ در ۱۳ مهر گزارش داد نیروهای خودی در دامنه غربی الله‌اکبر و دشمن در شمال بستان موضع گرفته است.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۲۵

لشکر به تیپ ابلاغ کرد، طبق اطلاع نیروهای سپاه پاسداران، دشمن در ساعت ۲۰۳۰ از کوه کور گذشته و به طرف حمیدیه پیشروی کرده است. با وجود این که کنترل این منطقه برای تیپ ۳ بسیار مشکل بود، ولی لشکر یگان دیگری نداشت که مأمور آن محور کند.

در حوادث قبلی این منطقه، اشاره‌ای به وجود گروهان سوارزرهی نشده، ولی بررسی کلی منطقه نشان می‌دهد که در گسترش اولیه گردان ۲۲۱ سوارزرهی در منطقه مرز، یک گروهان سوارزرهی در غرب بستان مستقر بوده است که در هنگام عقب‌نشینی قسمتی از عناصر این گروهان منهدم شد. در ۱۳ مهر، لشکر به تیپ ۳ دستور داد، این گروهان را رها سازد تا به گردان مربوطه در جنوب‌غربی اهواز ملحق گردد.

پس از تثبیت مواضع پدافندی تیپ ۳ در تپه الله‌اکبر و خنثی شدن تهدید جدی نیروی متجاوز در جنوب حمیدیه، لشکر ۹۲ زرهی تصمیم گرفت مجدداً احتیاطی تشکیل دهد. نظر به این که تنها یگان احتیاط لشکر، گروه رزمی ۱۴۸ پیاده بود که برای تقویت تیپ ۳ اعزام شده و در تپه الله‌اکبر مستقر بود، لشکر در ۱۴ مهر به تیپ ۳ دستور داد فوراً گروه رزمی ۱۴۸ را رها سازد و به منطقه اهواز مراجعت کند و تأکید کرد گروه رزمی ۱۴۸ باید تا ساعت ۱۶۰۰ روز ۱۵ مهر در تپه‌های فولی‌آباد مستقر شود. البته علت این دستور این بود که لشکر تصمیم گرفته بود در ۱۶ مهر در منطقه دب‌حردان با تیپ زرهی و گروه رزمی ۳۸ اعزامی از شیراز حمله کند که جریان این عملیات در کتاب بررسی عملیات جنوب‌غربی اهواز بیان شده است و چنانچه لشکر این حمله را اجرا می‌کرد، هیچ یگانی برای حوادث نامناسب احتمالی در اختیار نداشت. تیپ ۳ به علت ضعف توان رزمی از لشکر درخواست کرد، گروه رزمی ۱۴۸ را در اختیار آن تیپ باقی بگذارد، ولی لشکر موافقت نکرد. در جریان روز ۱۴ مهر وضعیت منطقه

دشت آزادگان نسبتاً آرام بود، اصولاً از روز نهم به بعد جبهه اهواز و سوسنگرد آرام شد و دشمن برای تجدید سازمان، فعالیت تعرضی خود را متوقف کرد.

در روز ۱۵ مهر نیز فعالیت نیروهای متجاوز به گلوله‌باران بستان محدود گردید. تیپ گزارش داد یک تیپ دشمن در شمال‌غربی بستان آماده می‌شود به بستان حمله کند. لشکر به تیپ جواب داد، با آتش توپخانه مانع زدن پل به وسیله دشمن در رودخانه کرخه و عبور از آن شود، زیرا پل بستان در روزهای نبرد تخریب شده بود. در این روز هواپیماهای خودی به مواضع دشمن در منطقه بستان اشتباهاً مواضع تیپ ۳ زرهی را بمباران کردند و چند نفر مجروح شدند. تیپ مجدداً به لشکر گزارش کرد که استعداد تیپ چند دستگاه تانک و یک گروهان پیاده است و درخواست کرد گروه رزمی ۱۴۸ در منطقه الله‌اکبر باقی بماند، ولی لشکر دستور داد این گروه رزمی فوراً به تپه‌های فولی‌آباد برگردد.

در ساعت ۰۴۳۰ روز ۱۶ مهر گروه رزمی ۱۴۸ از منطقه تیپ ۳ رها شد و به مقصد فولی‌آباد حرکت کرد. در روز ۱۶ مهر حادثه مهمی در منطقه تیپ ۳ رخ نداد، فقط تیپ گزارش داد فعالیت دشمن در بین بستان سوبله زیاد است و تیپ با ۶ دستگاه تانک و ۲ گروهان پیاده بدون ادوات سنگین، نگران حفظ مواضع است.

در روز ۱۷ مهر نیز حادثه مهمی در منطقه الله‌اکبر رخ نداد. لشکر به تیپ ابلاغ کرد طبق اطلاع به نیروهای متجاوز دستور داده شده است، حمیدیه را تصرف نمایند و تیپ باید مراقب این منطقه نیز باشد، که البته با وضعیت اسفناکی که این تیپ داشت، اجرای این مأموریت مقدور بود. تیپ نمی‌توانست، هم در جبهه غرب الله‌اکبر دفاع کند و هم مراقب محور حمیدیه و سوسنگرد باشد. تیپ از لشکر خواست یک گروه رزمی در اختیار تیپ گذاشته شود تا بتواند تهدید احتمالی دشمن را که از جبهه غرب احساس می‌شد خنثی کند.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۲۷

در روز ۱۷ مهر حجت‌الاسلام خامنه‌ای و استاندار خوزستان (آقای محمد غرضی) از منطقه الله‌اکبر بازدید کردند و از این تیپ خواستند تعدادی تانک برای کمک به واحد خرمشهر بفرستد. تیپ این موضوع را به لشکر گزارش کرد و اضافه نمود که در حال حاضر، تیپ فقط شش دستگاه تانک حاضر به کار دارد. درباره این دستور چه باید بکند.

این روزها بحرانی‌ترین روزهای منطقه خرمشهر بود. نظر به این که مقامات غیرنظامی در تلاش برای دفاع از مرز و بوم میهن اسلامی ما شرکت فعال داشتند، سعی می‌کردند در صورت امکان مناطق مورد تهدید را با کمک یگان‌های دیگر نجات دهند.

در روز ۱۸ مهر نیروهای متجاوز پس از ۱۹ روز رکود و توقف در منطقه سوبله و بستان فعالیت را آغاز کردند. تیپ ۳ به لشکر گزارش داد نیروهای دشمن در محور سوبله به طرف الله‌اکبر و بستان به حرکت درآمده و به شدت منطقه تیپ ۳ را زیر آتش گرفته است و از لشکر درخواست توپخانه تقویتی کرد. لشکر پاسخ داد از مقدمات موجود استفاده کند. تیپ پاسخ داد حداکثر تلاش خود را می‌کند ولی با یگان‌های موجود که شش تانک و چند نفربر و عده‌های پیاده نظام است، مشکل بتواند جلوی پیشروی دشمن را در دو محور شمال و جنوب کرخه بگیرد.

گروهان ژاندارمری بستان که تا این روز در بستان مستقر بود اطلاع داد دشمن به طرف بستان حرکت کرده است و درخواست نیروی کمکی کرد تا جلوی دشمن را بگیرد. تیپ ۳ گزارش داد، از ساعت ۱۲۰۰ روز جاری (۱۸ مهر) یک تیپ زرهی دشمن به تیررس یگان‌های تیپ ۳ رسیده و با آتش، تلفات سنگینی به دشمن وارد کرده است. در گزارش‌های بعدی اطلاع رسید که ارتباط بستان با سوسنگرد قطع شده و دشمن از بستان گذشته و به ۱۰ کیلومتری سوسنگرد رسیده است. لشکر گزارش دیگری دریافت کرد که از ساعت

۱۵۳۰ تا ۱۹۱۵ نیروهای زرهی دشمن برای اشغال سوسنگرد تلاش کرده‌اند، ولی در اثر مقاومت دلاورانه مدافعان شهر که از ژاندارمری، پاسداران و نیروی مردمی بودند موفق به اشغال سوسنگرد نشده‌اند.

بالاخره تیپ در پایان روز ۱۸ مهر گزارش داد که برابر گزارش حضوری ستوان تاج مهرابی فرمانده گروه ضربت بستان، بخشی از بستان به تصرف نیروهای متجاوز درآمده و مدافعان بستان به سوسنگرد عقب‌نشینی کرده‌اند. با این گزارش مشخص گردید که بخش بستان در ۱۸ مهر به اشغال نیروهای دشمن درآمده و این اولین موفقیت نامبارک نیروهای مزدور امپریالیسم در اشغال یک منطقه مسکونی در خوزستان بود.

نیروهای متجاوز پس از اشغال بستان، تلاش اصلی خود را در این منطقه نبرد در محور بستان سوسنگرد به کار گرفتند. در روز ۱۹ مهر دشمن تلاش کرد به سوسنگرد نزدیک شود، ولی با مقاومت دلیرانه مدافعان این محور مواجه شد. تیپ ۳ در گزارشی اعلام کرد بین ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۳:۳۰ روز جاری، درگیری شدید در محور بستان- سوسنگرد و بستان- الله‌اکبر به وجود آمده، ولی رزمندگان ما موفق شدند پیشروی دشمن را متوقف کنند. تیپ برای تقویت رزمندگان محور سوسنگرد و بستان یک دستگاه تانک با دو جیب مجهز به موشک‌انداز تاو اعزام کرد. ملاحظه می‌شود استعداد نیروهای مدافع ما چقدر ضعیف بود که یک تیپ زرهی برای مقابله با تهدید دشمن در یک محور بسیار خطرناک، فقط توانسته یک دستگاه تانک بفرستد.

در روز ۱۹ مهر، فرمانده لشکر از منطقه تیپ ۳ زرهی بازدید کرد و برای تقویت روحیه آنها از کلیه نفرات تقدیر نمود.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۲۹

نکته‌ای که باید یادآوری شود، این است که متأسفانه اغلب گزارش‌های مبادله شده، کامل و دقیق نبود. مثلاً با وجود این‌که تیپ در روز ۱۹ مهر گزارش داد، بستان به اشغال دشمن درآمده است، در روز ۲۱ مهر گزارش کرد عناصر دشمن در بستان نیست و دشمن از کرانه شمالی رودخانه کرخه در حال پیشروی است و تلاش می‌کند با عبور از رودخانه، وارد بستان شود. در صورتی‌که خلبانان هلی‌کوپتر در شناسایی ساعت ۹۰۰ روز ۲۱ گزارش دادند بستان در محاصره نیروهای دشمن است و حدود ۲۰ دستگاه تانک دشمن به طرف بستان و یک ستون زرهی دشمن نیز به طرف مواضع الله‌اکبر در حال حرکت است و در گزارش دیگر، تیپ اعلام کرد دشمن در حوالی آبادی ابوجاموسی بر روی رودخانه کرخه پل زده و ارتباط شمال و جنوب رودخانه را برقرار کرده است.

نکته قابل تذکر این است که به علت ضعف عناصر اطلاعاتی، اخبار رسیده، تقویم و تفسیر نمی‌شد و ارزیابی نمی‌گردید و جریان حوادث قابل اعتماد نبود که به نتیجه نهایی برسد. از جمله، هرگونه حرکت کوچک دشمن به عنوان حمله تلقی می‌شد و تبادل اخبار و اطلاعات براساس حمله سنگین دشمن انجام می‌گردید، در صورتی‌که در هر جبهه، حتی راکد و غیرفعال نیز، انجام جابجایی‌ها، تغییر مکان‌ها و تعویض‌ها و رساندن تدارکات معمولی، عادی است. اما علت اصلی این نوع گزارش‌ها اضطراب و نگرانی و ضعف تلاش‌های اطلاعاتی است.

در روز ۲۲ مهر برخلاف روز ۲۰ و ۲۱ مهر، جبهه دشت آزادگان فعال بود. نیروهای دشمن بخش بستان را کاملاً اشغال کرده و به طرف سوسنگرد حرکت کردند. حدود یک گردان زرهی دشمن در بستان مشخص شد. تیپ ۳ گزارش داد منطقه بستان در کنترل دشمن است. دشمن سه پل بر روی کرخه زده و دو آتشبار توپخانه در حوالی بستان مستقر

کرده است. در شمال کرخه نیز دشمن به طرف مواضع الله اکبر پیشروی کرد و یک واحد زرهی متجاوز به حوالی جرگه سیدجاسم رسید. وضعیت تیپ ۳ به این شرح گزارش شد که عناصر اصلی در مواضع غربی تپه الله اکبر مستقرند و یک دسته تانک در تقویت سپاه پاسداران در سوسنگرد مستقر گردیده. ضمناً اطلاع رسید فعالیت دشمن در جنوب کرخه کور و هویزه نیز شدید شده است. تیپ درخواست کرد برای انهدام دشمن از هلی-کوپتر و هواپیما استفاده شود، زیرا تیپ قادر به پاسخ گویی به این تهدیدات دشمن نیست. لشکر نیز از منابع دیگر اطلاعاتی خبر یافت که یگانهای زرهی دشمن در محور بستان به سوسنگرد به حرکت درآمده‌اند.

در روز ۱۳ مهر تلاش دشمن در منطقه دشت آزادگان به کار برده شد. برای مقابله با تهدید از جنوب حمیدیه، تیپ ۳، یک دسته تانک شامل پنج دستگاه به سه راهی حمیدیه-اهواز- سوسنگرد اعزام نمود. این نشان می‌دهد برخلاف گزارش‌های قبلی تیپ، تعداد تانک موجود تیپ، خیلی بیشتر از شش دستگاه بوده است. تیپ گزارش داد، دشمن با حدود ۴۰ دستگاه تانک به مواضع تیپ در الله اکبر حمله کرده، در حالی که استعداد تیپ کمتر از یک گردان رزمی است. لشکر به تیپ دستور داد، تیپ با مقدرات موجود خود با دشمن نبرد کند. فشار روانی بر پرسنل تیپ ۳ زرهی سنگینی می‌کرد، فرمانده تیپ گزارش داد به علت بدی وضعیت تیپ قادر به فرماندهی نیست. در این روز، مجدداً هواپیماهای خودی مواضع تیپ را اشتباهاً بمباران کردند.

فشار دشمن در محور کرخه کور- حمیدیه شدید شد. لشکر به گردان ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ م، که در تقویت آتش تیپ ۳ بود، دستور داد نیروهای دشمن را که تا کوت سیدنعیم در

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۳۱

جنوب حمیدیه پیشروی کرده بودند زیر آتش بگیرد و مانع وصول دشمن به محور حمیدیه - سوسنگرد بشود.

در ۲۴ مهر تلاش دشمن در محور کرخه کور - حمیدیه ادامه یافت. اطلاع رسید که عناصری از نیروهای دشمن از منطقه دب حردان و جنوب غربی اهواز به سمت کرخه کور حرکت کرده و تلاش می کند در محور طراح - حمیدیه به سمت شمال پیشروی کند. علاوه بر آن، نیروهای زرهی و مکانیزه دشمن در محور بستان - سوسنگرد نیز به حرکت درآمدند. اصولاً از هفته دوم جنگ به بعد، تلاش متجاوز برای قطع محور حمیدیه - سوسنگرد یا رسیدن از بستان به سوسنگرد شدت یافت و ادامه پیدا کرد. تیپ ۳ به لشکر اطلاع داد در مواضع الله اکبر دفاع می کند و یک دسته تانک برای مقابله با تهدید جنوب حمیدیه به کوت سیدنیم اعزام کرده و یک گروه ضربت نیز به محور سوسنگرد - بستان فرستاده، ولی استعداد تیپ حدود ۱۵ درصد است، با این استعداد ضعیف، امکان مقابله با دشمن در ۳ محور وصولی به عرض بیش از ۷۰ کیلومتر خیلی مشکل بود. البته نیروهای نامنظم و پاسداران و ژاندارمری و نیروهای بسیج مردمی در تمام منطقه فعال بودند، ولی قدرت اصلی در ماه های اول جنگ، یگان های نیروی زمینی بود و نیروهای مردمی و پاسدار به صورت واحد سازمان یافته و مجهز در نیامده بودند. در منطقه تیپ ۳ زرهی، یک گردان توپخانه ۱۵۵ م م و یک گردان ۱۷۵ م م مستقر بود که به علت احساس خطر جدی در جنوب حمیدیه، لشکر دستور داد گردان ۱۷۵ م م به میدان تیر دشت آزادگان تغییر موضع دهد تا بتواند به جنوب کرخه کور اجرای آتش کند. در حالی که منطقه غرب سوسنگرد و الله اکبر نیاز به توپخانه برد بلند داشت، تیپ از لشکر درخواست کرد گردان ۱۷۵ م م در یک موضع مرکزی مستقر شود تا بتواند جبهه غربی را نیز پشتیبانی کند. لشکر موافقت کرد. در روز ۲۴ مهر،

هلی‌کوپترهای خودی وارد عمل شدند و تا حدودی جبران کمبود توان رزمی تیپ ۳ را کردند و تلفاتی در محور سوسنگرد- بستان به دشمن وارد نمودند.

در روز ۲۵ مهر حوادث مهمی در منطقه دشت آزادگان رخ نداد. در روز ۲۶ مهر نیروهای متجاوز در محور بستان- سوسنگرد آغاز به پیشروی نمود، ولی با حملات هلی‌کوپترها و آتش توپخانه ما نیروهای متجاوز مجبور به توقف شدند و لشکر از فعالیت تیپ و گردان‌های توپخانه قدردانی کرد. ولی در روز ۲۷ مهر نیروی متجاوز تلاش اصلی خود را برای وصول به یک موفقیت نسبی به کار بست و با کلیه استعداد رزمی که داشت در جبهه غرب از محورهای شمالی و جنوبی رودخانه کرخه به سمت الله‌اکبر و سوسنگرد پیشروی نمود. به نظر می‌رسد نیروی متجاوز، یگان‌های تازه نفسی از لشکر ۹ زرهی به این جبهه وارد کرده بود. این عناصر با پشتیبانی آتش شدید توپخانه به مواضع تیپ ۳ و سوسنگرد حمله کردند. تیپ ۳ با استعداد و وضعی که داشت، نتوانست در مقابل فشار شدید دشمن در مواضع الله‌اکبر مقاومت کند و گردان‌های توپخانه نیز نتوانستند در هر دو محور آتش کافی بریزند. با وجود این که مواضع الله‌اکبر به سمت غرب بسیار خوب و کاملاً بر منطقه باز غربی و جنوبی و شمالی مسلط بود و دید و تیر کامل داشت، حتی یک واحد کوچک ولی با روحیه خوب و مجهز می‌توانست با نیروی سنگین مقابله کند، ولی عناصر تیپ به علت خستگی و فرسودگی که در عملیات یک ماه گذشته متحمل شده بودند و تا آن موقع هیچ‌گونه کمکی به یاری آنها نرفته بود، تاب تحملشان در آخرین نقطه پایانی بود و در مقابل فشار شدید روز ۲۷ مهر دشمن نتوانستند ایستادگی کنند. تا ساعت ۱۸۰۰ در مواضع مقاومت کردند، ولی با آغاز تاریکی مواضع را ترک کرده به تپه‌های شرق الله‌اکبر ۷ کیلومتر عقب‌نشینی کردند. با وجود اصرار لشکر برای حفظ مواضع فرماندهی تیپ موفق به کنترل پرسنل

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۳۳

فرسوده تیپ نشد. با این عقب‌نشینی، تیپ ۳ در روز ۲۷ مهر یکی از بهترین مواضع پدافندی این منطقه نبرد را از دست داد. با از دست دادن این مواضع، کنترل منطقه غرب سوسنگرد به دست دشمن افتاد. این مواضع تا آخر اردیبهشت سال ۱۳۶۰ در اشغال دشمن بود، ولی در آخر اردیبهشت در عملیات آفندی الله‌اکبر به وسیله تیپ ۳ زرهی که توان رزمی بهتری به دست آورده بود از دشمن پس گرفته شد. جریان این نبرد در شرح عملیات الله‌اکبر بیان گردیده است.

تیپ ۳ زرهی در ۲۸ مهر گزارش داد، عناصر از ساعت ۰۲۰۰ روز ۲۸ مهر، ۷ کیلومتر عقب‌نشینی کرد و در مواضع شرق الله‌اکبر مستقر گردید. تعدادی از پرسنل و وسایل متفرق شده‌اند و فرماندهان گردان مشغول جمع‌آوری آنها هستند. تاکنون نه دستگاه تانک و تعدادی نفربر در موضع جدید مستقر شده است، ولی چنانچه فشار دشمن ادامه یابد حفظ مواضع جدید نیز امکان‌پذیر نخواهد بود و پادگان دشت آزادگان در خطر جدی قرار خواهد گرفت. وضع توپ‌های گردان‌های توپخانه نیز به علت تیراندازی زیاد بسیار اسفناک شد. برابر گزارش تیپ، از ۱۸ دستگاه توپ ۱۵۵ مم فقط دو قبضه و از ۱۲ دستگاه توپ ۱۷۵ مم فقط یک قبضه حاضر به تیراندازی بود. با اشغال تپه الله‌اکبر، دشمن آزادی عمل بیشتری در کرانه شمالی رودخانه کرخه پیدا کرد و تلاش نمود بر روی کرخه پل بزند و شهر سوسنگرد را اشغال نماید یا حداقل از شمال نیز به سوسنگرد فشار وارد کند و مدافعان شهر را وادار به ترک شهر نماید تا ستونی از دشمن که از سمت بستان پیشروی می‌کرد، بدون مقاومت شهر را اشغال نماید.

با توجه به حوادثی که در ۲۷ و ۲۸ مهر در منطقه نبرد دشت آزادگان پیش آمد، کنترل منطقه غرب سوسنگرد و الله اکبر کاملاً به دست دشمن افتاد و نیروهای ما در شرق سوسنگرد و الله اکبر به پدافند ادامه دادند و مرحله چهارم عملیات این منطقه آغاز گردید.

(۴) مرحله چهارم عملیات دشت آزادگان: این مرحله از ۲۹ مهر با تثبیت مواضع پدافندی تیپ ۳ زرهی در تپه‌های شرقی الله اکبر آغاز شد. تیپ ۳ موفق شد عناصر متلاشی شده یگان‌ها را تا حدودی جمع‌آوری و در مواضع پدافندی جدید مستقر سازد. نیروهای متجاوز تلاش کردند از عقب راندن مدافعان تپه الله اکبر استفاده از موفقیت کنند و به سمت شرق پیشروی نمایند، ولی همان نیروی ناتوان تیپ موفق شد جلوی پیشروی دشمن را سد کند. لازم به یادآوری است که به طور کلی وضع پرسنل ارتش عراق از نظر روانی در سطح بسیار پایین بود و میل به جنگ و جسارت و شجاعت آنان خیلی ضعیف بود. تنها عامل برتری آنها در ماه‌های اول جنگ، برتری تعداد پرسنل و تجهیزات و به اصطلاح برتری کمی و عددی بود. در نبردی که رزمندگان دلیر ما امکان مقاومت پیدا می‌کردند می‌توانستند با نیرویی بیش از پنج برابر خود مقابله کنند. یک گردان رزمی ما به سادگی قادر بود جلوی یک تیپ زرهی و مکانیزه دشمن را بگیرد، ولی مشکل اساسی نیروهای مسلح ما در آغاز جنگ این بود که به عللی که در مطالب دیگر بیان شده است، فاقد انسجام سازمانی و سیستم کنترل فرماندهی مؤثر بودند. قسمت عمده‌ای از وسایل و تجهیزات یگان‌ها به علل عدم اجرای برنامه‌های نگهداری، از کار افتاده بود. وسایلی هم که حاضر به کار بود یا اصلاً خدمه نداشت یا خدمه آموزش‌دیده نداشت. به عنوان نمونه همین تیپ ۳ در آغاز جنگ نه فرمانده تیپ داشت و نه معاون تیپ و فرمانده گردان ۲۹۳ تانک ضمن حفظ سیمت

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۳۵

فرماندهی گردان، فرماندهی تیپ را نیز عهده‌دار بود. این افسر در روزهای اول جنگ مجروح شد و از صحنه نبرد خارج گردید. در آن بحبوحه کارزار، سرهنگی از افسران قرارگاه نیروی زمینی به عنوان سرپرست تیپ اعزام شد که هیچ‌گونه آشنایی با منطقه عملیات و پرسنل تیپ ۳ نداشت. فرماندهی را در موقعیتی به دست گرفت که تیپ در آشفته‌ترین وضعیت و در حال عقب‌نشینی و متلاشی شدن بود.

در روز ۲۹ مهر لشکر هنوز نمی‌دانست منطقه الله‌اکبر چگونه است. از تیپ خواست وضعیت را گزارش کند. تیپ پاسخ داد که در ۷ کیلومتری شرق الله‌اکبر مواضع پدافندی اشغال کرده و عناصری در ۱۰ کیلومتری شرق سوسنگرد مستقر نموده است. نیروهای دشمن تپه الله‌اکبر را اشغال کرده و مواضع پدافندی گرفته‌اند. استعداد برآوردشده دشمن حدود یک تیپ زرهی یا مکانیزه در الله‌اکبر یک گردان زرهی در جنوب حمیدیه و یک گردان تانک در محور سوسنگرد و بستان با پشتیبانی توپخانه می‌باشد.

لشکر به تیپ دستور داد سعی کند با آتش توپخانه آرایش دشمن را بر هم بزند، ولی گردان‌های توپخانه پشتیبانی تیپ نیز قسمت عمده استعداد رزمی خود را از دست داده بودند. تیپ در گزارش‌های روز ۲۹ مهر بیان کرد، از ساعت ۱۲۰۰ تا ۱۵۰۰ درگیری با دشمن شدید بود، ولی با اجرای آتش توپخانه مانع پیشروی دشمن گردید. با شروع تاریکی شب، درگیری خاتمه یافت. وضع گسترش تیپ در سه منطقه مسئولیت عبارت بود از: یک واحد در منطقه سوسنگرد، شامل یک دسته تانک و یک دسته موشک‌انداز تاو و یک دسته پیاده مجهز به تفنگ ۱۰۶ و خمپاره‌انداز، که قسمتی از یگان مستقر در منطقه سوسنگرد در سمت جنوب‌غربی حمیدیه در حوالی کوت سیدنعمیم با دشمن درگیر بود. بقیه عناصر تیپ در ۷ کیلومتری شرق الله‌اکبر مواضع پدافندی اشغال کرده بودند. فشار شرایط سخت میدان

و عدم تعادل قوا بین نیروهای خودی و دشمن بر فرماندهی تیپ سنگینی می‌کرد. به این علت گزارش داد که با وضع موجود قادر به اجرای مأموریت نیست. استعداد تیپ به کمتر از یک گردان رسیده که پرسنل آن هم روحیه خود را باخته‌اند، ولی متأسفانه سایر عناصر لشکر هم وضع بهتر از این تیپ نداشتند و فرمانده لشکر چاره‌ای جز نصیحت کردن و فشار آوردن و اتکا کردن به همین عناصر در حال حاضر را نداشت. نیرویی در اختیار لشکر نبود تا بر این توان خسته و فرسوده یگان‌ها تزریق کند. تنها امید در آن شرایط، تهییج احساسات انسانی همین رزمندگان فرسوده بود. لشکر در پاسخ گزارش نومیدانه تیپ ابلاغ کرد حتی نباید یک متر هم عقب‌نشینی کند.

شاید برای افزایش نیروی روانی و قوت قلب دادن، به تیپ ابلاغ کرد طبق اطلاع ژاندارمری، مهمات دشمن تمام شده و دشمن در نبردهای روزهای گذشته صدمات سنگینی دیده است و احتمالاً مواضع الله‌اکبر را تخلیه کرده و به عقب رفته، بنابراین تیپ باید مراقب باشد و چنانچه این اطلاعات درست باشد، پیشروی کند و مواضع الله‌اکبر را از دشمن پس بگیرد که البته این اطلاعات درست نبود و یک تیپ مکانیزه از لشکر ۹ زرهی در مواضع الله‌اکبر مستقر بود و عقب هم نرفته بود و ضعیف هم نشده بود. خوش‌باوری لشکر از این اطلاعات به حدی بود که به تیپ دستور داد: «تو را به امام زمان قسم می‌دهم بجنبی و به سوی دشمن تک کنی، روحیه را بالا ببر و مواضع قبلی را به دست بیاور. امیدوارم گزارش خوبی بدهی. دشمن مهماتش تمام شده، فرمانده‌اش به بغداد رفته و آذوقه هم ندارند. ببینم چکار می‌کنی».

میزان صحت این اطلاعات روشن نیست، ولی یک مسئله روشن است که فرمانده لشکر به مسائل بیشتر به صورت احساسی نگاه می‌کرد نه منطقی، زیرا چند روز قبل از تیپ

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۳۷

بازدید کرده و استعداد رزمی تیپ را از نزدیک دیده بود که تمام استعداد باقی مانده تیپ یک گروه رزمی گردانی نبود. یک ماه نبرد در عملیات تأخیری، به کلی پرسنل تیپ را فرسوده کرده بود. تیپ در پاسخ دستور لشکر پیام فرستاد، استعداد تیپ، سه دسته تانک و یک گردان پیاده (-) است، نیاز به کمک فوری دارد. لشکر پاسخ داد اعزام کمک مقدور نیست، ولی تعدادی از تانک‌های تعمیری در پادگان. حاضر به کار شده، گردان‌ها برای حمل آنها به منطقه نبرد اقدام کنند. باتوجه به حقایق موجود، لشکر به تیپ دستور داد با برقراری میدان مین، مواضع موجود را تحکیم کند.

ماه مهر با شرایطی که بیان شد به پایان رسید. در آبان ماه با رسیدن نیروهای تقویتی از مناطق دیگر به منطقه لشکر ۹۲ زرهی و حاضر به کار کردن وسایل تعمیری و احضار به خدمت افراد وظیفه خدمت منقضی سال ۱۳۵۶ و احضار خدمه تانک منتقل شده از لشکر به سایر واحدهای نظامی و ژاندارمری، وضعیت توان رزمی لشکر بهبودی نسبی یافت. ضمن این که نیروهای متجاوز در طول یک ماه نبرد سخت، تلفات زیادی دیده و علاوه بر تلفات و ضایعات پرسنل و تجهیزات، از نظر روانی نیز دچار سرخوردگی شده بودند، زیرا به آنها گفته شده بود، ارتش ایران، یارای هیچ‌گونه مقاومتی در مقابل ارتش عراق ندارد، ولی در یک ماه نبرد و در پای عمل دیدند این وعده کاملاً دروغ بوده است.

بنابراین به مرور، پرسنل دشمن، پی به مقاصد پلید توسعه طلبانه حکام مزدور عراق بردند و خود را قربانی هوس‌های ناپاک صدام حسین احساس کردند. در صورتی که برعکس آنان، نیروهای رزمنده ما و تمام ملت ایران که میهن اسلامی‌شان مورد تجاوز ناحوانمردانه این مزدور امپریالیسم جهانی قرار گرفته بود، یک‌پارچه به هیجان آمدند و برای بیرون راندن نیروی متجاوز از میهن اسلامی به پا خواستند، کم‌کم توازن نبرد به نفع نیروهای

مسلم ما بیشتر گشت و در منطقه دشت آزادگان، تیپ ۳ زرهی موفق شد، مواضع شرق الله‌اکبر را تحکیم و حفظ نماید. نیروی متجاوز در این محور، دست از تلاش برای پیشروی به سمت شرق و اشغال پادگان کشید، ولی تلاش برای اشغال شهر سوسنگرد را ادامه داد که آخرین تلاش را در ۲۳ آبان به کار برد و آن تلاش هم در ۲۶ آبان با حمله متقابل لشکر ۹۲ زرهی کاملاً خنثی شد. وضعیت پدافندی با حفظ سوسنگرد در این محور نیز تثبیت گردید. از اواخر آبان، نیروی متجاوز در تمام جبهه‌های نبرد خوزستان به حالت پدافندی ثابت درآمد که خلاصه جریان حوادث تا تثبیت کامل وضعیت پدافندی در اواخر آبان به شرح زیر است:

در اول آبان، لشکر هیئتی برای بررسی وضعیت تیپ ۳ زرهی اعزام کرد و خلاصه گزارش این هیئت بازرسی این است که: به طور کلی وضعیت پرسنلی تیپ در سطح مطلوبی نیست. اکثر پرسنل ۴۰ روز است حمام نرفته‌اند. نبرد به صورت تبادل آتش توپخانه درآمده و یگان‌های رزمی فعالیت ندارند. در جریان عقب‌نشینی روز ۲۸ مهر، تقریباً کلیه عناصر با وضع نامطلوب به سمت پادگان دشت آزادگان متواری شدند. فقط فرمانده و ستاد تیپ در مواضع تیپ باقی ماند. صبح روز ۲۹ مهر معاون تیپ به پادگان رفته، پرسنل را جمع‌آوری و به مواضع برگردانده است.

در اول آبان، لشکر به تیپ ابلاغ کرد، باید با عناصر موجود خود به مأموریت پدافندی ادامه دهد و تلاش کند به مرور پیشروی کند و مواضع از دست داده را از دشمن پس بگیرد. تیپ پاسخ داد فعلاً ۱۲ دستگاه تانک دارد. به محض بهتر شدن وضعیت حمله خواهد کرد. در روز ۲ و ۳ آبان این جبهه نسبتاً آرام بود. در ۳ آبان وضعیت دشمن چنین برآورد شد که یک واحد زرهی و مکانیزه حدود یک گردان در منطقه سابل و سعدون

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۳۹

حمادی مستقر است. یک واحد در حوالی بخشداری بستان مستقر شده و عناصری در حوالی روستای رحیم هستند. در روز ۴ آبان تیپ احساس کرد که نیروهای دشمن در مواضع الله-اکبر تقویت می‌شوند و از لشکر درخواست یگان تقویتی نمود. لشکر پاسخ داد اعزام نیروی کمکی فعلاً مقدور نیست. با استعداد موجود شجاعانه در مقابل دشمن بایستید، ولی عملاً روز ۴ آبان نیز فقط مبادله آتش در جریان بود.

در روز ۶ آبان، محور غربی آرام بود و تلاش مختصر دشمن در منطقه کرخه کور و جنوب غربی حمیدیه اجرا شد که با آتش توپخانه سرکوب گردید. در روز ۷ آبان جبهه دشت آزادگان آرام بود.

از روز ۹ آبان، لشکر احساس کرد که دشمن آماده می‌شود از سمت کرخه کور به شمال پیشروی کند و محور حمیدیه- سوسنگرد را در اختیار بگیرد، لذا به تیپ ۳ دستور داد مراقب این منطقه باشد و قسمتی از عناصر گردان‌های ۲۶۱ و ۲۹۳ را برای پوشش و دفاع در محور حمیدیه- سوسنگرد مستقر سازد. تیپ عناصری را برای تقویت یگان مستقر در کوت سید نعیم واقع در جنوب حمیدیه اعزام کرد و گردان ۲۶۱ تانک را در دامنه جنوبی تپه‌های شمال رودخانه کرخه طوری گسترش داد که ضمن دفاع در سمت غرب، بتواند با آتش، جاده حمیدیه- سوسنگرد و منطقه جنوب آن را کنترل نماید.

در روز ۱۱ آبان جبهه آرام بود. در ۱۲ آبان، سپاه پاسداران در جنوب گلپهار واقع در محور حمیدیه- سوسنگرد با دشمن درگیر شدند و تبادل آتش در محور غربی وجود داشت و گردان ۲۶۱ تانک از نیروهای سپاه پاسداران پشتیبانی کرد. نیروهای متجاوز عقب‌نشینی کردند، تیپ با مواجه شدن با حوادث روز ۱۲ مهر احساس کرد که به علت نبودن پل ارتباطی رودخانه کرخه، اجرای پشتیبانی منطقه جنوب کرخه با یگان‌های رزمی مشکل است.

به لشکر پیشنهاد کرد در منطقه‌ای بین حمیدیه- سوسنگرد بر روی کرخه پل شناور برقرار شود. در ۱۳ و ۱۴ آبان حادثه مهمی رخ نداد. در ۱۵ آبان درگیری مختصری در حوالی کرخه‌کور بین سپاه پاسداران و نیروهای متجاوز رخ داد. در ۱۶ آبان تبادل آتش نسبتاً شدید بود. در ۱۷ آبان جبهه آرام بود. در ۱۸ آبان حجم آتش دشمن در هویزه و سوسنگرد زیاد بود. هلی‌کوپترهای ما به مواضع دشمن در الله‌اکبر حمله کردند و اطلاع دادند یک واحد بزرگ دشمن در الله‌اکبر موضع گرفته است.

در ۱۹ آبان، تیپ گزارش داد، روستای دهلاویه در دست نیروهای خودی است و سپاه پاسداران در این منطقه هشت دستگاه تانک دشمن را منهدم کرده است. با این گزارش معلوم می‌شود که گزارش‌های قبلی مهرماه دایر بر پیشروی دشمن تا شهر سوسنگرد صحت نداشته است و دشمن در عملیات اواخر مهرماه فقط بخش بستان را اشغال کرده و مجبور به توقف شده.

روزهای ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ آبان، وضعیت جبهه نبرد دشت آزادگان آرام بود و تغییرات مهمی در وضعیت نبود. ولی حوادث روز ۲۳ نشان داد که این آرامش قبل از طوفان بود و دشمن از اوایل آبان ماه با تجدید سازمان و تکمیل تدارکات، خود را آماده می‌کرد تا یک حمله سرنوشت‌ساز در منطقه حمیدیه- سوسنگرد اجرا نماید. بالاخره نیروهای متجاوز از شب ۲۳ آبان به آرامش جبهه کرخه‌کور خاتمه دادند. از ساعت ۲۱۳۰ روز ۲۲ آبان آتش شدید توپخانه دشمن از حوالی کرخه‌کور به حمیدیه و سوسنگرد آغاز شد. از ۰۴۳۰ تا ۰۷۳۰ روز ۲۳ آبان، آتش سنگین دشمن به حوالی شهر سوسنگرد روانه گردید و هلی‌کوپترهای شناسایی و رزمی دشمن در محور حمیدیه- سوسنگرد به پرواز درآمدند. تیپ ۳ به لشکر گزارش داد که حجم آتش دشمن از ساعت ۰۸۰۰ بسیار شدید شده و احتمالاً دشمن حمله خواهد کرد. لشکر پاسخ داد با توپخانه‌های موجود به آتش دشمن پاسخ دهید.

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۴۱

بالآخره حمله دشمن از دو سمت به طرف سوسنگرد آغاز شد. یک ستون دشمن از محور بستان به طرف سوسنگرد پیشروی کرد و ستون‌هایی از دشمن از کرخه کور به سمت شمال پیشروی کردند و به محور حمیدیه - سوسنگرد رسیده و آنرا قطع کردند. لشکر به تیپ دستور داد به دشمن حمله کند و محور حمیدیه - سوسنگرد را از وجود دشمن آزاد سازد و از توپخانه و تانک برای انهدام نیروهای متجاوز استفاده کند. تیپ پاسخ داد این کار را انجام می‌دهیم و نیازی به یادآوری این‌گونه مسائل نیست، مگر این‌که منظور سلب مسئولیت باشد. لشکر پاسخ داد به هیچ وجه نمی‌خواهد سلب مسئولیت کند. تیپ پیام فرستاد که برای اعزام نیرو به جنوب کرخه پلی وجود ندارد و به پیشنهادهای قبلی تیپ ترتیب اثر داده نشد و پل برقرار نگردید. لشکر پاسخ داد برقراری یا انهدام پل در حدود وظایف و اختیارات لشکر است، هر موقع صلاح باشد برقرار خواهد شد.

تیپ ۳ گزارش داد دشمن در تمام عرض محور حمیدیه - سوسنگرد و از کرخه کور به سمت جاده در حال پیشروی است و هدف دشمن اشغال سوسنگرد و حمیدیه می‌باشد و پلی نیست که یگان رزمی به جنوب کرخه اعزام شود. لشکر دستور داد با آتش تانک از شمال کرخه بر روی دشمن تیراندازی شود. پیشروی دشمن در محور بستان - سوسنگرد و در دهلاویه با مقاومت رزمندگان ما مواجه شد. لشکر دستور داد با توپخانه از مدافعان دهلاویه پشتیبانی شود.

نیروهای متجاوز در روز ۲۳ آبان موفق شدند به محور حمیدیه - سوسنگرد برسند و ارتباط سوسنگرد را با حمیدیه و اهواز قطع و سوسنگرد را از سه سمت غرب و جنوب و شرق محاصره کنند و از سمت شمال نیز رودخانه کرخه به علت نبودن پل مانع غیرقابل عبور بود. در نتیجه کلیه رزمندگان ما و اهالی سکنه این منطقه در محاصره دشمن قرار

گرفتند. لشکر به تیپ ۳ ابلاغ کرد هر اقدامی که برای عقب راندن دشمن میسر است به عمل آورد، ضمناً لشکر تصمیم گرفت یک گروهان از گردان ۱۴۸ پیاده که در احتیاط لشکر بود، از مسیر فولی‌آباد - حمیدیه به این منطقه نبرد اعزام کند، تا بلکه بتواند دشمن را وادار به عقب‌نشینی نماید و یک آتشبار کاتیوشا آماده کرده، شبانه به منطقه پدافندی تیپ ۳ اعزام کند. ضمناً به تیپ ۳ دستور داد که فعلاً از شمال رودخانه کرخه، دشمن را زیر آتش توپخانه و جنگ‌افزارهای تیر مستقیم قرار دهد. به هر حال اقدامات و عکس‌العمل عناصر لشکر و تیپ ۳ زرهی در روز ۲۳ آبان نتوانست پیشروی دشمن را خنثی کند و دشمن موفق شد سوسنگرد را در محاصره کامل خود قرار دهد.

در روز ۲۴ آبان لشکر بنا به دستور شهید تیمسار فلاحی که در اهواز بود، گردان ۱۴۸ پیاده را آماده کرد، در محور حمیدیه - سوسنگرد حمله متقابل کند و سوسنگرد را از محاصره نجات دهد. تصمیم گرفت پلی را که مورد درخواست تیپ از یک ماه قبل بود، در رودخانه کرخه کور برقرار کند و گردان ۱۴۸ را از منطقه تجمع فولی‌آباد به نزدیکی مواضع تیپ در شمال رودخانه کرخه تغییر مکان دهد. سپس این گروه رزمی را از رودخانه عبور دهد و از شمال به جنوب نیروهای دشمن در محور حمیدیه - سوسنگرد حمله کند و آنها را نابود سازد، یا عقب براند. پل در روز ۲۵ آبان برقرار شد و یک گروهان از گردان ۱۴۸ به جنوب رودخانه عبور کرد و با یک گروهان از گردان ۱۰۰ که قبلاً در آن محور دفاع می‌کرد تماس برقرار کرد. مدافعان غرب سوسنگرد در اثر فشار دشمن به شهر سوسنگرد عقب رانده شدند، ولی شهر سوسنگرد را حفظ کردند و دلیرانه و جانبازانانه مقاومت نمودند. جریان مشروح این نبرد در کتاب عملیات آزادسازی سوسنگرد بیان گردیده است. در روز ۲۴ آبان دشمن حلقه محاصره شهر را تنگ‌تر کرد. نیروی هوایی و هلی‌کوپترهای ما وارد

عملیات تأخیری و پدافندی تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی در منطقه دشت آزادگان / ۲۴۳

میدان نبرد شدند. تلفات سنگینی به دشمن وارد کردند. لشکر تصمیم گرفت در روز ۲۵ آبان با تیپ ۲ زرهی که در ۱۹ آبان از منطقه دزفول به منطقه اهواز تغییر مکان کرده بود حمله کند، ولی شهید تیمسار فلاحی با وارد عمل کردن تیپ ۲ زرهی موافق نبود. زیرا ایشان در نظر داشت این تیپ را در منطقه فرماندهی اروند وارد عمل سازد. فرمانده لشکر موضوع را با فرمانده نیروی زمینی مطرح کرد. فرمانده نیروی زمینی موافقت کرد، تیپ ۲ به منطقه حمیدیه تغییر مکان داده شود. در ۲۶ آبان تیپ ۲ با گروه رزمی ۱۴۸ در محور حمیدیه - سوسنگرد حمله متقابل کرد. نیروهای دشمن که در این محور وارد عمل شده بودند منهدم یا مجبور به عقب‌نشینی شدند و محاصره سوسنگرد شکسته شد و محور اهواز - حمیدیه - سوسنگرد آزاد گردید. جریان این نبرد و مراحل بعدی این عملیات در کتاب‌های دیگر بیان شده است. بدین ترتیب مرحله چهارم عملیات دشت آزادگان به پایان رسید و وضعیت پدافندی در منطقه شرق الله‌اکبر و سوسنگرد و جنوب کرخه‌کور تثبیت شد. ولی غرب سوسنگرد در اشغال نیروهای متجاوز باقی ماند که در نبردهای سال ۱۳۶۰ آزاد گردید.

والسلام

نمایه

۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶،
۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰،

۲۴۳

الماسی: سرهنگ زرهی ستاد، ۴۲

اندیمشک، ۸۵

اهواز، ۲۶، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۵۶، ۵۷، ۶۷،

۶۹، ۷۳، ۷۶، ۷۷، ۸۲، ۸۴، ۸۵، ۹۶، ۱۰۱،

۱۰۵، ۱۱۵، ۱۲۹، ۱۴۰، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۱،

۱۹۲، ۱۹۳، ۲۰۲، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۱۰، ۲۱۹،

۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۳، ۲۲۵، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۴۱،

۲۴۲

ب

بدرخواهان: سرهنگ زرهی ستاد، ۸۷

بستان: شهر، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۴۳، ۴۴، ۴۵،

۴۶، ۴۷، ۵۶، ۵۹، ۶۲، ۶۳، ۶۷، ۶۸، ۷۰،

۷۱، ۷۲، ۸۸، ۸۹، ۹۱، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷،

۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴،

۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۴،

۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۱، ۱۳۳، ۱۳۶،

۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹،

۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷،

۱۹۹، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶،

۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۱، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۸، ۲۱۹،

۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹،

۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۵، ۲۳۹، ۲۴۰،

۲۴۱

آ

آبادان: شهر، ۳۵

آجوری: سرگرد ستاد، ۶۸، ۶۹، ۹۹

آخوندزاده: سرهنگ توپخانه ستاد، ۵۲، ۶۷،

۱۴۰

آراسته: ناصر؛ سرتیپ، ۴، ۲۹

ا

ابوحمیظه: منطقه، ۱۵۹

استانداری خوزستان، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵،

۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴،

۶۵

اصفهان، ۲۶

اکبری: سرگرد، ۱۱۴

اکبری: سرهنگ، ۱۰۱

الله‌اکبر: ارتفاعات، ۱۳، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰،

۲۳، ۵۲، ۵۳، ۶۹، ۸۵، ۸۶، ۸۸، ۹۱، ۹۳،

۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴،

۱۰۵، ۱۰۶، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۹،

۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۴، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰،

۱۳۱، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸،

۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۹،

۱۵۰، ۱۵۴، ۱۶۴، ۱۷۳، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹،

۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۴، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸،

۱۹۹، ۲۰۲، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰،

۲۱۱، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹،

بلدوزر، ۵۴، ۶۲، ۸۳، ۱۴۸، ۲۱۰، ۲۱۴

بمب خوشه‌ای، ۲۱، ۱۵۲

ت

تاج مهرابی: ستوان، ۱۰۲، ۲۲۸

تانک چیفتن، ۹۷، ۲۱۲، ۲۱۵

تیپ‌های رملی میشداغ، ۱۸۸، ۱۹۶، ۲۰۰

۲۱۹، ۲۰۳

تنگ جزابه، ۴۳، ۴۴، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰

۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۵، ۱۹۹، ۲۰۲، ۲۰۸، ۲۱۷

۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۴

تیپ ۱ زرهی: لشکر ۹۲ زرهی، ۸۴، ۸۶

۱۴۲، ۱۶۸، ۱۹۱، ۱۹۳، ۲۱۳، ۲۱۶، ۲۱۹

تیپ ۲ زرهی: لشکر ۹۲ زرهی، ۲۴، ۱۷۲

۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۸، ۱۹۰، ۱۹۳، ۱۹۸، ۲۰۰

۲۰۴، ۲۱۱، ۲۴۳

تیپ ۳ لشکر ۹۲ زرهی: اکثر صفحات

تیپ ۳۷ زرهی، ۵۵

تیپ ۵۵ هوابرد، ۳۵

ج

جرثقیل، ۸۳

جرگه سید علی: منطقه، ۸۵، ۱۵۶، ۲۲۲

جفرودی: سرهنگ، ۸۷، ۲۲۳

جلالیه: منطقه، ۱۵۶، ۱۶۹

چ

چاه نفت، ۵۵

چمران: مصطفی؛ دکتر، ۴۱، ۱۴۷

پ

پادگان دشت آزادگان، ۴۴، ۸۶، ۸۸، ۱۲۸

۱۲۹، ۱۵۷، ۱۹۱، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۱، ۲۰۲

۲۰۳، ۲۰۶، ۲۱۰، ۲۱۹، ۲۲۲، ۲۳۳، ۲۳۸

پاسگاه دویرج، ۱۸۹

پاسگاه رشیده، ۵۵، ۱۸۹، ۲۱۱، ۲۱۳

پاسگاه رشیده، ۵۵، ۵۶، ۵۹

پاسگاه سُمیده، ۵۵، ۲۱۱

پاسگاه سوبله، ۱۱، ۱۵، ۴۶، ۴۷، ۵۳، ۵۴، ۵۵

۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۱، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶

۶۷، ۶۹، ۷۱، ۸۷، ۸۸، ۹۴، ۹۶، ۹۷، ۹۹

۱۰۶، ۱۰۸، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۷، ۲۰۴

۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳

۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۷، ۲۲۶، ۲۲۷

پاسگاه صفریه، ۶۶، ۱۸۹، ۱۹۷، ۲۰۴، ۲۰۵

۲۰۸، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵

پاسگاه طاوسییه، ۵۵، ۱۹۷، ۲۰۴، ۲۱۱

پاسگاه فکه، ۵۵، ۱۸۹، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۱۱

۲۱۲، ۲۱۴

پل، ۱۴، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۷۶، ۸۷، ۹۵، ۱۰۵

۱۰۸، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۷، ۱۳۳

۱۳۵، ۱۳۷، ۱۴۱، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۶۲

۱۶۳، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۷۰، ۱۷۲، ۱۷۳

۱۷۵، ۱۷۹، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۹۰، ۱۹۲، ۱۹۵

۲۰۱، ۲۰۳، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۲۹، ۲۳۳

۲۳۹، ۲۴۱، ۲۴۲

۲۰۴، ۲۰۶، ۲۱۸، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۲۹،

۲۳۹، ۲۴۱، ۲۴۲

رودخانه کرخه کور، ۹۰، ۱۳۷، ۱۴۵، ۱۵۶،

۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۳، ۱۹۴،

۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳،

۲۰۴، ۲۰۶، ۲۲۰، ۲۲۳، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۹،

۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۳

ز

زندى: سرگرد، ۱۴۳

ژ

ژاندارمرى، ۳۵

ژاندارمرى سوسنگرد، ۵۵، ۹۷، ۱۲۴، ۱۴۵،

۱۷۵، ۱۹۶، ۲۰۰، ۲۱۱، ۲۱۲

س

سبحانیه: آبادى، ۱۵۹، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۷،

سپاه پاسداران انقلاب اسلامى، ۳۴، ۴۶، ۷۴،

۷۶، ۱۰۱، ۱۳۳، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۹۶،

۱۹۷، ۲۰۰، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۵، ۲۳۰، ۲۳۹،

۲۴۰

ستاد مشترک، ۳۴

سرورى: حسين؛ سرهنگ ستاد، ۱۴۸، ۱۶۳

ش

شاکریه: آبادى، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲،

۱۶۳، ۱۶۶، ۱۶۹

شقاقي: امير؛ سرگرد، ۸۱، ۸۲

ح

حردان: منطقه، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۷، ۱۶۸، ۲۲۵،

۲۳۱

حسينى: سيد يعقوب؛ سرهنگ زرهي ستاد، ۱،

۲، ۴، ۲۷، ۲۸

حسينى: سيد يعقوب؛ سرهنگ، ۳۷؛ سرهنگ،

۲۶؛ سيد يعقوب، ۲۶

حلفائيه: عراق، ۱۹۱

حمود: آبادى، ۱۴۴

خ

خامنهای: سيد على؛ آيت الله، ۹۸، ۲۲۷

خرمشهر، ۱۳، ۸۴، ۸۵، ۹۸، ۱۹۳، ۲۰۲، ۲۰۵،

۲۰۶، ۲۲۷؛ شهر، ۳۵

خميپارهنداز، ۶۳، ۸۶، ۱۲۳، ۱۵۲، ۲۳۵

خوزستان، ۲۶

د

دزفول: شهر، ۱۳۱

دشت آزادگان، ۱۳۱

دهلاويه: آبادى، ۲۰، ۱۴۷، ۱۵۶، ۱۵۹، ۱۶۸،

۱۸۹، ۲۴۰، ۲۴۱

ر

راعى: سروان پياده، ۱۵۷

رضوى، سرهنگ: ۴۲، ۵۶، ۵۷

رودخانه کرخه، ۱۲۰، ۱۳۹، ۱۶۷، ۱۸۷، ۱۸۸،

۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۵، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۰۳،

ک

کوت: منطقه، ۱۱۲، ۱۱۶، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۳،
۱۲۴، ۱۲۷، ۱۳۲، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۴۲،
۲۳۰، ۲۳۹

گ

گردان ۱۰۰: مکانیزه، ۲۲، ۴۶، ۱۲۹، ۱۶۰،
۱۶۱، ۱۶۲، ۱۷۵، ۲۱۰، ۲۴۲
گردان ۱۴۵: مکانیزه، ۴۶
گردان ۲۲۱: سوار زرهی، ۴۶، ۶۵، ۷۰، ۲۲۵
گردان ۲۶۱: تانک، ۱۹، ۲۲، ۲۴، ۴۶، ۱۳۷،
۱۳۸، ۱۳۹، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲،
۱۶۳، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۷۰، ۱۷۲، ۱۷۵، ۱۷۶،
۱۷۹، ۲۳۹

گردان ۲۹۳: تانک، ۴۶، ۱۳۸، ۱۹۲، ۱۹۹،
۲۳۴
گردان ۳۱۸: توپخانه، ۱۰، ۱۳، ۴۱، ۴۶، ۵۲،
۶۷، ۸۴، ۱۵۷، ۱۸۱، ۲۱۰، ۲۱۳، ۲۱۶،
۲۱۷
گردان ۳۷۵: توپخانه، ۶۰، ۲۱۴
گردان ۳۸۸: توپخانه، ۲۴، ۴۱، ۴۶، ۴۷، ۶۸،
۶۹، ۱۱۸، ۱۴۹، ۱۸۱، ۱۸۳، ۲۱۷، ۲۱۹،
۲۳۰

گردان مخابرات، ۵۲، ۱۰۶
گروه رزمی ۱۴۸ پیاده، لشکر ۷۷ مشهد ۱۳،
۱۴، ۱۵، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۵،
۸۶، ۸۸، ۸۹، ۹۲، ۹۳، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۱۱۸،
۱۲۸، ۱۳۰، ۱۳۶، ۱۳۹، ۱۴۹، ۱۵۲، ۱۵۹

ص

صادقی گویا: نجاتعلی؛ سرتیپ ۲، ۴، ۵، ۳۱
صفری: سرگرد مخابرات، ۴۲
صفوی: سرگرد زرهی، ۵۴، ۶۶، ۶۷، ۱۹۲،
۱۹۹

صیاد شیرازی: علی؛ سرهنگ، سپهبد شهید،
۲، ۵، ۶، ۲۶، ۲۷

ع

عمیدی: سرهنگ زرهی ستاد، ۴۲، ۱۹۲،
۱۹۹، ۲۱۸

غ

غرضی: محمد؛ استاندار، ۲۲۷

ف

فاضل: سرهنگ، ۲۷
فنیخی: قریه، ۱۳۰، ۱۳۴، ۱۳۶، ۱۴۷، ۱۶۸
فولی آباد: غرب اهواز، ۹۲، ۹۳، ۱۳۲، ۲۲۰،
۲۲۱، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۴۲
فهندز: سرهنگ، ۱۲۸، ۱۵۹

ق

قاسمی نو (قاسمی)، غلامرضا؛ سرهنگ زرهی:
اکثر صفحات
قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر، ۲۶
قرارگاه مقدم نیروی زمینی، ۳۵

منتصر: سرگرد، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۵۳،
۱۵۵، ۱۵۸، ۱۶۰، ۱۶۶، ۱۶۹، ۱۷۵
مهرآرا: سروان، ۶۵، ۲۱۶

ن

نوذری: سروان مهندسی، ۱۴۲
نیروی هوایی، ۵۴، ۸۶، ۱۲۸، ۲۱۹، ۲۴۲
نیروی هوایی، ۳۵
نیسان: آبادی، رود، ۱۹۶، ۱۹۷، ۲۰۰، ۲۰۳

و

هلیکوپتر، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۸۶، ۱۰۴، ۱۰۶،
۱۱۴، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۳۲، ۱۴۲، ۱۵۴، ۱۵۵،
۱۶۴، ۱۶۸، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۲۹، ۲۳۰
هوانیروز، ۸۶، ۸۷، ۱۲۸، ۱۴۶، ۱۶۳، ۱۶۴،
۲۱۹، ۲۲۳
هویزه، ۱۰۷، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۴۵، ۱۸۸، ۱۹۰،
۱۹۱، ۲۰۱، ۲۳۰، ۲۴۰

۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۷۱،
۱۷۵، ۲۲۰، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶،
۲۴۳

گروه رزمی ۳۸ شیراز، ۱۳۷، ۲۲۵
گروه نامنظم دکتر چمران، ۴۱، ۱۹۰، ۱۹۷
گروهان قرارگاه تیپ ۳ لشکر ۹۲، ۴۶
گلبهار: منطقه، ۱۴۰، ۱۴۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۶،
۲۳۹

ل

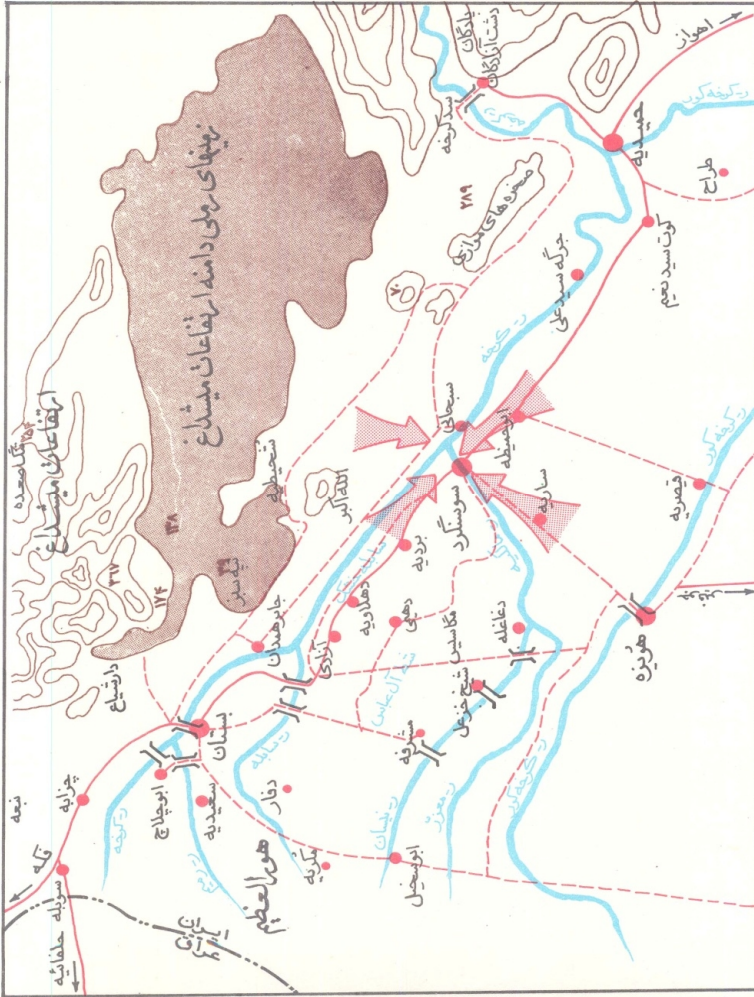
لشکر ۱۶ زرهی، ۱۹۰
لشکر ۹۲ زرهی: اکثر صفحات

م

مازیار: منطقه، ۱۴۰
مالکیه: آبادی، ۱۹۶، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳
ملک‌نژاد: سرهنگ زرهی ستاد: اکثر صفحات

نقشه‌ها

محورهای وصولی از عراق به ایران و محاصره سوسنگرد و آزادسازی آن

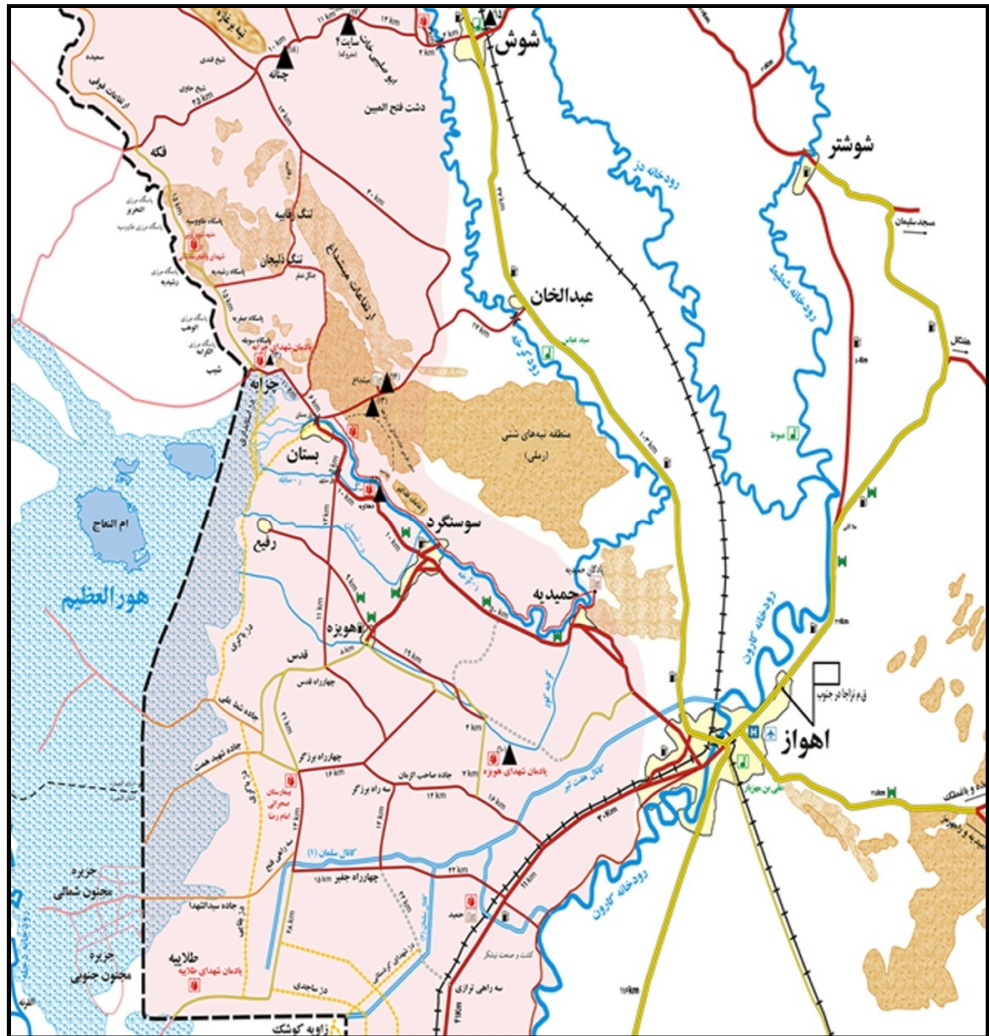
محورهای هجومی نیروهای دشمن و عملیات پدافندی سوسنگرد

عملیات پدافندی سوسنگرد در تاریخ ۵۹/۹/۲

عملیات آفندی آزادسازی سوسنگرد در تاریخ ۵۹/۸/۲۶

منطقه عمومی غرب خوزستان

Tip 3 Zerehi Lashkar 92

Col. Seyed Yaghub Hoseini

**War Cognizance Committee Of
Martyr Lieutenant General Ali Sayyad Shirazi**